

د خان شهيد پيژندنې لارښود

تاسې خبر يا ست چې زه پوه
روغيني ديلي مي پښتو کړي دي - در
د شيخ سادي د کولستان هغه مه
په لويه بېلاک (سب تا بېف) کې زرغلي دي -
تاسې خپل ديار کې ورکړئ او چا پوښه به نه پورې چې پارسۍ په
سره چا په کې - چې پښتو خوند او د ژبې ودرې خړنده سي چې خنله
په زې پوله کړن او درنه لوري په پښتو کې زرغلي دي او ورتند ښي

بل - مخ - وگورئ

ستاسې
د عدل سمه

PDF

داکتر عبدالرؤف وليقي

حاجي محمد صديق اچکزی

ABDUL SAMAD KHAN ACHAKZAI SHAHEED CHAIR
UNIVERSITY OF BALOCHISTAN, QUETTA.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
www.sikaraam.com

د خالک شهید پیر شندنی لار شورو

لیکوال - ڈاکٹر عبدالرؤف رفیقی
جولائی ۲۰۱۷

پی ڈی ایف - حاجی محمد صدیق اچکزی - چمن

تاسو کولی سی چی د حاجی محمد صدیق اچکزی
چی په اچکزی صاحب مشهوره دی

فیس بک ای ڈی siddique muhammad
فوٹوژ البم کی د کتاب فولڈر کی مختلف موضوعاتو باندی
پښتو - اردو - او انگریزی کتابونه پیدا کی او دا ونلوډی کی

www.facebook.com/shadizai

www.facebook.com/Achakvoice

د چاپ ټول حقوق محفوظ دي

د کتاب نوم. **دخان شهيد پېژندنې لارښود**

ليکوال **ډاکټر عبدالروف رفيقي**

abdulraufrafiqui@yahoo.com

00923337817768

خپرونکی. **عبدالصمد خان اڅکزی شهيد چير بلوچستان پوهنتون کوټه**

د خپرونو لړۍ

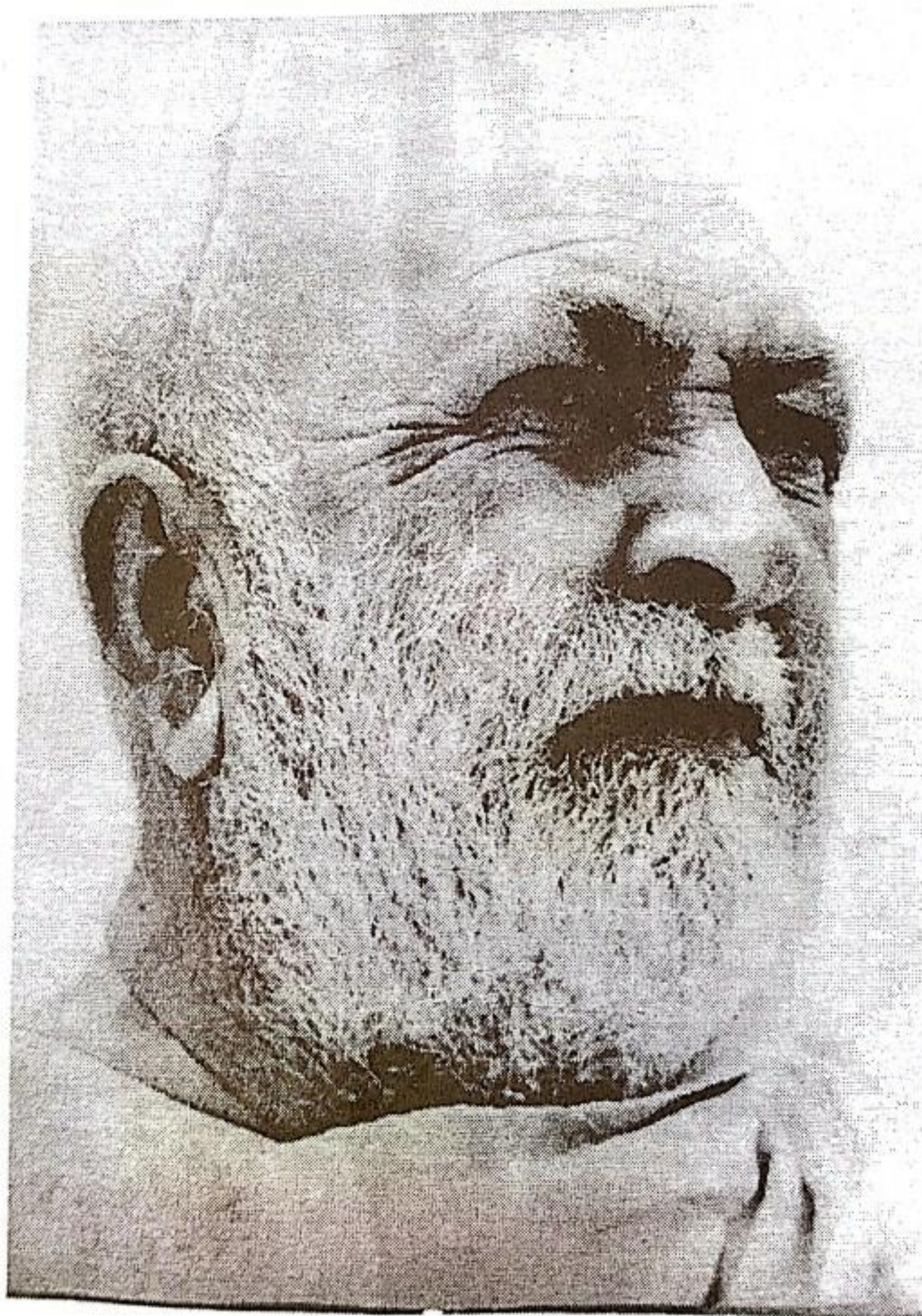
چاپ. جولایي ۲۰۱۷م

تعداد: ۱۰۰۰

کمپوز خلیل الله تصميم او ليکوال پخپله

تائيل انعام الحق ، العکراش ،

پرتر: صادق پرئنگ پريس مريم ټاؤن سبز ل روډ کوټه

ټړون

- زه خپل دغه زيار دا لاندې نوميا ليو ته په دا ډالۍ کوم
- جناب پروفيسر ډاکټر جاوید اقبال وائيس چانسلر
بلوچستان يونيورسټي چي د ده د يونيورسټي د
رياست په ځلانده دوره کي خان شهيد چير جوړ شو
- جناب محمد طارق جوگيزی رجسټرار، جناب جيند
جمال ديني صاحب ټريژرر او پروفيسر ډاکټر محمد
عثمان توبه وال ډائريکټر پاکستان سټډي سنټر
بلوچستان يونيورسټي چي دوی په گډه دخان شهيد
چير په جوړېدو کي ډېر زيار گاللي دي
- جناب پروفيسر عبدالغني خان غنو او گران شوکت ترين
چي پر خان شهيد يي بيخي لومړني او بنيادي کارونه
ترسره کړي دي

رفيقي

فهرست

۷	د بلوچستان پوهنتون د محترم رئيس پيغام
۸	د چير يادښت
۱۰	خان شهيد عبدالصمد خان اڅکزی
۱۲	دغه لارښود
۱۸	ژوند پېښې
۲۱	آثار
۲۶	خان شهيد عبدالصمد خان اڅکزی پېژندنه
۲۶	(الف) سېمينارونه
۳۳	(ب) مونوگرافونه
۳۹	(ج) کتابونه
۸۲	(د) مقالې
	خوږده د خان شهيد عبدالصمد خان اڅکزی
۹۴	د خپل لاس ليکل شوی ليک
۹۶	تصويري البم

د پوهنتون د رئيس پيغام

بلوچستان پوهنتون د هيواد په کچه مهم او د ايالت په کچه ترټولو لومړنۍ او پخوانۍ پوهنتون دی چې تر اوسه يې په لکھونو نارينه او ښځينه لوستونکي د ټولنې د خدمت له پاره د علم او پوهې په گڼه پسرولي او فارغ کړي دي.

په دغه پوهنتون کې يو شمير څانگي دي چې د بيلا بيلو علومو په لړ کې لگيا دي خلگو ته زدکړې ورکوي دا وخت زموږ په جامعه کې يو شمير څانگي شتون لري او په زړونو لوستونکي لوست کوي خان شهيد عبدالصمد خان اخکزی په نړېواله کچه منل شوی علمي ادبي او سياسي شخصيت وو موږ ډير خوشحاله يو چې په لومړي ځل مو دخان شهيد د ژوند، خدماتو او کارونو په باب د څېړنو د پاره دلته په بلوچستان يونيورسټي کوټه کې دخان شهيد او يوسف عزيز مگسي په نومونو چيرز جوړ کړه.

د دغه چيرونو د چارو د پرمخ بيلو د پاره مو دوه منلي علمي او ادبي شخصيات ډاکټر عبدالروف رفيقي او ډاکټر شاه محمد مري ډائريکټران و ټاکل هيله من يو چې دی به په ډير همت دغه چاري پر مخ بوزي او د يونيورسټي له خوا موږ و دوی ته د هر ډول ملاتړ ډاډ ورکو هيله من يم چې دخان شهيد چير له خوا د ډاکټر عبدالروف رفيقي دغه څېړنيز اثر به دخان شهيد پېژندنې په لار کې لومړنۍ رول ولوبوي.

پروفيسر ډاکټر جاوید اقبال

رئيس بلوچستان پوهنتون کوټه

د چير له خوا يادښت

خان شهيد عبدالصمد خان اڅکزی يو له هغه منوره انسانانو
 څخه وو چي په جهان جوړونه کي يي خپل نه هيرېدونکي مثبت رول
 لوبولی دی د گل پاچا الفت د دې شعر په مصداق چي
 د انسان ډېر تفاوت دی د معنی په لحاظ
 واره مشغول دي ځينې ځان ځينې جهان جوړوي
 او کوم وگړي چي خپل ژوند و جهان جوړېدنه ته وسپاري هغه
 خلگ بيا د تل له پاره د تاريخ په حافظه کي نقش پاته شي په هغه
 خلگو کي يو هم عبدالصمد خان اڅکزی وو

د جنوبي آسيا له رک زړه جنوبي پښتونخوا سڅه دا ږغ هغه
 وخت راوپورته شو چي په نړۍ کي د انسان د فطري حق آزادي د تر
 لاسه کولو د پاره غورځنگونه ښه په درب روان وه انسانانو د نړۍ د
 استعماري قوتونو له ظلم او ناروا څخه د خپلوکۍ د خپلولو د پاره
 مبارزې کولي

په بلوچستان پوهنتون کوټه کي د خپلواکۍ د دغه کاروان د
 سالارانو خان شهيد عبدالصمد خان اڅکزي او مير يوسف عزيز
 مگسي په نومونو چيرز جوړول رچتيا هم د رشتا او حق په لوريو
 مهم گام دی د دغه ادارو په بنسټ کي چي چاهم زيار گاللي دي
 تاريخ به هغه په ښوټکو يادوي

خان شهيد چير به د خان شهيد پر ژوند، خدماتو، سياسياتو،
 علمي کارونو د ده د عصر او چاپير پر تاريخ، جغرافيه، حالاتو،
 سياسي تحريکونو، مختلفو شخصياتو او اړوند کورونو باندې

څېړنيز کارونه او پروژې پر مخ بيايي کتابونه به چاپوي ، مقالې به خوروي سېمينارونه به تر سره کوي ، څېړنيز جرنل به ترتيبوي او وخت په وخت به د خپل اړوند کارونو په ساحه کې مخ په وړاندې ځي او په نړيواله کچه به د همدغه کار او موضوع په اړه خپله ساحه غځوي تر څو د دغه چير کارونه په غوره توگه د نړيوالو علمي او څېړنيزو معياراتو مطابق تر سره شي

دغه ستاسو په لاس کې د خان شهيد پېژندنې لارښود د دغه موخې لومړنۍ تيره ده تر څو څېړونکو او لوستونکو ته اول خو دا معلومه شي چې تر اوسه پر خان شهيد څومره کار شوی دی څومره نړيوال او سيمه ايز سيمينارونه تر سره شوي دي پر کومو کومو اړخونو يې دکتوراوي شوي دي چا يې پر کومه موضوع ايم فل کړی دی د ده په باب تر اوسه کوم کوم کتابونه ليکل شوي دي او دا ډول د ده د ژوند فن ، شخصيت او مبارزې په اړه تر اوسه چا چيري او کله کومې مقالې ليکلي دي دغه هر څه چاپ دي که ناچاپه که چاپ دي نو کله او چيري چا چاپ کړي دي او که ناچاپه دي خطي نسخې يې چيري دي وغيره دغه هر څه تر ډېره حده په دغه کتاب کې ستاسو له پاره را يو ځای شوي دي

موږ به هر وخت ستاسو لارښوونو ، همکارو او هر ډول ډاډگيرنې ته سترگي په لار يو تر څو هدف زموږ پلونه مچ کړي

ډاکټر عبدالروف رفيقي

ډايرکټر عبدالصمد خان اخکزی شهيد چير بلوچستان پوهنتون

خان شهيد عبدالصمد خان اڅکزی

خان شهيد عبدالصمد خان اڅکزی په کال کې د ۱۹۰۷ م کې د جولای په لسمه نېټه د نور محمد خان اڅکزی په کور کې د گلستان په عنايت الله کاريز کې سترگې روڼې کړې هغه وخت په برصغير کې د پښتانه، بلوڅ، سندهي او پنجابي پر وطن د انگرېزي استعمار قبضه وه خان صاحب لومړنۍ زدکړې پر کور تر سره کړې په بيخي کم سيني کې يې پر فارسي او عربي ژبو برلاسی تر لاسه کړ د نورو زدکړو له پاره يې د گلستان په مډل سکول کې داخله واخيسته دی له کوشنيوالي لا ډېر زيرک او هوښيار وو په پنځم صنف کې د وظيفې په امتحان کې بريالی شو که څه هم خان شهيد په کوشنيوالي لا یتيم شو خو پتمني مور يې په خصوصي توگه روزنه تر سره کړه تر اتم صنفه يې دالته سبق ووايه له هغه پس يې د مېوې کار ته لاس ورواچاوه په دغه وختو کې په نړېواله کچه ډېر تحولات را منځ ته شو د سلطنت عثمانيه ړنگيده، لومړۍ نړۍ واله جهگړه، په روسيه کې د ۱۹۱۷ انقلاب، په افغانستان کې د غازي امان الله خان پاچا کېدل، دريم افغان انگليس جنگ، د افغانستان استقلال تر لاسه کول او داسې يو شمير عوامل وه چې خان شهيد يې د مېوې له کاروباره د سياست ډگر ته راواستی او هغه وخت په هند، لاهور او کراچي کې د سياست لويه خوراگر مه وه خان شهيد هم و دغه ښارونو ته مخه کړه او په ډېر لږ وخت کې د سياست په کړلېچونو ولد شو د خان شهيد د سياست محور دهند آزادي او ورسره ورسره د پښتون، بلوڅ، سندهي، پنجابي، سرائيکي، بنگالي او کشميري

قامونو آزادي او خودمختاري وه د دغه مقاصدو د تر لاسه كولو له پاره خان شهيد دخپل ژوند ډېره لويه برخه دانگريزي سامراج او پاكستان په جيلونو كې تيره كړه دپاكستان د جوړېدو پس د خان شهيد انجمن وطن پارتۍ د پاكستان حمايت وكړ خوله بده مرغه د پاكستان واكدارانو خان شهيد بيا بندي كړی او په ۱۹۵۴ع كې له جيله راوواتی بيا خان شهيد دورور پښتون په نوم سياسي تنظيم جوړ كړی او بيا يې په ۱۹۵۶ع كې په نیشنل عوامي پارتۍ كې ورور پښتون ضم كړی او خان شهيد د جنوبي پښتونخوا د نیشنل پارتۍ صدر وټاكل شو

خوله بده مرغه په ۱۹۵۸ع كې په هېواد كې د ايوب مارشل لا ولگيده او خان شهيد ونیول شو په ۱۹۶۹ع كې د سياسي گوندونو د حكومت سره د خبرو په نتيجه كې خان شهيد هم له بنده راخلاص شو او د نيب څخه د صوبو د مشكلاتو په نتيجه كې د اختلافاتو پر بنياد جلا شو د سياسي كار كونكو د غوښتنو سره سم يې په ۱۹۷۰ع كې د نیشنل عوامي پارتۍ سره د پښتونخوا توري ورزيات كړ او د پښتونخوا نیشنل عوامي پرتۍ اعلان يې وكړ په عمومي ټول ټاكنو كې خان شهيد د ايالتي اسامبلې غړی وټاكل شو

له بده مرغه په ۱۹۷۳ د شپې په دوڼيمې بجې په بمونو شهيد كړل شو او دښمن يې د تل لپاره خوار او ذليل شو او خان شهيد په تاريخ كې د تل لپاره بناد او اباد خوندي شو

پروفيسر ډاکتر محمد عثمان توبه وال

ډائريکټر پاكستان سټډي سنټر بلوچستان پوهنتون کوټه

دغه لارښود

خان شهيد عبدالصمد خان اڅکزی د آسيا په کچه په هغه
انسانانو کې شميرل کېږي چا چې خپل ژوند خو د زندان په تورو
تمونو کې تير کړ خو د انسانانو له پاره يې د يغويو د فطري حق
يعني ازاډۍ خوبونه ليدل

خان شهيد د جنوبي پښتونخوا په ليري پرته سيمي گلستان
کې سترگې وغړولې وې هو په همدغه گلستان کې را ټوکيدلي دغه
گل د سيمي د خلکو و د ماغونو ته د خپلواکۍ او آزاډۍ يوه داسې
خوشبو و سپارل چې تر اوسه يې په خمار ځنگيرې

د ده به په مټي د اوو کالو غاښونه وتلي وه چې د نړۍ د خبر
خواکونو تر منځ لومړی نړېوال جنگ و موبنتی يو داسې جنگ چې
د نړۍ د هغه وخت په ميلينونو انسانانو خپل ژوند د لاسه پکې ور
کړ د گلستان په دغه خرپر چاپير کې به د دغه ماشوم په کورنۍ د
دغه جنگ خبري کيدې

انگريز له زرونو ميله واټنه څخه ليري راغلی د پردې قام پر
پريدۍ سيمه يې خورا په بې شرمي سره ډېره بېشرمانه واکمني
کوله چا چې به يې په ضد سر راپورته کاوه هغه سر به يې په دار را
خړاوه چا چې به يې په ضد بڼ کاوه د هغه کوکي به يې د زندان د
تورو کوټو شومه کړې دلته په گلستان کې د وينو پښتنو په دغه
کور کې به هره شپه پر نغري د انگريزانو د ناروا مجلسونه تاوده وه
او دغه ماشوم به اورېده

هو دا کورنۍ به ولي ويښه نه وه چي نیکونو يي تر دغه وخت
 اویا کاله له مخه لاپه لومړي افغان انگلیس جنگ کي د ډیرو
 انگریزانو میندي ور بوري کړي وې د انگریزانو په ضد د باقاعده
 مبارزې کولو قران په کابل کي د افغانانو له خوا د همدغه کورنۍ د
 یوه مشر نیکه غازي عبدالله خان پر کمبله سره شوی وو او هم دغه
 افغاني هوډ وو چي غازي عبدالله خان اڅکزي يي په تر سره کولو نه
 یواځي د غازي تاریخي لقب وگاتې بلکه دخپلي خواري پر لیل دغه
 عاشق خپل سرهم کښېښوی دا و انگریزانو ته یو داسي دردونکی
 شکست وو چي نه خو تر کله هم د تاریخ له حافظې وتلای شي او ته
 يي تر دا اوسه د انگریزانو د انتقام اخیستلو لمبې سرې شوي دي د
 غازي عبدالله خان نقلونو هم د دغه ماشوم د فکر تاداوپخواه
 هلته چي به کله په کلي کي د چا کوزده یا واده وو ښځو به د
 شپې په اتونو کي دا بدلي ويلي شي

غازي محمد ایوب وکړه جنگونه نن بیا

پر سره گوره يي وروسته فوځونه نن بیا

یوې خواته په کورنۍ کي د غازي عبدالله خان نیکه خبري و
 بلي خواته د غازي محمد ایوب خان په باب د استقلال بدلي، دلته
 د انگریزانو پرله پسې بهرمانه واکمني هلته لومړۍ نړیواله
 جگهره، دلته دا ذهین ماشوم دا هر څه چي سره یو ځای شوه دغه
 دغه ماشوم چي مور او پلار د عبدالصمد نوم پر ایښی وو په تاریخ
 کي د خپلواکۍ استعاره جوړېدل شو خو کله چي زنگریز په خپلو
 دسیسو د سیمي تکره او اتل پاچا او د خلافت عثمانیه د ړنگیدلو

پس د نړۍ د مسلمانانو د سترگو تور پاچا غازي امان الله خان له
تخته را ليري کړ نو د نړۍ د يو شمير نورو بادرد او با احساسه وگړو
په خبر له گلستانه دغه اڅکزي ځوان هم د انگرېز په ضد خپل ږغ
راپورته کړ دا ږغ به څه راپورته کيده وو چي د انگرېز په سر کي
ماغزه و اشيده او عبدالصمد خان هم په بيخي تنکۍ ځواني يعني
دوه ويشت کلني کي يي د افغانستان د سقاوي په ضد د مبارزې په
تور خپله لونگينه ځواني د لوبو د ميدان د اينډي ، خوسي او غيږي
ايستلو پر ځاي د زندان تورو کوټو ته وروړه

د قيد او بند سره يي داسي اشنايي جوړه کړه چي د خپل کلن
ژوند کلونه يي تر دغه اشنای صدقه کړه تر څو له سونو کلونو ويده
قام راوينس کړي په خپل ځان او خپل حق يي خبر کړي
د قام د راوينولو يوه طريقه يي هم نه پرېښوه هغه قيد و بند وو
که پر چوک نارې ، جلوس او جلسه وه هغه تقرير وو که تقرير ، د
اخبار را ايستل وو که د مجلې خورول ، د کتابونو ليکل وو که ژباړل
وو ، د ژبي د سمولو د پاره ليکدود وضع کول وو که پر کمبله
جرگې او مرکې وې غرض د پښتنو د تاريخ دغه حکيم د قام پر نبض
خپل مسيحيايي لاس ايښی وو چي په څه يي هم د قام ملت او
خواري ښه کيده نه يي خپله ځواني پر سپمول نه آرام وعيش هر څه
يي د آزادي ليلاته دود کړه

د همدغه ډول مبارزينو د مبارزو او اخلاص نتيجه دا راووته
چي انگرېز له دغه خاوري کډه وکړه

خو خان شهيد د حق او انصاف او جمهوريت په خاطر شپه و
 ورځ پر ځان يوه کړې وه تر خو ده هم خپل سرد وطن تر ليللا قربان کړ
 خان شهيد پېژندنه يو داسي اثر دی چي د ده د ژوند ، آثارو ، او
 پر ده باندي د تر سره شوو کارونو احاطه کوي او يقينا به لوستونکو
 او څېړونکو ته په دې ډير گټور ثابت شي چي دوی به په دا خبر شي
 چي تر اوسه پر خان شهيد څومره کار شوی دی پر کومو اړخونو کار
 پاته دی او موږ پر مخ په دا لړ کي کوم کار کولای شو
 خدای دي وکړي چي زما دا زيار ستاسو په درد وځوري او د
 ملت په گټه تمام شي

ډاکټر عبدالروف رفيقي

۲ جولایي ۲۰۱۷ ع
 کاسي واټ کوټه

بلوچستان

بلوچستان

مردان ہمارے میں گزردن بلوچستان
 جن کے قائم نے گاڑی یہاں جھٹا
 کی ہائیں گئے فطری منحنی لندن کو
 دن رات بھاسے پہنچا جو یہاں بہ کر
 ہیں اس کے زعموں میں گرد اور آچکلی
 دیکھتے وہی کدن زنجیر غلامی کو
 آبادی کا لہ پھٹت ہے بدینت کا
 بدینت بھی آتا ہی دیکھو ان آنکھوں کے
 سارے موت پر سو جان سے قربان ہے
 بے ذوق سخن جن کو سن کر لکے کہہ دیں گے
 یہ نظم مرصع تھی شایان بلوچستان

میتے نہیں اہل ستون بلوچستان
 شعلہ میں نہیں آیا ایمان بلوچستان
 مست کے شرب ہیں منہ ان بلوچستان
 گل رنگ ابھی تک ہے میدان بلوچستان
 وہ شلن بلوچستان یہ آن بلوچستان
 آباد ہوا جن سے زندان بلوچستان
 اور یہ بددینت ہے سامان بلوچستان
 دانا و سکند کو دریاں بلوچستان
 ملت کو نہ بھولے گا احسان بلوچستان

مکتبہ اسلامیہ

لہر مہر خدا کی خدمت مبارک الودیعہ دست و عیب الصمد بن کبیر

(انضام صلاۃ)

و لا سیما شامہ دہ صدریہ شرح خدا کی خدمت مبارک الودیعہ دست و عیب الصمد بن کبیر

پیشانی کے معنی میں خان عبدالصمد خان دہ پشین کر لہ۔ و انہ بیا دوی چہ پ و ہفتہ کیسہ کی دہ بلوچستان پر مشتمل
پشتون قوم پرور کا رشمولیت کرے دہ۔ او دہ دوی نہ عک و دہ کشمیر مشہور قری و جہا الفیہ مشہور
دہ ہفتہ زر مکریم شامل دہ۔ او دہ ہندوستان دہ نور و صوبہ خلیفہ ہم راجہ تھری و دہ۔

کے سرحد لوہر مسلمانہ سترے	کے پشاورن دے و بک سامانہ سترے
کول جہان کبیر و بشکار بلوچستان کرو	کھونڈو عبد الصمد خانہ سترے
تاہنیاد و انجمن و وطن کیخود	قامولی و کر و دشانہ سترے
لوہے دوارہ و غفلت و غریب و یخ کول	اے دہ بیکنی مسلمانہ سترے
دوطن کے آزادے و جہک و پارہ	شرے ٹکین لہر جہانہ سترے
پستانہ و کولت پر و نون تنک کرل	اے پچیل وطن قریبانہ سترے
و رولی غریب فاری و جویہ کرلہ	لہر سرحد ترہند و شانہ سترے
مراوی بوقی و تازہ کھڑیت کرل	روحانی قری باغبانہ سترے
پر اللہ و توکل و نیکیا لہ	کو قائل ستا پر مرانہ سترے
تا توروہ چہ کا اقبال کر لہ چرکند	دشمن تختی لہ میدانہ سترے
زور و زہر پیر تا اثر کوہے نشی	کھلمو روح رواںہ سترے
کے عمل سبق لہ حسانہ سرہ یوسر	لہر لہباب فخر افغانہ سترے
مٹاک سوز او ساز او از لوئے انقلاب شو	زر زخوڑ شوہ طونانہ سترے
مٹا خویک یو آخری اہ کہ مظلوم و د	ظلم اور و اغت لہ خانہ سترے
لکہ کان شی و کوکر و دہے و دہے	لوکی یحیی لہ جہانہ سترے
و رتہ روانہ لوئے منزل او ترہ لہ دہ	کے صراط و پل ناگرانہ سترے
کے طالبہ کور کہ مرک جیفے نارے دی	زور و ورک یو لہ دینانہ سترے
پشتانہ پر یو ساعت کبیر لہ زار شو	کے پسری نام و نشانہ سترے
کے کور نہ کہ عبرت خان سرہ یوسر	کے سرحد لہ گلستانہ سترے

ہر کلمہ درتہ خدا کی خدمت مبارک الودیعہ دست و عیب الصمد بن کبیر

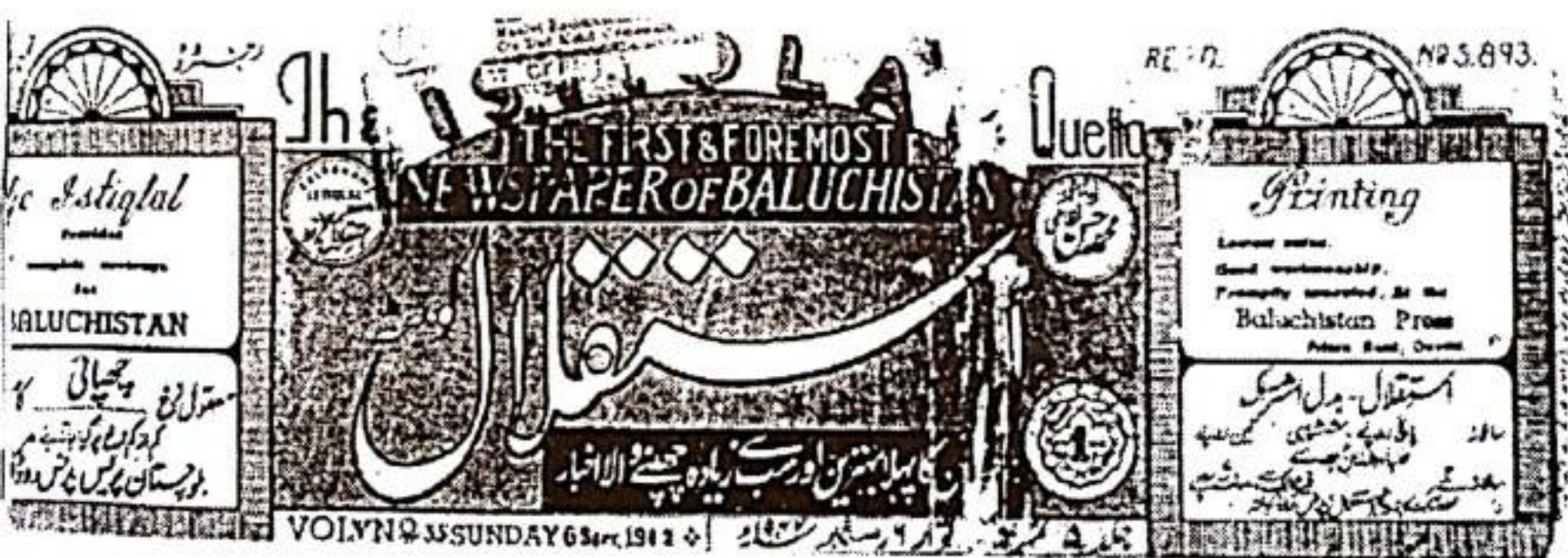
کے ساقی لہ قت و بانہ سترے

15 لہر دہ 1942ء

ژوند پېښې

زوکړه: ۷ جولای ۱۹۰۷م/ ۱۳۲۸هـ ق گلستان، د نور
محمد خان زوی د سلطان محمد خان لمسی د عنایت الله خان
کړوسی د بوستان خان کوسی په خټه جلیزی حمید زی گوجنزی
اخکزی،

شهادت ۲ دسمبر ۱۹۷۳م/ ۱۳۹۳هـ ق، بنخ گلستان،
نامتو سیاسي مشر لیکوال ژورنالیست
،، باني صدر پښتونخوا عوامي پارټۍ
باني انجمن طن

،، (۱۹۳۸) دووه ورځني استقلال کوتي اجرا
- باني پاکستان نیشنل پارټۍ (تاسیس ۱۹۵۶)
د بلوچستان اسمبلی غړی (۱۹۷۰)

د قید و بند تاریخ

شوکت ترین

مارچ اپریل ۱۹۲۹ شل

شپې

جولایي ۱۹۳۰ م نیول

کیدہ او دوه کاله قید با

مشقت

۹ جولایي ۱۹۳۱ م

خلاصیدہ

جنوري ۱۹۳۴ م نیول

کیدہ ۳ کاله قید با مشقت

۷ می ۱۹۳۶ م را خلاصیدہ

جنوري ۱۹۶۰ م نیول کیدہ او ایلہ کیدہ

۲۰ اگست ۱۹۴۲ نیول کیدہ (هندوستان چھوړ دو تحریک)

۲۱ می ۱۹۴۳ را خلاصیدہ

۱۴ مارچ ۱۹۴۸ م نیول کیدہ دیوې میاشتي سزا

۱۰ اپریل ۱۹۴۸ م یوې میاشتي نوره سزا،

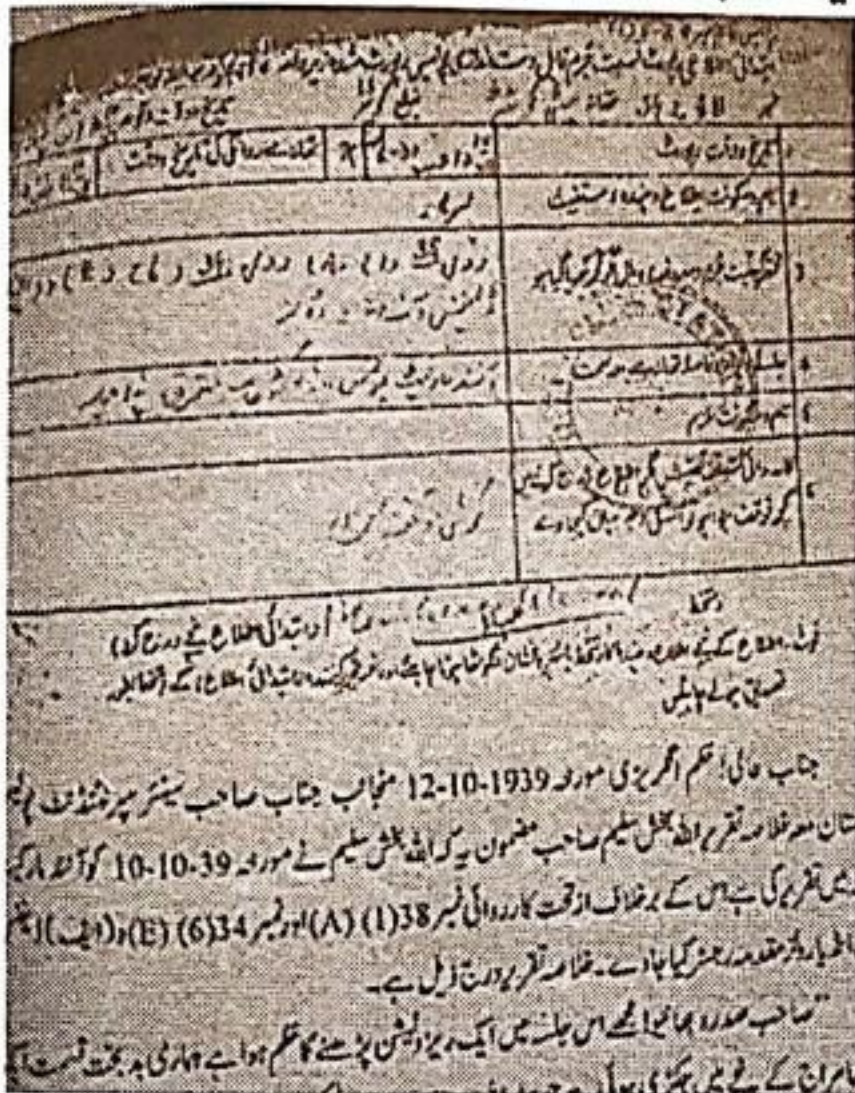
۱۳ می ۱۹۴۸ م خلاصیدہ

۳ اگست ۱۹۴۸ نیول کیدہ شپږ میاشتي سزا،

۲۷ جنوري ۱۹۴۸ نیول کیدہ شپږ میاشتي سزا،

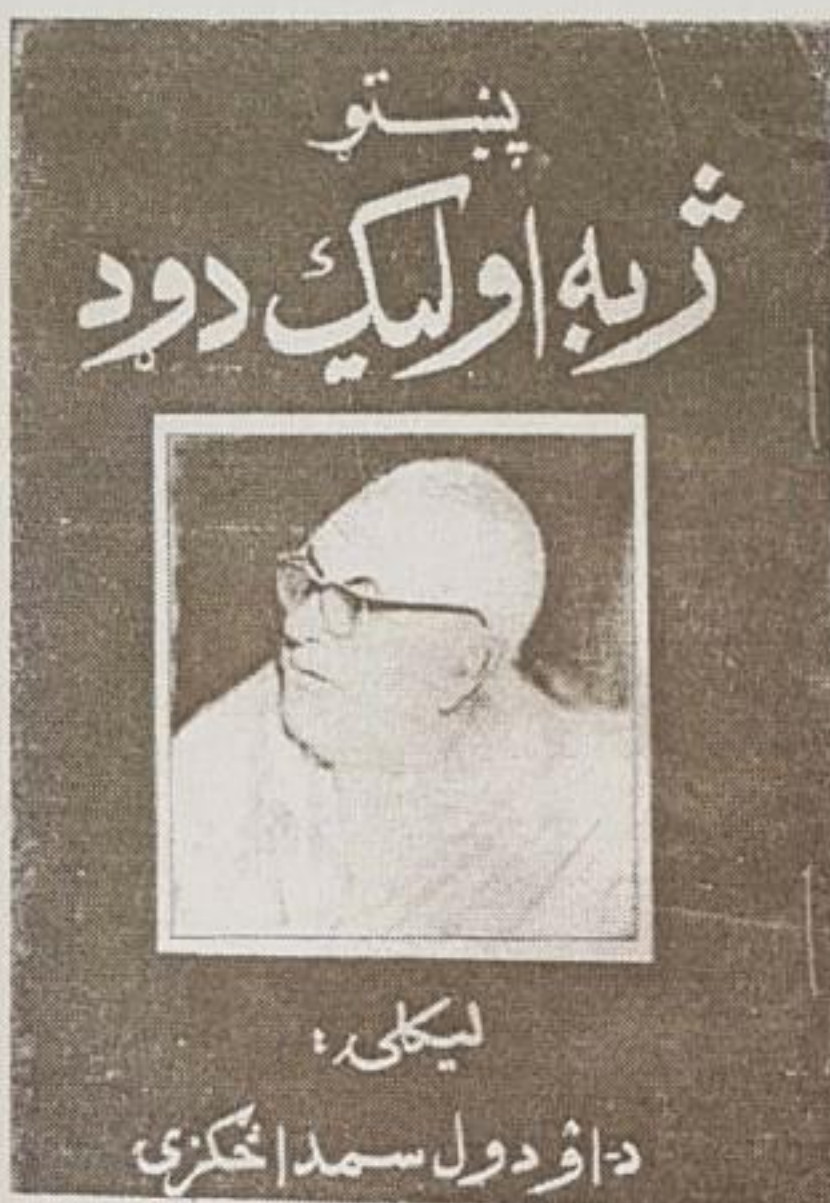
۲۵ جولایي ۱۹۴۹ په بند کې شپږ میاشتي نور زیاتوالی

- ۱۵ جولائي ۱۹۵۰ په بند کي شپږ مياشتي نور زياتوالی
- ۱۲ نومبر ۱۹۵۱ په بند کي شپږ مياشتي نور زياتوالی،
- ۴ جنوري ۱۹۵۲ په بند کي شپږ مياشتي نور زياتوالی
- ۸ جنوري ۱۹۵۲ په بند کي شپږ مياشتي نور زياتوالی،
- ۲۴ جنوري ۱۹۵۳ په بند کي شپږ مياشتي نور زياتوالی

- ۱۰ جنوري
- ۱۹۵۴ را خلاصيده،
- ۱۷ جولائي ۱۹۵۴ بندي
- کيده،
- ۲۱ جولائي ۱۹۵۵
- را خلاصيده
- ۲۵ اکتوبر ۱۹۵۵ بندي کيده
- د يوې مياشتي دپاره
- ۱۹۵۵ نومبر په
- بند کي د شپږو مياشتني
- زياتوالی

- ۳۱ جنوري ۱۹۵۶ را خلاصيده،
- ۱۵ جون ۱۹۵۶ خان شهيد ، باچا خان او ماستر کریم درې سره سره
- بندي کيدل- ۲۴ جنوري ۱۹۵۷ م را خلاصيده
- ۱۰ اکتوبر ۱۹۵۸ نيول کيده ۱۴ کاله بندي کيده د مشقت سره
- ۲۴ اپريل ۱۹۶۸ را خلاصيده،
- ۱۹ مئی ۱۹۶۸ بندي کيده، ۲۲ فروري ۱۹۶۹ را خلاصيده

اثر:

— پستوزبه واوليك

دودچاپونه- کوته جون

۱۹۵۶ مخونه ۲۰

— کوته پښتونخوا ادبي

خانگه کوته می ۱۹۹۱

مخونه ۳۹

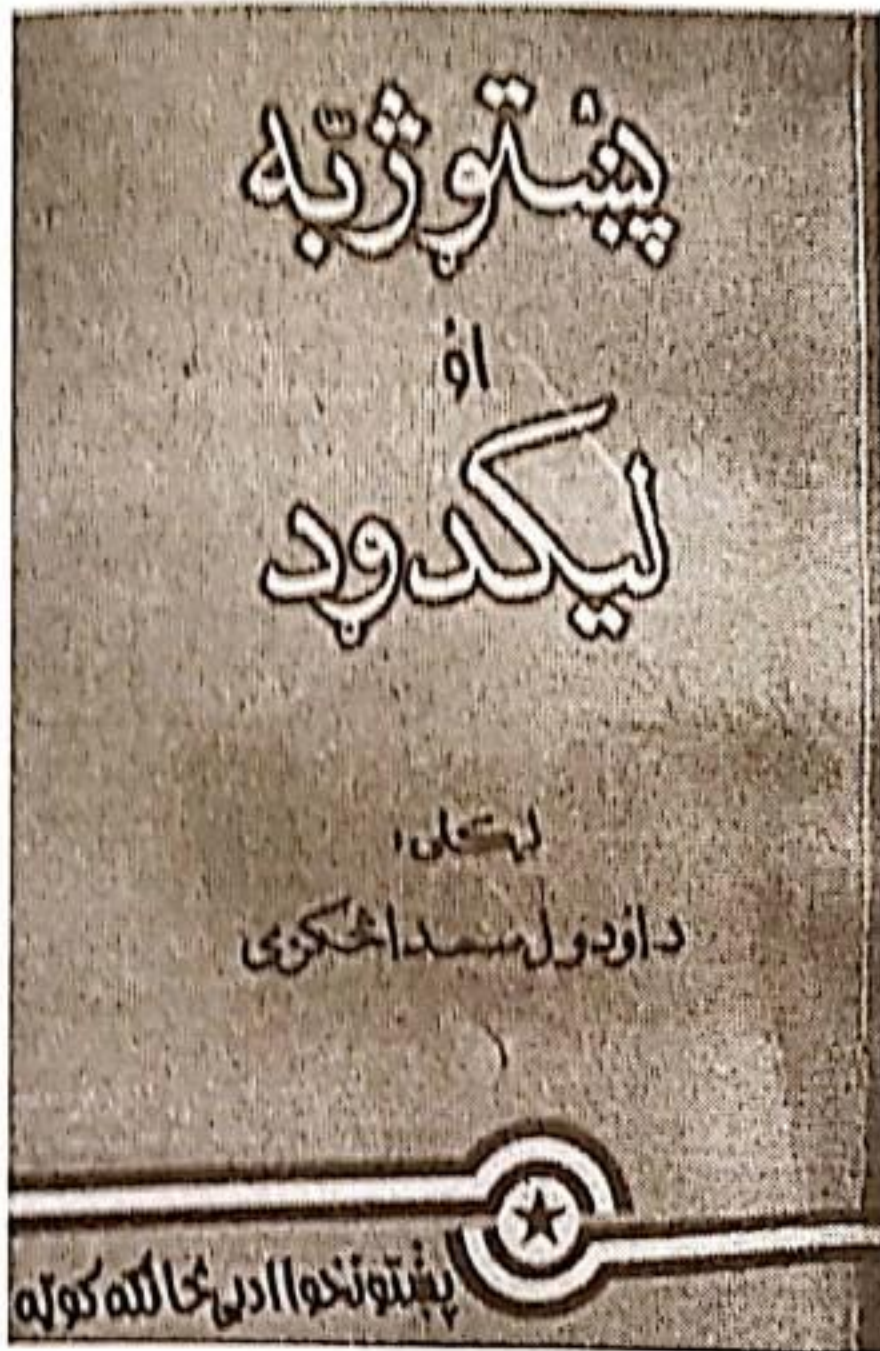

— مرتب پروفېسر عبدالغني

خان غنو چاپ دوست

پبليشرز کوته ۱۳۸۵ هـ بنس

مخونه ۱۰۵

- مارچ پښتونخوا ادبي
خانگه کوټه مارچ ۲۰۰۷ م
مخونه ۱۳۷

— زما ژوند او ژوندون

(ژوند لیک، خطي)

خوندیمحمود خان اخکزي
دلیکوال دخپل لاس لومړی
برخهمخونه ۲۶۰ دوهمه
برخه مخونه ۲۶۰ دریمه
برخهمخونه ۱۸۲ خلورمه

برخهمخونه ۸۸

چاپ لومړی ټوک

وړاندي کونکی پروفیسر

عبدالغني خان

غنوپښتونخوا ادبي

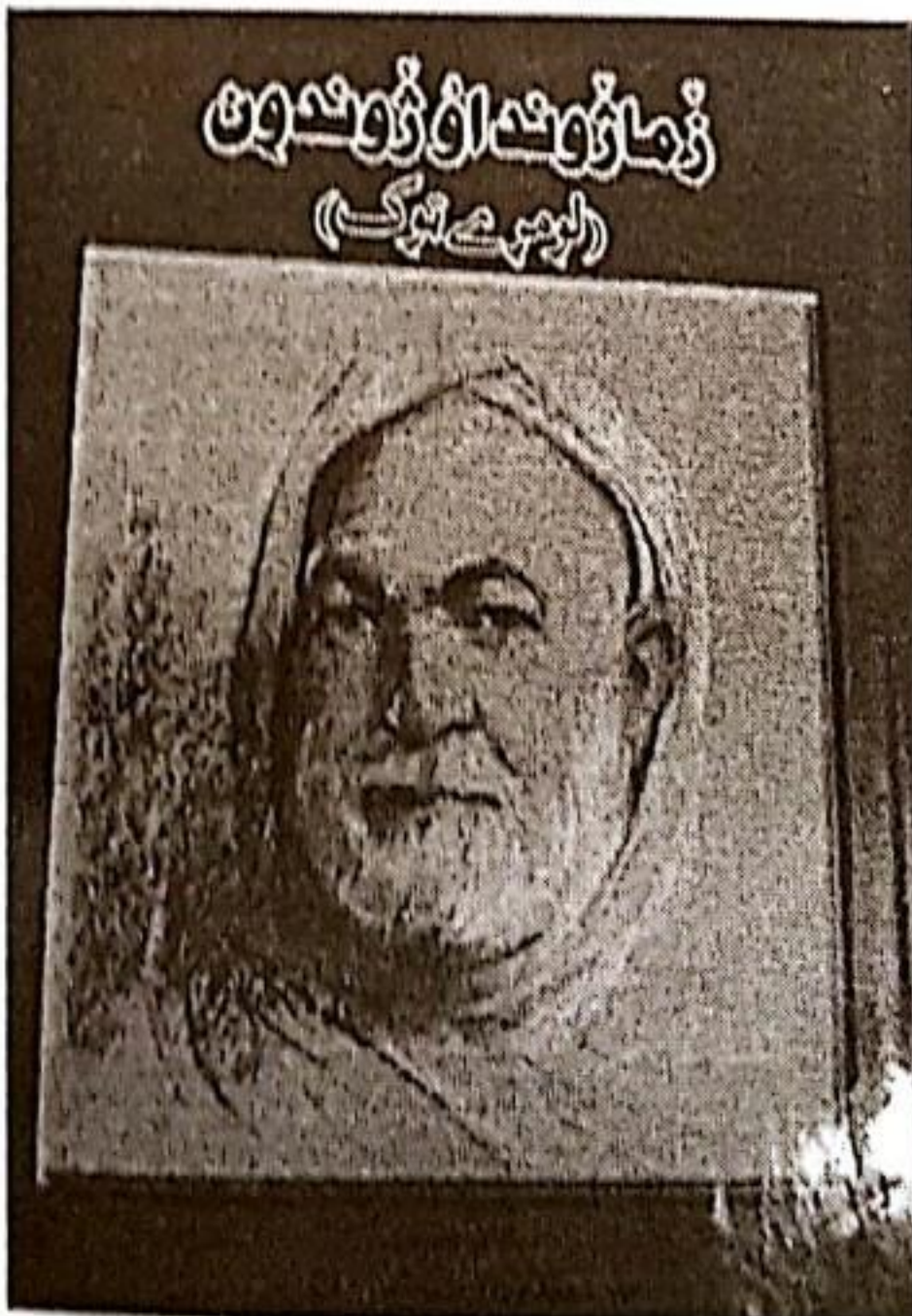
خانگه کوټه ۱۳۸۳ هـ بن

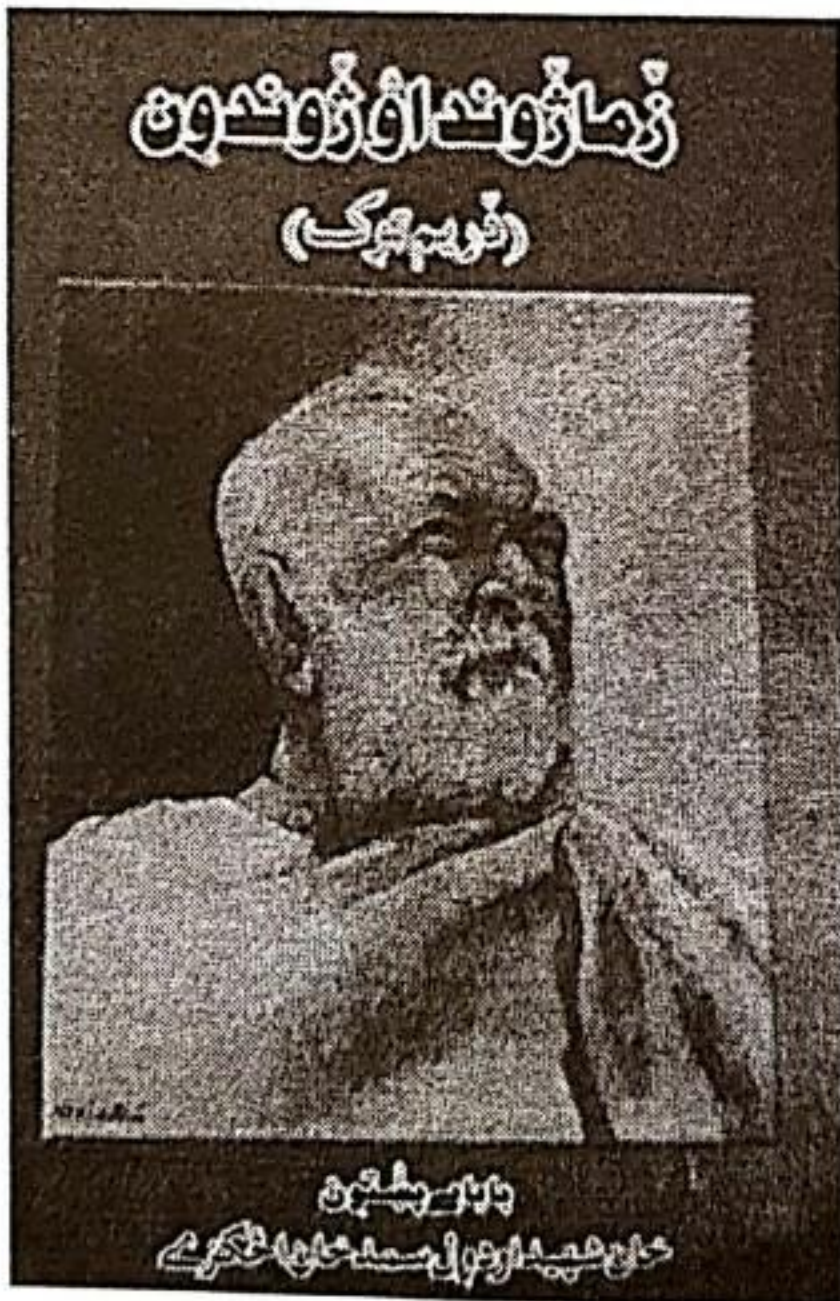
مخونه ۳۹۲ سرلیکونه

زوکړه

اوزی، کورنی، کور، ورو

کوالی، دپلارمرگ،

دوهم ټوك دوست خورونه
پښتونخوا خورني ۱۳۸۳
ه بن ۲۰۰۴م مخونه ۵۴۸
دریم ټوك دوست خورونه
پښتونخوا خورني ۱۳۸۶
ه بن ۲۰۰۷م مخونه ۴۳۲
ميري زندگي اور زندگاني
دزما ژوند او

ژوندون اردو ژباړه
پروفيسر عبدالغني خان
غنو ترچاپ لاندي

د دغه اثر انگليسي ژباړه
ژباړه پروفيسر محمد خان
اخکزي گورنر بلوچستان
ترچاپ لاندي

— پښتو ژب ټوټي (صمد

اللغات يا صمد خاني

قاموس خطي خوند يمحمود
خان اخکزي دليکوال دخپل
لاس شپږ ټوکه د کوټي په
جبل کي يې په ۱۴ نومبر
۱۹۵۳ ليکلی چي تراوسه

نه دی چاپ شوی

ژباړي

- **ترجمان القرآن** (د ابوالکلام ازاد تفسیر پښتو ژباړه) پیل ۲۹ اکتوبر ۱۹۴۸ مچ جیل خطي خوندیمحمود خان اڅکزی دلیکوال دخپل لاس لومړۍ برخه مخونه ۲۸۴ دوهمه برخه مخونه ۳۰۴ د خان صاحب دغه اثر تر اوسه نه دی چاپ شوی
- **کیمیای سعادت** (د امام غزالي د اثر پښتو ژباړه) خطیخوندیمحمود خان اڅکزی دلیکوال دخپل لاس لومړۍ برخه مخونه ۲۰۷ دوهمه برخه مخونه ۲۵۲ د خان صاحب دغه اثر تر اوسه نه دی چاپ شوی
- **سیرت النبي** (د شبلي نعمانید اثر پښتو ژباړه خطیخوندیمحمود خان اڅکزی دلیکوال دخپل لاس لومړۍ ټوک مخونه ۵۴ د خان صاحب دغه اثر تر اوسه نه دی چاپ شوی
- (محمود) — **گلستان** (د سعدی شیرازی د اثر پښتو ژباړه خطیخوندي، خان اڅکزی دلیکوال دخپل لاس هری پور جیل ۱۹۵۰ لومړۍ برخه مخونه ۱۸۳ د لیکلو ۱۶ می ۱۹۵۰ دوهمه برخه مخونه ۱۴۹ د خان صاحب دغه اثر تر اوسه نه دی چاپ شوی
- **د ازادی پای** (د چارلت او ډایسن کارتر د اثر فیو چر آف فریدم پښتو ژباړه) خطیخوندیمحمود خان اڅکزی د ژباړن دخپل لاس لیکلې چي ۹۶ مخونه لري او تر اوسه نه دی چاپ شوی

ازادي کا افق: (چارلټ او ډايسن کارټر د فيوچر آف فريډم اردو ژباړه) چاپ نيازي پريس لاهور چاپونکي عبدالرؤف ملک پبلشرز پبلشنگ هاؤس ۱۹۷۲

دوهمځل گوشه ادب جناح روډ کوټه ۲۰۱۳ م مخونه ۱۵۵

عدالتي بيان

داودل سمدخان اخکزي بيان

د محمد اکبر خان اخکزي ژباړه او خپرونه چاپ اشرف پريس لاهور ۱۹۵۶ مخونه ۶۷

۱۰: په افغانستان کي ماڅه وليدل (د پښتو ټولني په دعوت دافغانستان يونليک) چاپ کوټه ۱۹۷۰

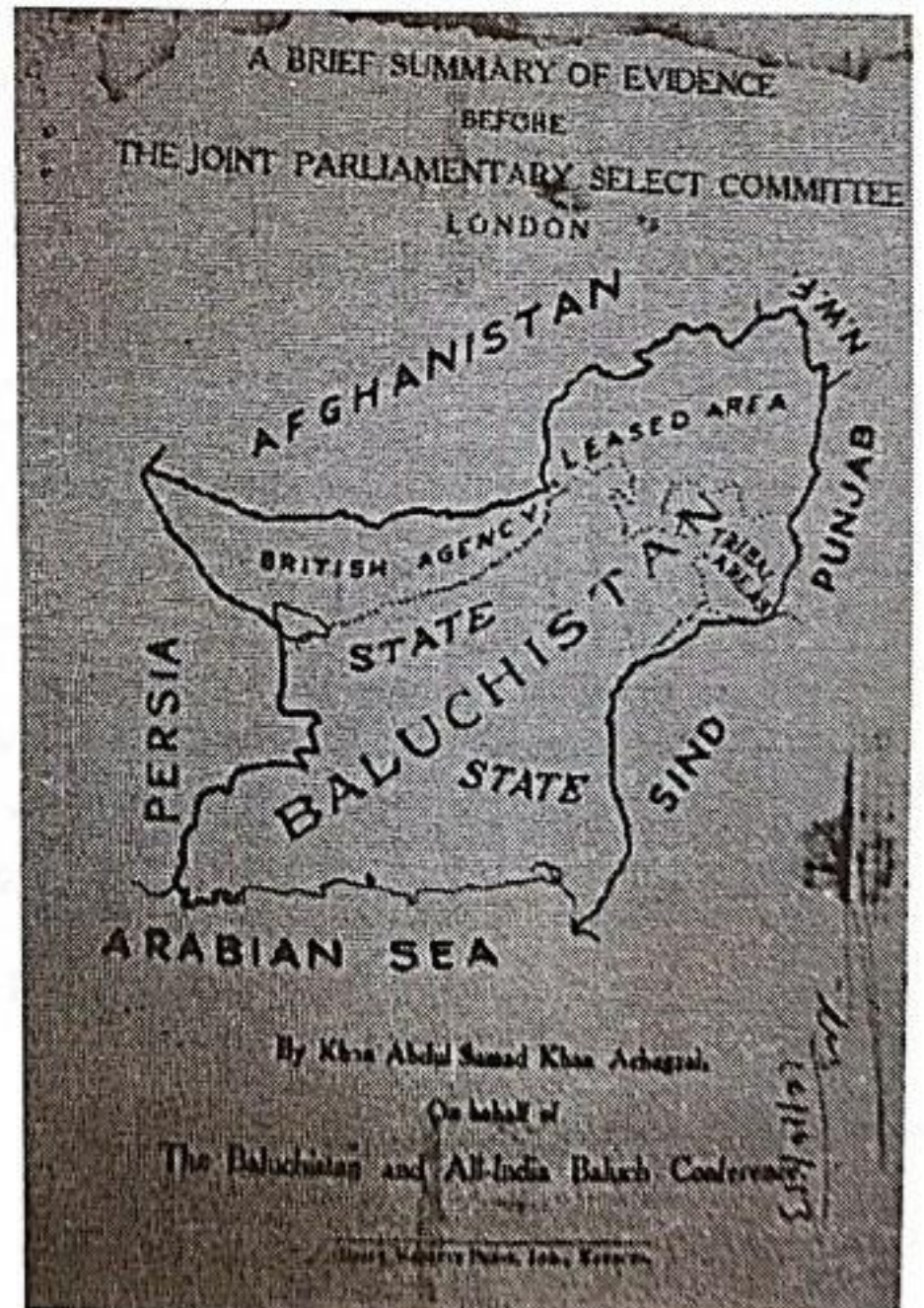
A BRIEF SUMMARY OF EVIDENCE BEFORE THE JOINT

PARLIMENTARY SELECT COMMITTEE

LONDON By Abdul Samad Khan

Achagzai on behalf of The Baluchistan and All Baluch

Conference Published in Daily Gazzat Press Karachi 1933 Pages 8

اخکزی خان شهيد عبدالصمد خان پېژندنه

(الف) سيمينارونه.

د خان شهيد عبدالصمد خان اخکزی ددري اتيايمې کليزې په لړکي

بين المللي سيمينار ۲۰-۱۹ مارچ ۱۹۹۰ (م)

(کابل افغانستان)

د خان شهيد سيمينار

چاپ پښتونخوا ملي

عوامي پارتۍ

کوټه: مخونه ۱۸۳

مقالې

-د خان شهيد عبدالصمد

خان اخکزی ددري

اتيايمې کليزې په لړکي

د کابل په بين المللي

سيمينارکي مقاله

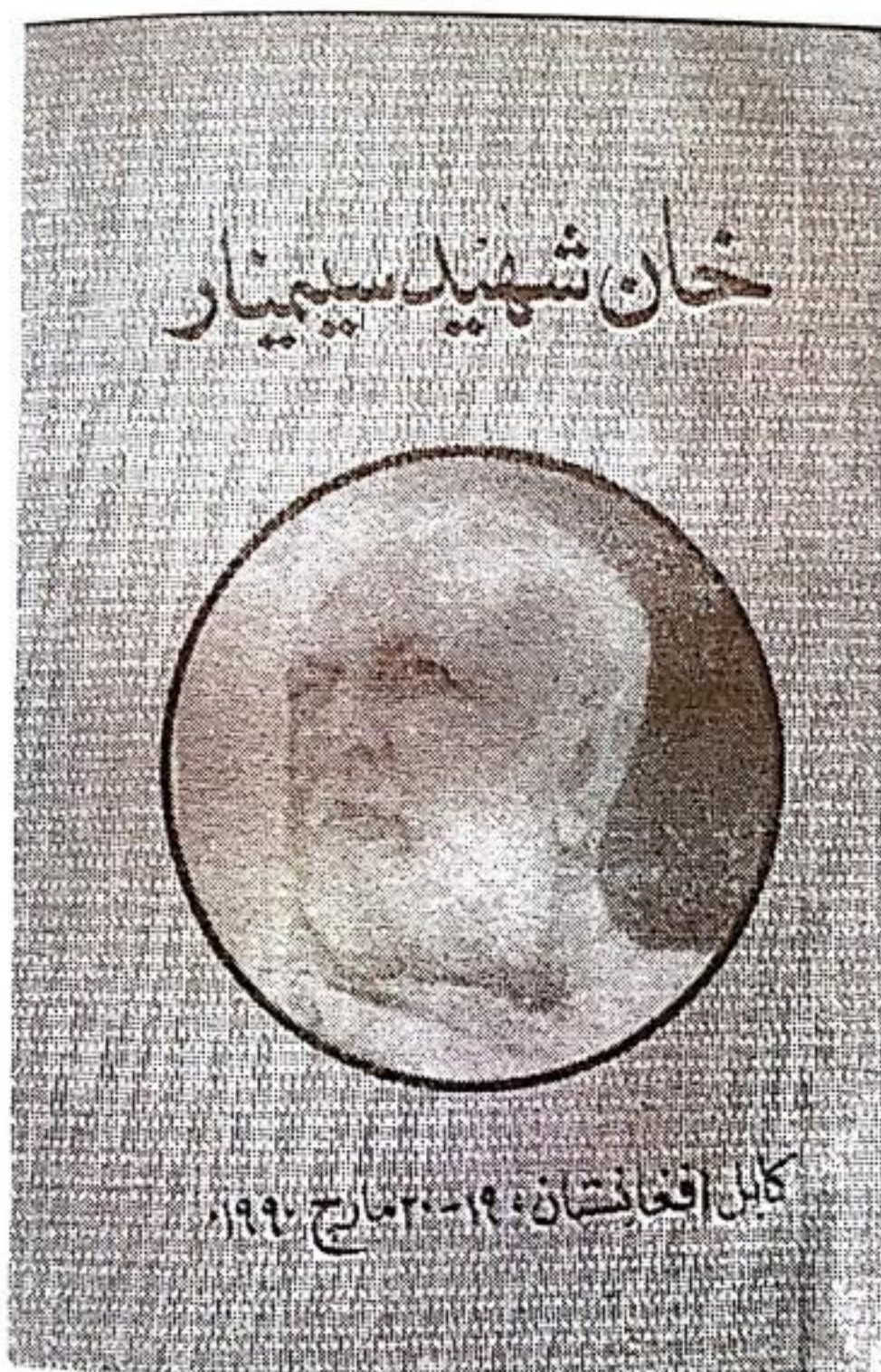
عبدالرحيم خان ۱-۸۳،

-د خان شهيد عبدالصمد

خان اخکزی ژوند او کار

شيرعلي باچا ۸۲-۱۶۳،

-پښتو ژبه اوليك دود اصغر لالا ۱۶۴-۱۸۳

د خان شهيد عبدالصمد خان اخکزی د زوکړې د سلمي کليزې
يوورځنۍ بين المللي علمي سېمينار
 د افغانستان د علومو اکاډمۍ د سيمه ايزو مطالعاتو مرکز اگست
 ۲۰۰۸ م کابل

د ننگ او فرهنگ اتل شهيد شهيد خان عبدالصمد خان اخکزی،
 چاپ د افغانستان د سيمه ايزو مطالعاتو مرکز اسد دانش مطبع

کابل ۱۳۸۷ هـ بنی ۲۰۰۸ م

مخونه ۲۶۶ سرليکونه

د مرکز یادښت ۱-۲

-متن بیانیه افتتاحیه ریس

اکادمي علوم افغانستان بېمناسبت

سېمینار بین المللي صدمین

سالگرد خان عبدالصمد خان

اخکزی ۳-۷

-د خان شهيد عبدالصمد خان

اخکزی ژوندلیک، عبدالغفور

لیوال، ۸-۲۱

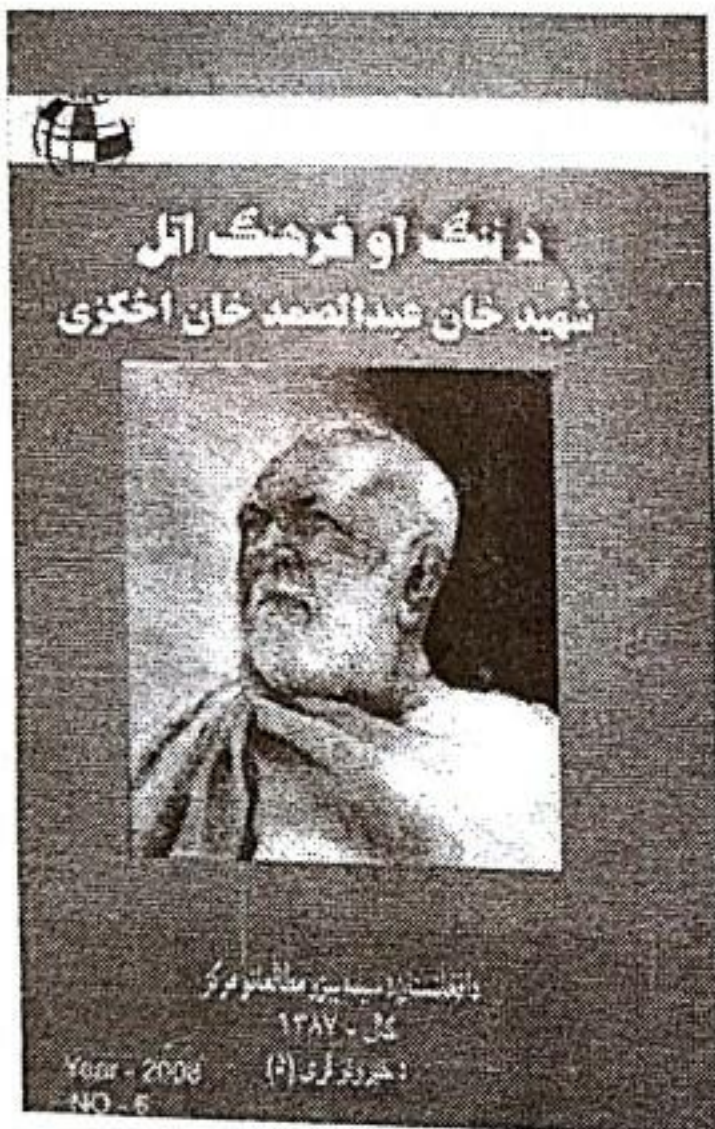
-د خان شهيد د ژوند فرهنگي اوسياسي اړخونه

، عبدالرحیم خان ۲۲-۷۳

-د آذادی د ډېوې پتنگان،

سر محقق عبدالله بختانی خدمتگار ۷۴-۹۵

-نقش خان عبد الولي خان در امیزش فرهنگی منطقه

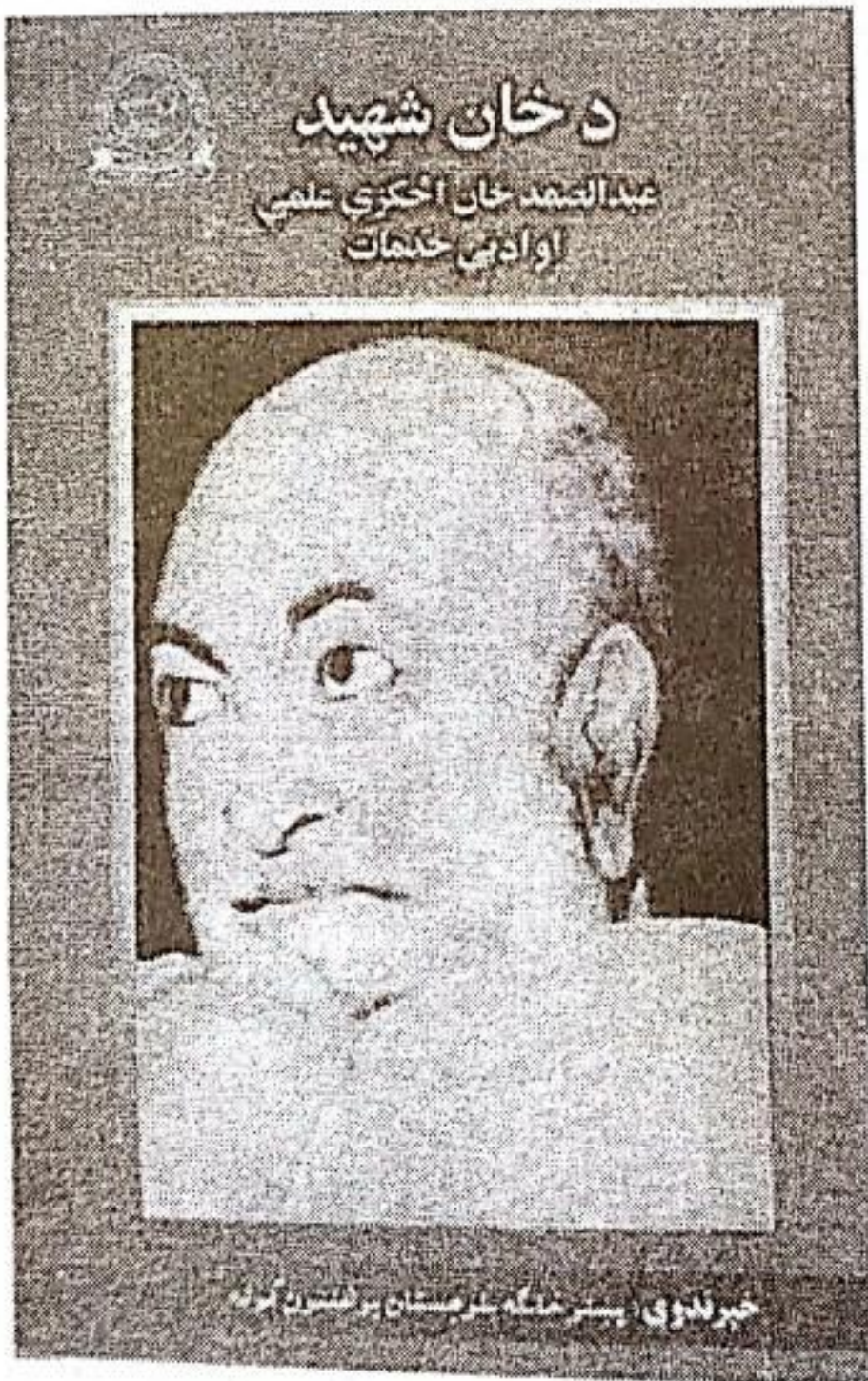
- غلام جېلاني عارض ۹۶-۱۰۲،
 -دافغان دلوۍ تاتوبي په مرکز کابل کې دخان شهيد دسيمینار برخه
 والو، ډاکتر شیراعظم، ۱۰۳-۱۱۲
 -عضو خانواده بزرگ آذادي، قاسم شاه اسکندروف ۱۱۳-۱۱۸
 ، زړه ورسترگور، سليم راز ۱۱۹-۱۲۹
 ، اودل سمد خان اخکزی بآباد پښتو ديوې ځانگړې ليک ژبې
 جوړونکې، حبيب الله رفيع، ۱۳۰-۱۳۷
 - خان عبد الصمد خان شهيد د پښتنو د ملي شناخت په تلاش
 کې، ډاکتر فضل الرحيم مروت، ۱۳۸-۱۴۷
 -دخان شهيد سياسي تگ لاره او ملي افکار، خوشال روهي ۱۴۸-
 ۱۶۹
 -خان عبد الصمد خان اخکزی منور سنگه بتر، ۱۷۰-۱۸۲
 -، شلمه پېړۍ دوه بيل شخصيتونه او يو ډول کار، پوهنمل بريالۍ
 باجوړی ۱۸۳-۱۸۹
 -دخان شهيد دورځي تاثرات، ځلاند مومند ۱۹۰-۱۹۴
 -خان شهيد او د پښتنو د نوي نسل روزنه،
 ډاکتر جميل الرحمان پانيزی ۱۹۵-۲۱۲
 ، دافغان ملت دشلمې پېړۍ ترجمان او مبارز، ۲۱۳-۲۲۱
 -دخان شهيد افغاني شعور، څېړونکې محمد نبي صلاحي ۲۲۲-
 ۲۴۰
 -دخان شهيد د ژوند بيل بيل اړخونه، سيد خير محمد عارف ۲۴۱-

،، ۲۶۰، پريکړه ليک، ۲۵۹ A GREAT MAN, by SALMAN

KHURSHEID ۴-۱

د خان شهيد عبدالصمد خان اڅکزي علمي او ادبي خدمات سېمينار

پښتو څانگه بلوچستان پوهنتون کوټه ۲۸ ستمبر ۲۰۱۱

ددغه سېمينار د مقالو
ټولگه چاپښتو څانگه
بلوچستان پوهنتون کوټه
می ۲۰۱۲ م مخونه
۱۸۹

سرليکونه

-يو عرض ډاکتر نصيب
الله سیماب، ۵-۶

خان شهيد د پلار په
حيث، ډاکتر حامد خان، ۷-
۲۲

-د خان شهيد د ژوند لنډه
خلاصه

مختيار يوسفزی، ۲۳-۶۹

څو خبري د خان شهيد او په اړه اکرم شاه لالا، ۷۰-۷۹

خان شهيد د يو مفکر په حيث پروفيسر نظر پانيزی، ۸۰-۹۶

-د بابای پښتون ليکدود، پروفيسر عبدالغني خان غنو، ۹۷-۱۰۶

په سهيلي پښتونخواکي مزاحمتي ادب او د خان شهيد کردار،

ډاکتر نصیب الله سیماب، ۱۰۷-۱۲۲

- د خان شهید قائدانه صلاحیتونه ډاکتر عثمان توبه وال، ۱۲۳-۱۳۶

- انجمن وطن یوه علمي او سیاسي څېړنه شوکت ترین ۱۳۷-۱۷۵

- ، دلوري حوصلې خاوند، ډاکتر لیاقت تابان ۱۷۶-۱۸۹

د سیمي دنوميالي ملي مبارز سیاسي فرهنگي شخصیت خان

عبدالصمد خان اڅکزی (خان شهید) د شهادت ۴۰ کلین دوه ورځنی

سیمه ییز سېمینار کابل جدي ۱۰-۱۱ ۱۳۹۰ ل

د پوهي او خپلواکۍ لاروی تدوین سمون او اهتمام څېړنیار رفیع الله

نیاز یچاپ د افغانستان د علومو اکاډمۍ سیمه ییزو مطالعاتو مرکز

اسد دانش مطبع کابل ۱۳۹۱ هـ بن ۲۰۱۲ م مخونه ۲۷۳

سرلیکونه،

- لړلیک د مرکز

یادښت، سریزه / الف ،

- د ولسمشر د وینا متن / ۱ ،

- د اطلاعاتو او فرهنگ د

وزیر د وینا متن / ۱۲ ،

- سرحدونو قومونو او

قبائلو چارو وزارت پیغام /

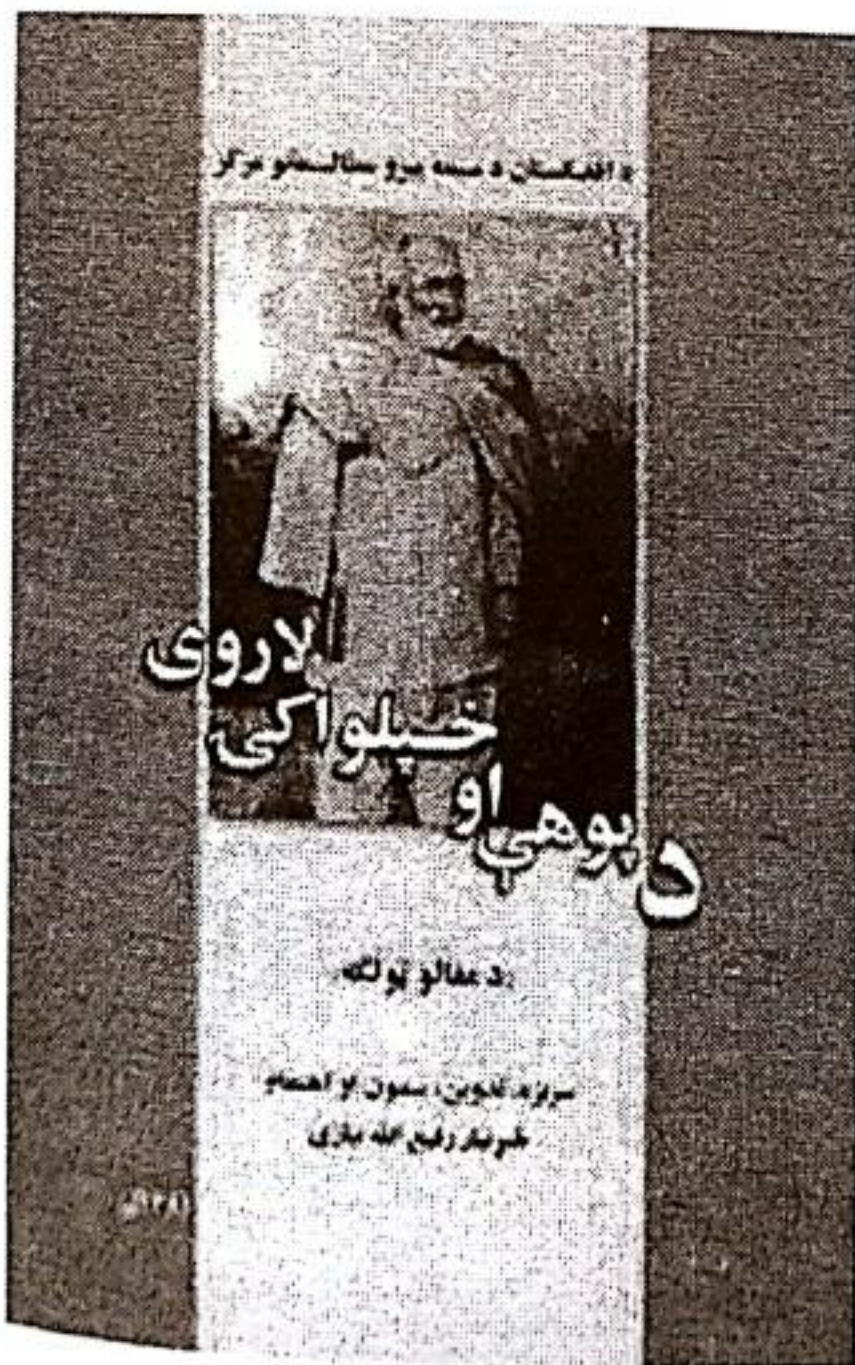
۱۵

- د کابل پوهنتون پیغام ۲۲ ،

- د کندهار پوهنتون پیغام

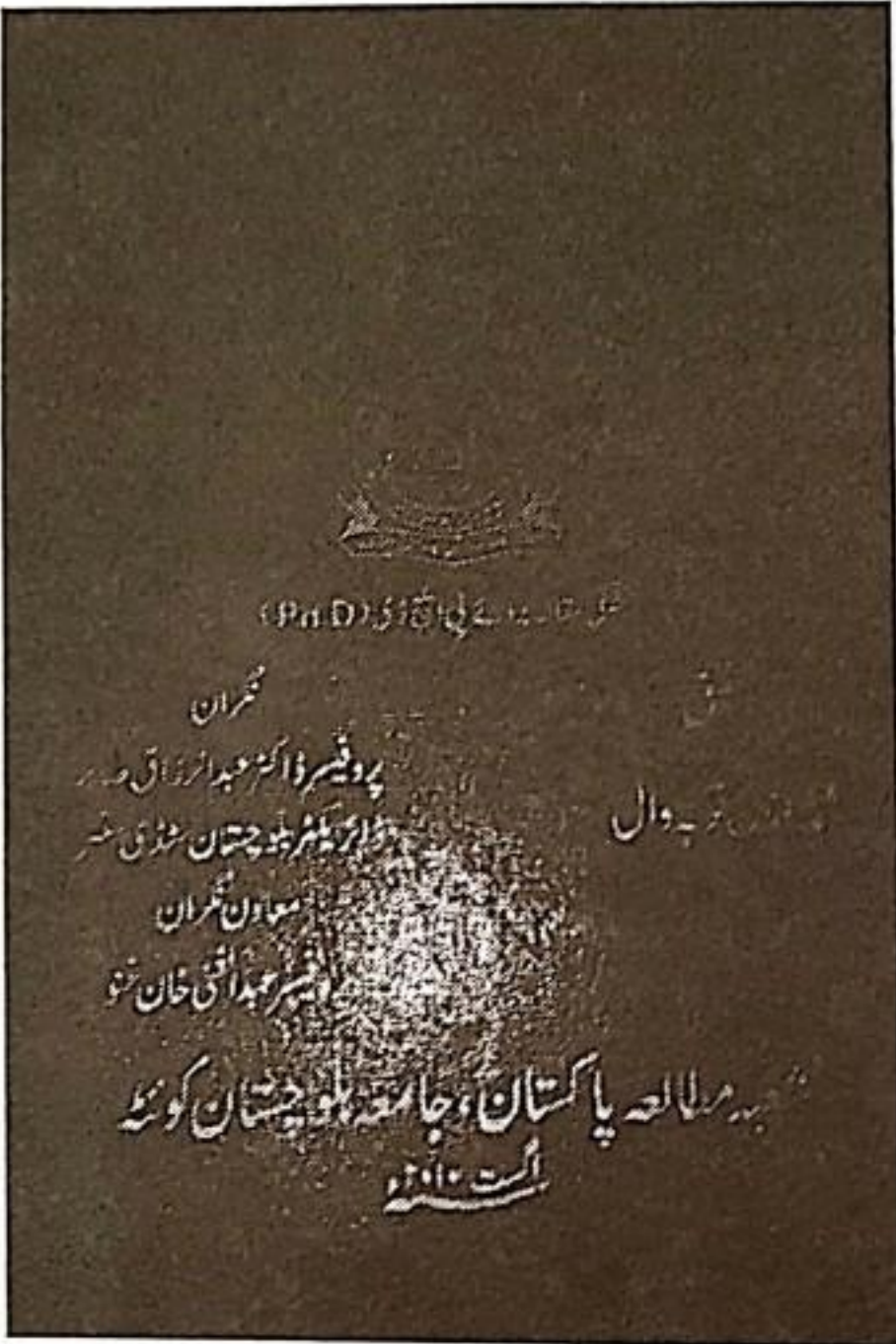
۲۲

- ، د فخر افغان پاچا خان د

- څېړنيز مرکز پيغام ۲۶ ،
 - پيام کانون فرهنگي حکيم ناصر خسرو بلخي ۳۰ ،
 به ياد چهلمين سالگرد شهادت خان عبدالصمد خان اچکزئي
 عبدالباري راشد ۳۳
 - د خان شهيد د ژوندانه د ادبي او سياسي خدمتونو کرونو لوړي
 عبدالرحيم بختاني خدمتگار ۴۱
 - خان شهيد د پلار ملگري او مخکښ په حيث داکتر حامد اچکزئي
 ۶۲
 - د گلستان استوگن د تلپاتي گلستان څښتن حبيب الله رفيع ۷۹
 - د بابائي پښتون ليکدود عبدالغني خان غنو / ۸۵ ،
 خان عبدالصمد خان د پښتنو د ملي ارادې د لښکريو مشر /
 اکاډيميسن سليمان لايق ۹۷ ،
 په سهيلي پښتونخوا کي د مقاومت مزاحمتي ادب او د خان
 شهيد کردار نصيب الله سيماب ۱۰۶ ،
 - د شهيد خان عبدالصمد خان اڅکزئي زما ژوند او ژوندون ته يوه
 کتنه سيد محي الدين هاشمي ۱۲۰ ،
 - د خان عبدالصمد خان اڅکزئي د وفات د څلويښتم تلين په
 مناسبت منو هر سنگه بتر ۱۳۱ ،
 تر منزله پوري شرط د رسېدو دى هميش خليل ۱۴۰ ،
 تر خپلو همزولو مشر دروېش دراني ۱۴۵ ، خان شهيد او پښتو ژبه
 بريالۍ باجوړۍ ۱۵۴ ،
 - د خان شهيد د شخصيت ځينې اړخونه حيدر لشاري ۱۶۵ ،

- د خان شهيد د نثر اسلوب سيد خير محمد عارف ۱۷۰،
- د هند نيمه وچه او د خان شهيد قرباني سرور ماموند
- ۱۷۹، انجمن وطن يوه علمي او سياسي خپرنه شوکت ترين ۱۸۷،
- د خان شهيد گڼ اړخيز شخصيت لوړ فکرونه او بې ساري مبارزه
- عبدالوهاب قياس افغان ۲۲۲،
- د پښتنو ستر مشر او فکري لارښود محمد نبي صلاحي ۲۴۹،
- د خان شهيد بابا خان گرتياوي خورشيد کاکا جی ۲۵۳،
- د خان شهيد ژور نالستيک ژوند ته لنډه کتنه اجمل عالمزي ۲۶۱
- ژوندۍ خاطره رازقي نړيوال ۲۷۰
- پرېکړه ليک ۲۷۲

(ب) مونیوگرافونہ
 خان عبدالصمد خان
 اچکزی شہید کی علمی
 وادبی خدمات ایک طائرانہ
 جائزہ (تحقیقی مقالہ برای
 پی ایچ ڈی) محمد عثمان
 توبہ وال لار بنود استاد
 پروفیسر ڈاکٹر عبدالرزاق
 صابر بلوچستان معاون
 نگران پروفیسر
 عبدالغنی خان غنو
 یونیورسٹی شعبہ مطالعہ

پاکستان اگست ۲۰۱۰ مخونہ ۳۹۸ ناچاپہ
 سرلیکونہ

- اظہار تشکر، اختصار، تعارف ۱، ۱۲

باب اول خان عبدالصمد خان اچکزی شہید کا حسب و نسب اور ابتدائی زندگی ۱۷

- علاقائی وابستگی ۱۸

خان عبدالصمد خان اچکزی شہید ولادت ۳۰

خان عبدالصمد خان اچکزی شہید کی تعلیم و تربیت ۳۴

- خان عبدالصمد خان اچکزی شہید میدان عمل میں ۳۷

- خان عبدالصمد خان اچکزی شہید کی شخصیت کے مختلف پہلو ۴۲

- خان عبدالصمد خان اچکزی شہید کے جانشین ۴۷

حواشی ۵۳

- باب دو نمان عبد الصمد خان اچکزئی شهيد کی خدمات ۵۶
- خان عبد الصمد خان اچکزئی شهيد کی علمی ادبی خدمات ۵۷
- خان عبد الصمد خان اچکزئی شهيد بحیثیت نثر نگار ۶۶
- خان عبد الصمد خان اچکزئی شهيد بحیثیت مترجم ۷۶
- خان عبد الصمد خان اچکزئی شهيد بحیثیت مکتوب نگار ۸۸
- خان عبد الصمد خان اچکزئی شهيد بحیثیت مضمون نگار ۱۲۴
- خان عبد الصمد خان اچکزئی شهيد بحیثیت سوانح نگار ۱۳۴

- حواشی ۱۴۰

- باب سوئم خان عبد الصمد خان اچکزئی شهيد اور آزادی کی تحریکیں ۱۹۲
- خان عبد الصمد خان اچکزئی شهيد کی سیاسی خدمات ۱۹۳
- خان عبد الصمد خان اچکزئی شهيد کی بر صغیر پاک و ہند کی تحریک آزادی میں کردار ۲۱۵
- خان عبد الصمد خان اچکزئی شهيد اور بلوچستان اینڈل انڈیا بلوچ کانفرنس ۲۲۳
- خان عبد الصمد خان اچکزئی شهيد کی مسلم کانفرنس میں شرکت ۲۳۰
- خان عبد الصمد خان اچکزئی شهيد قیام پاکستان قبل و بعد قید و بند کی صعوبتیں ۲۳۲
- خان عبد الصمد خان اچکزئی شهيد قیام پاکستان کے بعد ۲۴۱
- خان عبد الصمد خان اچکزئی شهيد اور افغانستان و بلوچستان کی سیاسی و جغرافیائی صورتحال ۲۴۸

حواشی ۲۶۳

- باب پنجم - خان عبد الصمد خان اچکزئی شهيد بحیثیت سیاسی رہنما ۲۶۸
- خان عبد الصمد خان اچکزئی شهيد کی قائدانہ صلاحیتیں ۲۶۹
- خان عبد الصمد خان اچکزئی شهيد کی سیاسی وابستگی ۲۷۷

- خان عبدالصمد خان اچکزئی شہید اور انجمن وطن کا قیام ۲۸۲
- خان عبدالصمد خان اچکزئی شہید اور ورور پشتون کا قیام ۲۸۸-، خان
- عبدالصمد خان اچکزئی شہید اور پاکستان نیشنل عوامی پارٹی کا قیام ۲۹۳
- حواشی ۲۹۸

باب ششم

- خان عبدالصمد خان اچکزئی شہید کا صحافتی کردار ۳۰۰
- صحافت کا آغاز اور ارتقاء ۳۰۱

- بلوچستان میں صحافت کا آغاز اور ارتقاء ۳۰۷

- خان عبدالصمد خان اچکزئی شہید ایک فرض شناس صحافی ۳۱۹
- خان عبدالصمد خان اچکزئی شہید کی جراندور سائل کی اجرا کے لیے

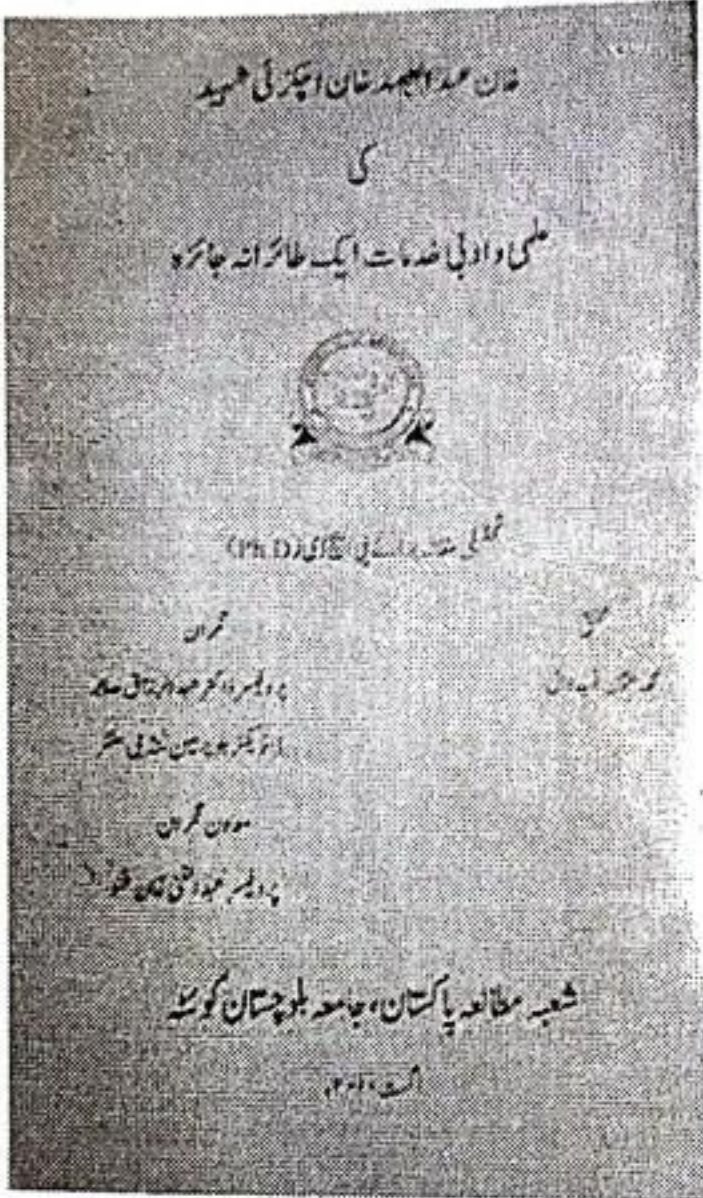
کاوشیں ۳۲۴

صحافت اور پشتون ملت ۳۳۲

حواشی ۳۳۹

باب ہفتم

- خان عبدالصمد خان اچکزئی شہید کا سفر آخرت ۳۴۳
- خان عبدالصمد خان اچکزئی شہید کی شہادت ۳۴۴
- خان عبدالصمد خان اچکزئی شہید کا بہیمانہ قتل ۳۵۰
- خان عبدالصمد خان اچکزئی شہید کے قتل کا پس منظر ۳۵۵
- خان عبدالصمد خان اچکزئی شہید کی شہادت پر تاثرات و تعزیت ۳۶۲
- حواشی ۳۷۸، ۳۸۰، کتابیات ۳۸۸

خان شهيد عبدالصمد خان اڅکزی شخصيت اور علمي وادبي خدمات (مقاله ايم فل) فيض الله خان پانيزی لارښود استاد پروفيسر ډاکتر نصرالله جان وزير بلوچستان يونيورسټی شعبه پشتو چاپ پښتو ډپارټمنټ بلوچستان يونيورسټی کوټه اکتوبر ۲۰۰۹ مخونه ۲۱۵

سرليکونه پيش لفظ ۱

- ایک تحقیقی کتاب اسٹنٹ پروفیسر کلیم اللہ

بڑیج، ۵

- اظہار تشکر، ۷

باب اول خان شهيد عبدالصمد خان اچکزى کی

ابتدائی زندگی، خاندانی پس منظر، ۱۰

- بچپن اور ابتدائی تعلیم، ۱۲

- ترتیب و شخصیت، ۱۴

- جوانی، ازدواجی حیثیت اور اولاد، ۱۶

- عملی زندگی کا آغاز، ۱۷

حوالہ جات، ۲۱

- باب دوم تحریک آزادی میں کردار

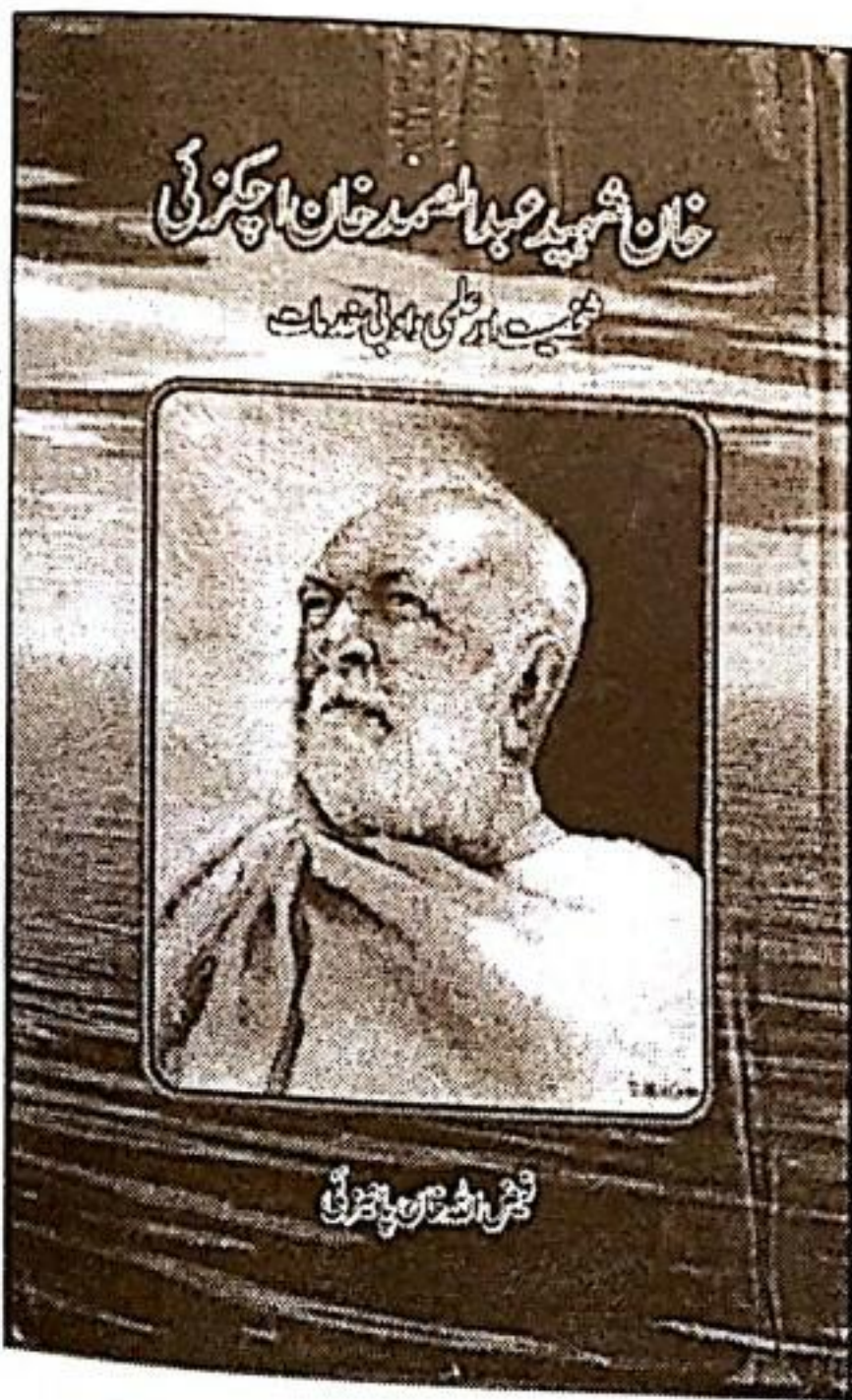
، تحریک آزادی میں عبدالصمد خان اچکزى کا کردار ۲۴

- خان شهيد کی تحریک آزادی سے وابستگی، ۲۷

قید و بند کی صوبتیں، ۳۷

ال انڈیا بلوچ کانسفرنس میں شرکت اور کردار، ۴۱

- قیام پاکستان کے بعد کی سیاسی جدوجہد ۴۴

- حوالہ جات

- باب سوئم صحافتی خدمات

-، بلوچستان میں صحافت کا پس منظر ۵۵

- پشتو صحافت کا پس منظر، ۵۹

- صحافتی ادارے کیلئے خان شہید کی جدوجہد، ۶۸

- پریس ایکٹ کے نفاذ کیلئے جدوجہد ۷۱

- عزیز الیکٹرک پریس کا قیام، ۷۷

- ہفت روزہ استقلال کا اجرا، ۷۹

- استقلال اور گلستان ادب کی علمی و صحافتی خدمات ۸۲

- حوالہ جات ۸۶

-، باب چہارم علمی اور ادبی خدمات

-، خان شہید کا ادبی کردار ۹۱

-، سوانح نگاری ۹۲

-، تراجم ۹۵

-، پشتو زبان اور رسم الخط ۱۰۰

-، عبدالصمد خان اچکزئی کی صحافی کی حیثیت سے ادبی خدمات، ۱۰۴

- حوالہ جات ۱۱۱

-، باب پنجم دینی خدمات

-، مذہب کی تعریف ارتقا اور اہمیت ۱۱۶

-، مذہب اسلام اور پشتون قوم ۱۲۰

-، ترجمان القرآن کا پشتو میں ترجمہ ۱۲۷

- متفرق ديني كتب کا ترجمہ، ۱۳۴

- حوالہ جات ۱۳۹

، باب ششم لساني خدمات

- پښتو زبان کی لساني خصوصيات ۱۴۳

، - پښتو زبان کیلئے خان شهيد کی کاوشیں ۱۴۶

، - پښتورسم الخط کیلئے ان کی خدمات، ۱۵۲

- استقلال کے ذریعے پښتو زبان و ادب کا تعارف ۱۵۶

، - حوالہ جات، ۱۵۸

باب ہفتم خان شهيد معاصرین کی نظر میں

، - معاصر کی نظر میں، ۱۶۱

- خان شهيد پښتون سياسي رفقا کی نظر میں، ۱۶۵

- خان شهيد غیر پښتون رفقا کی نظر میں، ۱۷۰

- خان شهيد صحافیوں اور مدیروں کی نظر میں ۱۸۰

- خان شهيد ادیبوں کی نظر میں ۱۸۵

، خان شهيد پښتون شعرا کی نظر میں، ۱۹۲

حوالہ جات ۲۰۰

(ج) کتابونه

– بابای پستون اور پستون خوا

خوا (اردو) لیکوال او مرتب

پروفیسر عبدالغني خان

غنو (۲۵ ټوکه)

لومړی ټوک چاپ ناد تریډرز

مستونگ کوټه

۱۹۹۰ مخونه ۴۶۴،

سرلیکونه انقلابي

سرفروشان کې

سالار صحافت، ادبیات، نقش

زندان، عدالت مین، آخري

بات، انجمن وطن ورور پستون

نېپ اور پستون خوا، دس

سوالات، منشور، افغانستان

مین، اسلامي قانون، اخباري

بیانات، انټرویوز، پریس

ریلیز، پریس

کانفرنسین، اسمبلي مین

تقاریر او جلسې

و جلوس، شهادت،

تعزیت، تفتیش و تبصرې)

دوهم ټوک چاپ نادر ټريډرز مستونگ (اکتوبر ۱۹۹۰م مخونه ۴۹۳ سرليکونه مختصر خاکه، بابا کي باتين، برسيان، تسلسل، متفرقات)

درېم ټوک سرليکونه پهلې عدالت، کراچي کې اخبارات ۱۹۳۳-۳۴، انجمن وطن، اسمبلي، ستيکرز، شعائر، بابا کي باتين، متفرقات، تاريخي تسلسل

(چاپ عبدالغفور ستشنري مارت آرچر روډ کوټه ۱۹۹۰م مخونه ۶۶۴)

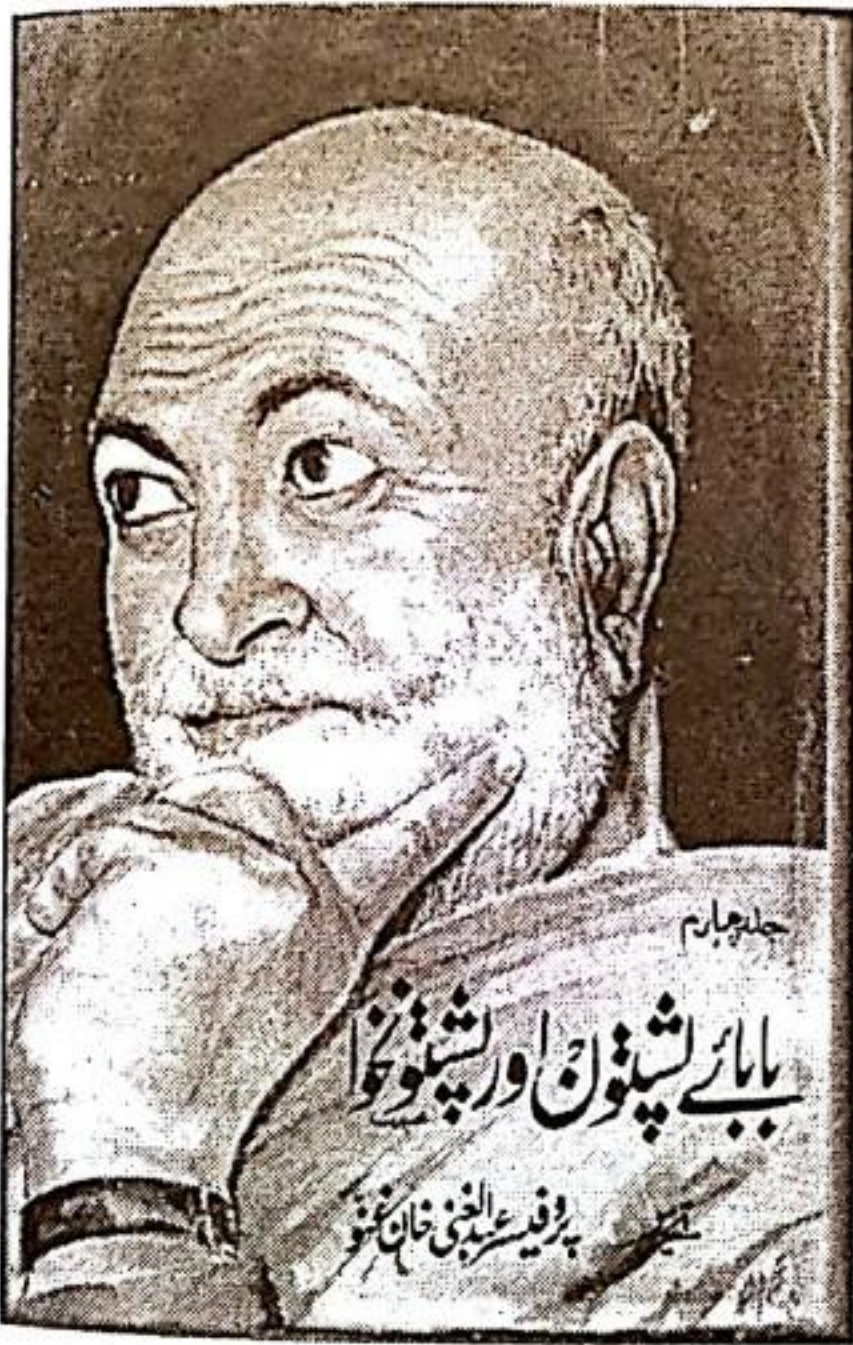
څلورم ټوک سرليکونه (بابا کي باتين، متفرقات، جاني پېچاني لوگ، اخباري تراشي، برسيان، مقالات ۱- اکبر بريننا، ډاکټر خدايداد، ډاکټر نور محمد،

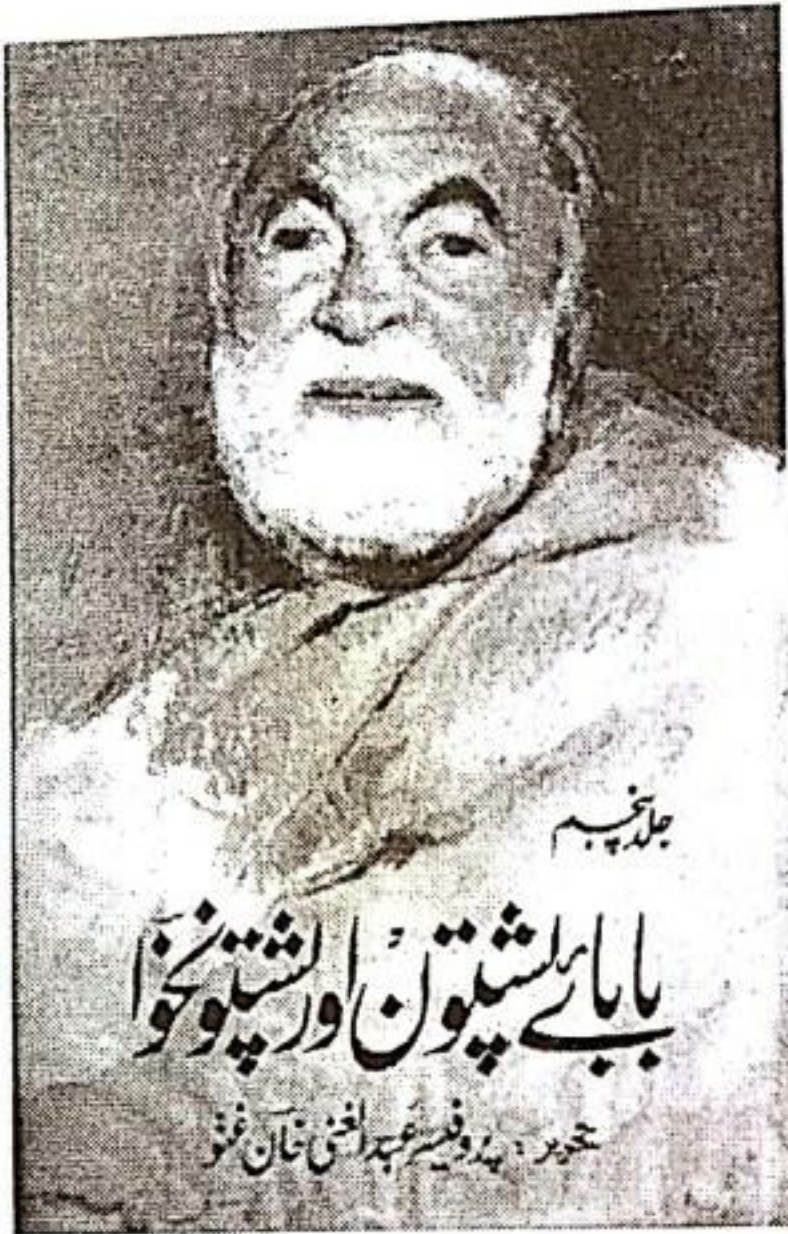
پروفېسر غنو، مقالات ۲ عبدالرحيم

مندو خېل، شير علي باچا، عبدالواحد اسير، اصغر لاله، متفرقات ۲، متفرقات ۳، ستيکرز، نقشي

اور جهندي، افغانستان، چند الفاظ چند نام، شهد

پشتونخوا ۲، تاريخي تسلسل (چاپ معراج پريس لاهور ۱۹۹۱م مخونه ۲۸۰)

پنجم ټوک سرليکونه بابا کي

باتين، ورکنګ

کميټي، متفرقات

۱، (۱) تشدد و سازشين (۲)

پشتون قومي اولسي جرګه، (۳)

پشتون متاثرين، (۴) پشتون

طلبا، (۵) پشتو ساين

بورډ، تاريخي

تسلسل، برسيان، متفرقات ۲

چاپ تراب مبین پريس لاهور

۱۹۹۳م مخونه ۶۶۴

شپږم ټوک چاپ ۱۹۹۶م

مخونه ۴۴

اووم ټوک سرليکونه

فايل، افغانستان، تشدد، تعزير

ت، متفرقات، کهيل کا

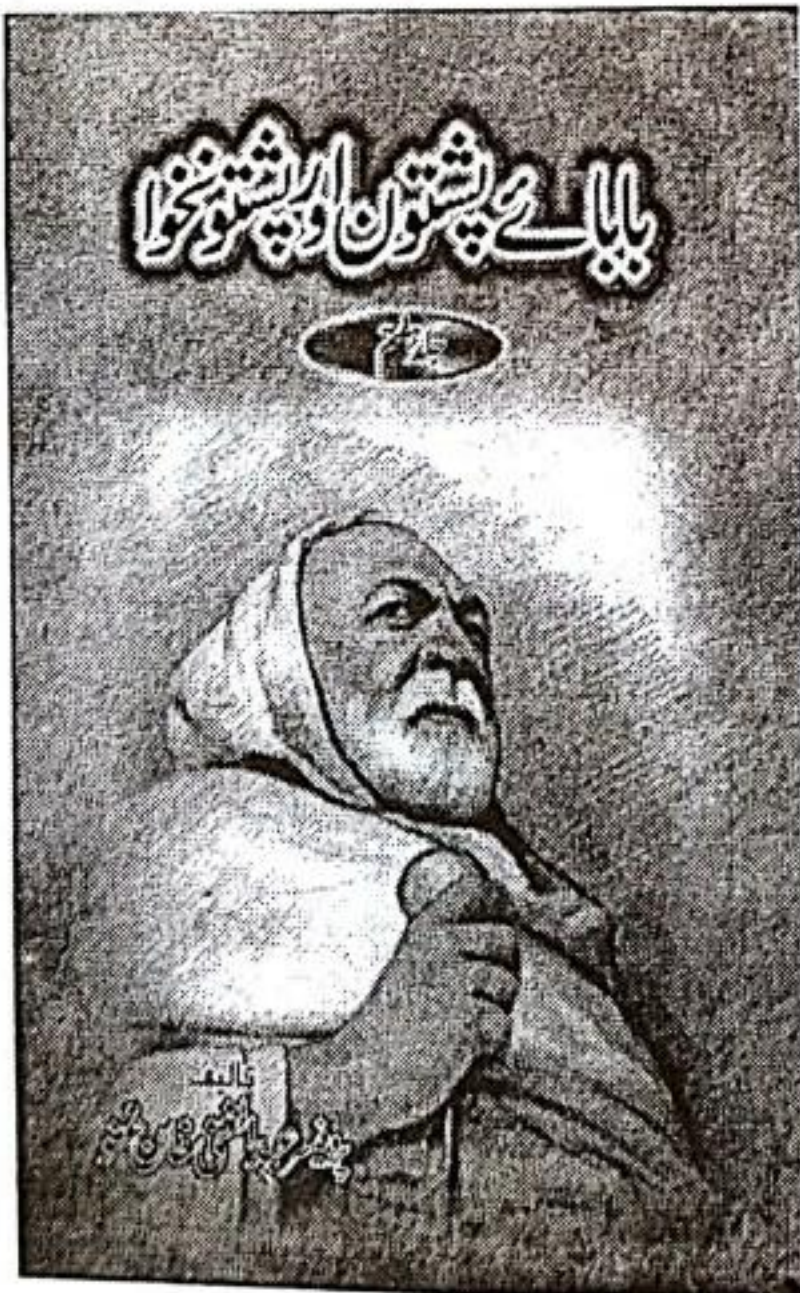
ميدان، روزي عيدين، باباي

پشتون کي تحريرين، برسيان

تاريخي

تسلسل، ستيکرز، پوسترز، پمف

لت، چاپ نيرا اسد پريس

باباي پښتون او پښتونخوا

جلد ششم

تأليف: پروفیسر عبدالغنی خان قندوز

ایني گن رور د لاهور ۲۰۰۰ م

مخونه ۵۴۴

اتم توکسر لیکونه

باتین، افغانستان، فوجي
بغاوت، شریعت، روزي عيدین
، تعزیت ، اسمبلي انتخابات ،
دهاندلي ، عدليه ، متفرقات
جرگه ، مردم

شماری ، پښتونخوا ، برسیان
، تاریخي تسلسل ، ستيكرز ،

پوسترز ، پمفلت ،

چاپ خان ۲۰۰۰ م

مخونه ۵۵۱

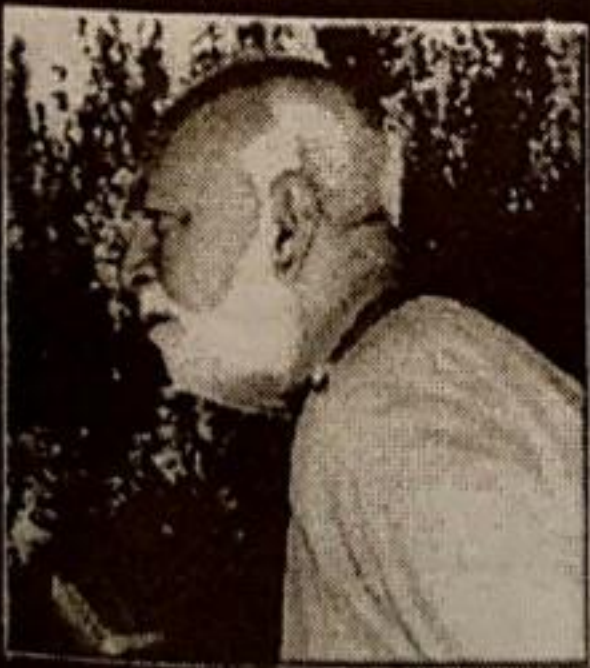
نهم توکسر لیکونه باباي

پښتون کي ئاتین ، تشدد
، صدارتي انتخابات ، تعزیت
، الیکشن ټریبونل ، افغانستان
، متفرقات ، برسیان ، روزي
عيدین ، پښتون اتحاد وپونم
، مارشل لا ، تاریخي تسلسل ،

چاپ کوته ۲۰۰۰ م

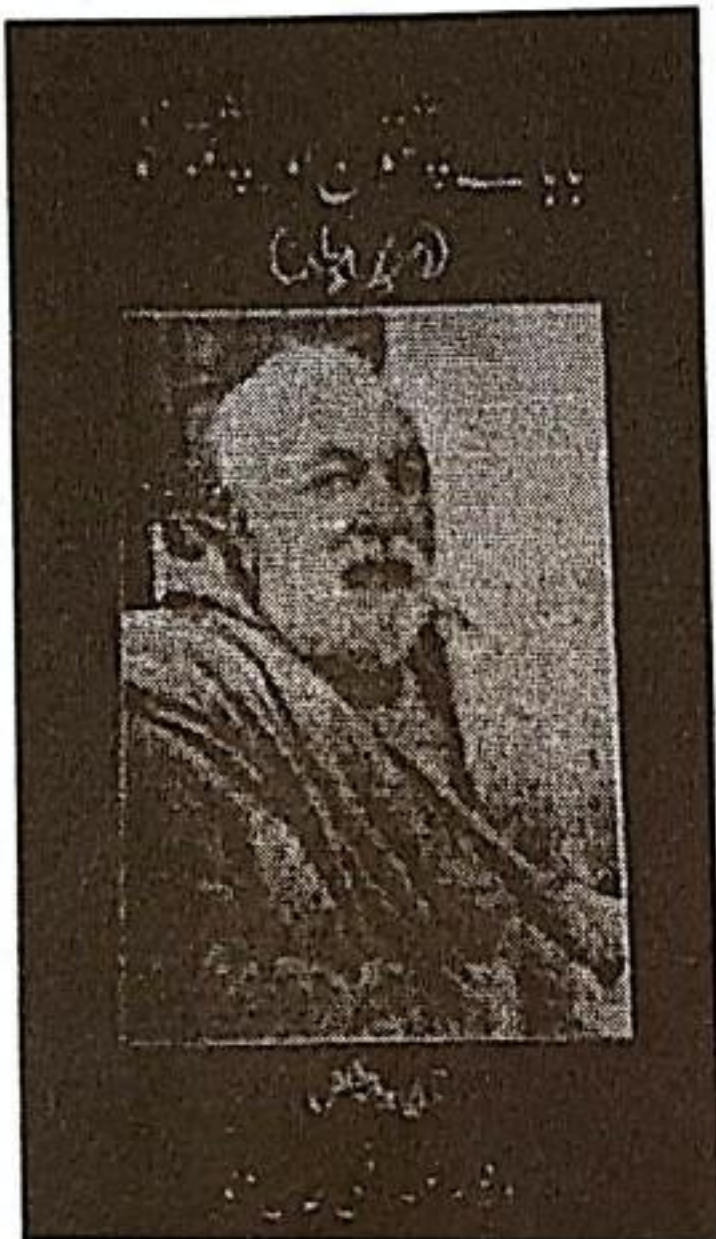
مخونه ۵۹۲

باباي پښتون او پښتونخوا

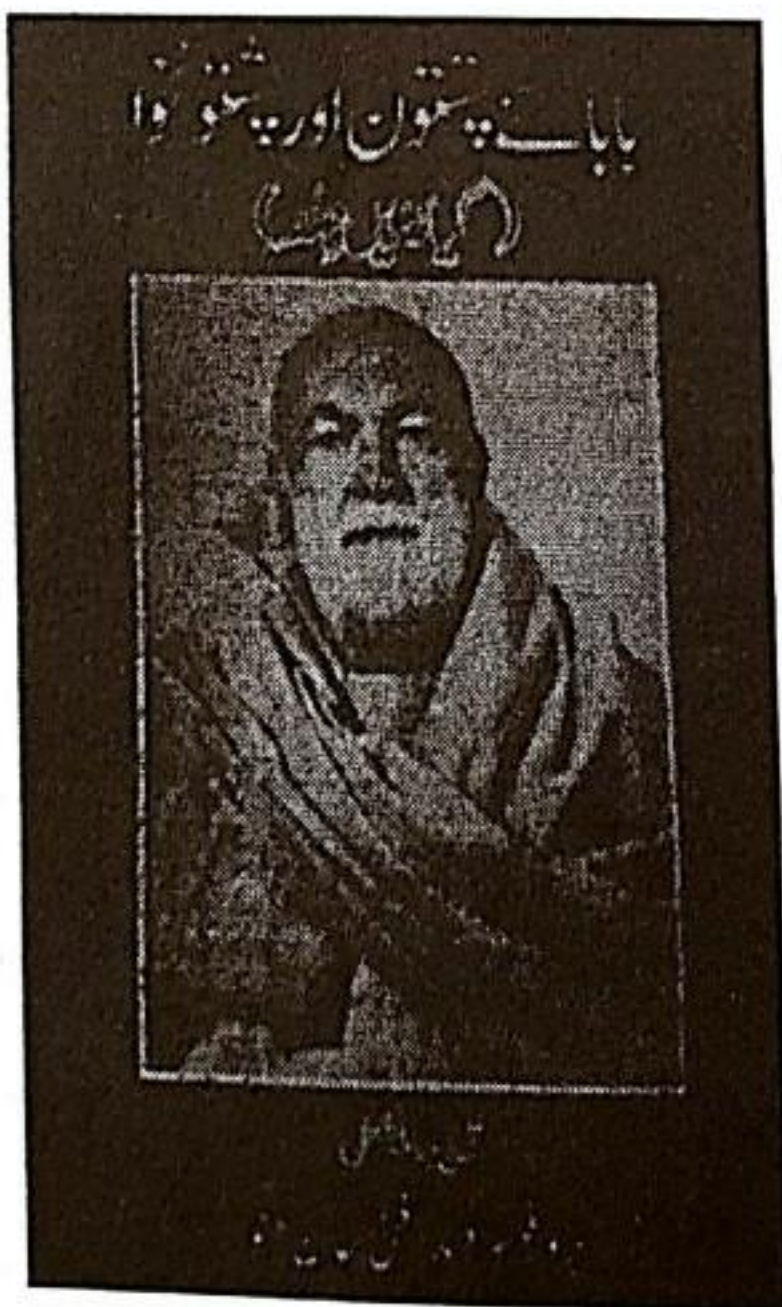

جلد ششم

تأليف: پروفیسر عبدالغنی خان قندوز

لسم ټوک سرليکونه تاريخي
تسلسل اخباري پريس ريليزونه د
بيلا بيلو نيتو ، چاپ کوټه
۲۰۱۵م مخونه ۳۸۴

یولسم ټوک سرليکونه تاريخي
تسلسل اخباري پريس ريليزونه
د بيلا بيلو نيتو ، چاپ کوټه
۲۰۱۵م مخونه ۳۸۴

بابا پښتون اور پښتونخوا
(په پښتو ژبه)

په پښتو ژبه
په پښتو ژبه

دولسم ټوک سرليکونه تاريخي
تسلسل اخباري پريس ريليزونه
د بيلا بيلو نيتو، چاپ کوټه
۲۰۱۵م مخونه ۳۳۶

بابا پښتون اور پښتونخوا
(په پښتو ژبه)

په پښتو ژبه
په پښتو ژبه

ديارلسم ټوک سرليکونه تاريخي
تسلسل اخباري پريس ريليزونه
د بيلا بيلو نيتو، چاپ کوټه
۲۰۱۵م مخونه ۳۲۰

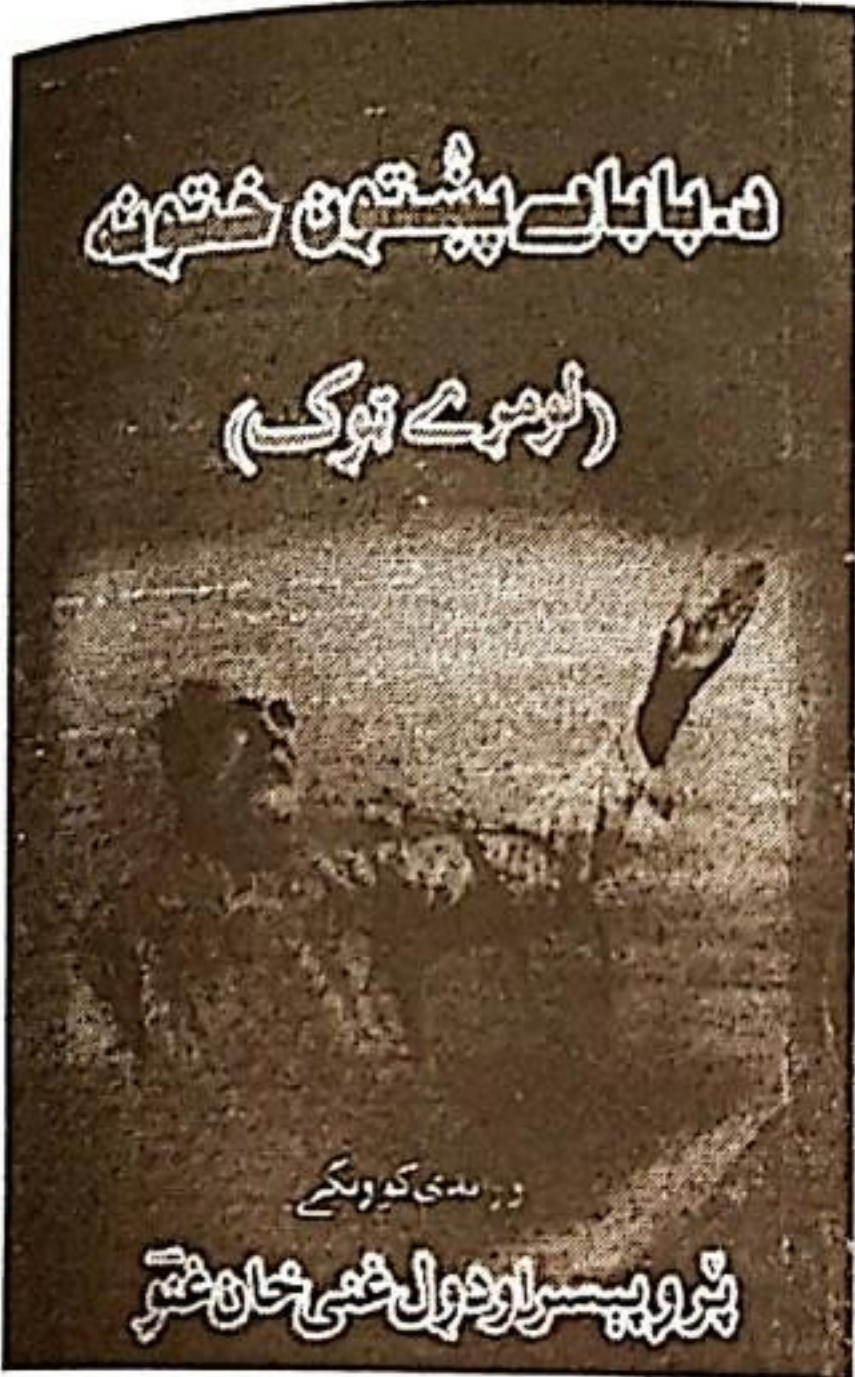

دوک سرلیکونه تاریخي
تسلسل اخباري پریس ریلیزونه
بیلا بیلو نیتو، چاپ کوټه د
۲۰۱۵م مخونه ۳۲۰

پنځلسم دوک سرلیکونه
تاریخي تسلسل اخباري پریس
ریلیزونه د بیلا بیلو نیتو،
چاپ کوټه ۲۰۱۵م
مخونه ۳۰۴

شپاړسم دوک سرلیکونه
تاریخي تسلسل اخباري پریس
ریلیزونه د بیلا بیلو نیتو،
چاپ کوټه ۲۰۱۵م
مخونه ۳۸۴

— د بابا ئی پښتون ختونه

مرتب پروفیسر عبدالغني

غنو چاپ

لومړۍ ټوک چاپ یونائیتید

پریس کوټه ۱۳۸۳ ۵ بنس

۲۰۰۴ ممخونه ۳۲۰

سرلیکونه پښتونوالی (

پښتون کوډ آف آنر، په پښتو

کي پردي توري (ماستر

عبدالکریم)، پښتو ژبه

، شیر محمد خان، بناغلی

تارن، بناغلی وروره، تنگ

یوسفزی، ډاکتر احمد خان

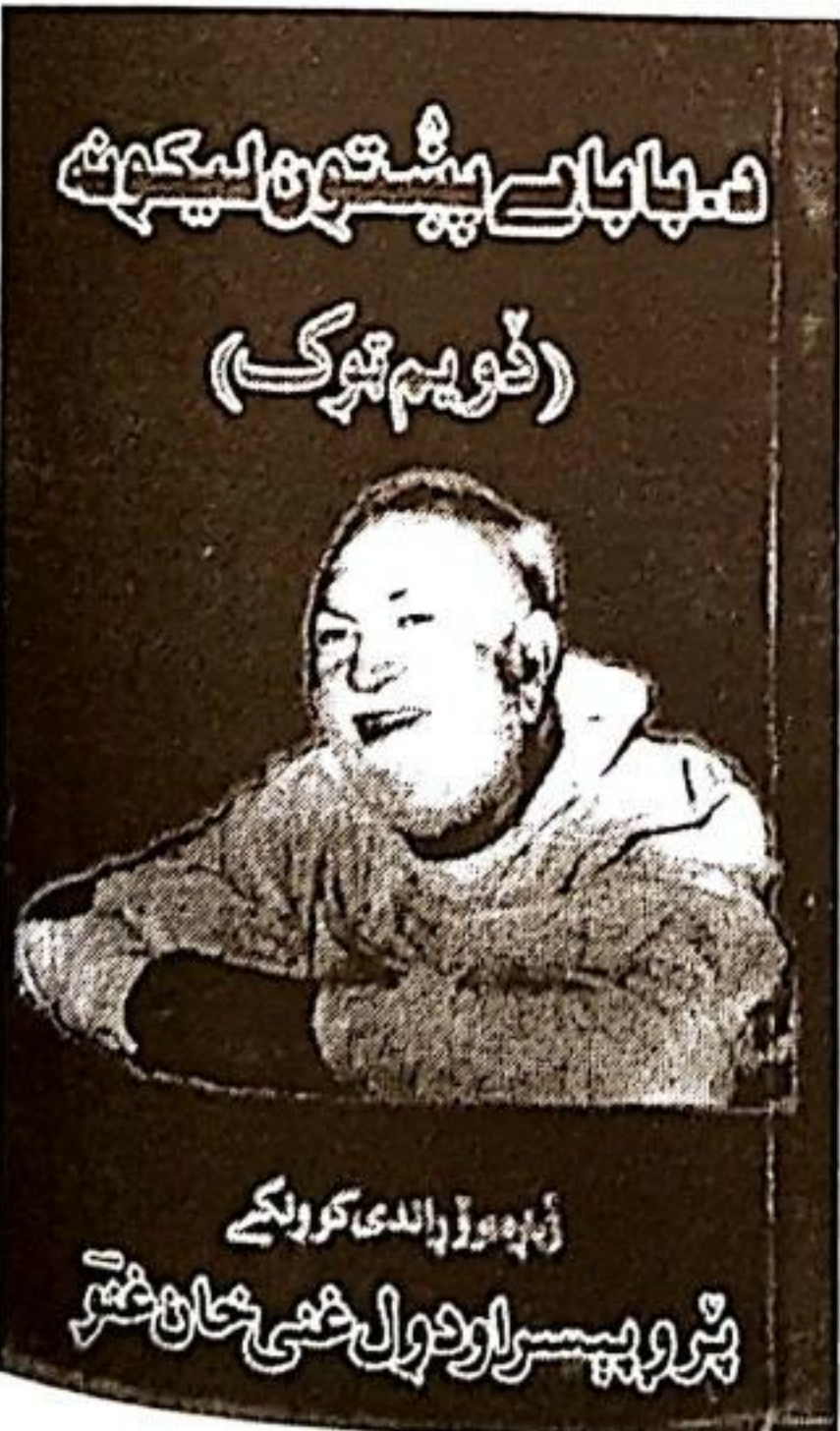
اخکزی، فضل احمد غازی،

نعمت الله خان

اخکزی، عصمت الله خان

اخکزی، گرانه وروره،

گرانو ورونو، خان

کا کا، عبدالمالك خان، بناغلي ساقی، سائين کمالدين کمال
شیراني، لورکی، اجمل خان خټک، عبدالولي خان، شېرجان
مندو خېل، مناف خان، محمود خان اشکزی، ورونو، همېش خليل،
دوهم ټوک چاپ يونائيتيد پريس کوټه ۱۳۸۳ هـ بنسټ ۲۰۰۴ م
مخونه ۳۷۲، سرليکونه محمد امين کهوسه، ملک فېض محمد
خان يوسفزی، ډاکټر محمود حسېن (دېنووې وزير)، دزدکړي
اوبنووې ستر چاواکی غلام محمد خان (گورنر جنرل)، هميم
سارنگزی، ملک نیاز محمد ککې زی، سائين جي ايم
سيد، ډاکټر خان صاحب، مولانا غلام غوث هزاروي، بابو محمد
رفيق، تپوس نامه، جنرل محمد ايوب خان اولس مشر، جنرل محمد
موسی، ورځپاڼه مشرق، نادر خان محمود علي قصوري، ارزمن

مولانا کوثر نيازي، کين
لاسي، محمد شفيع پوهان
پروېز، زه اوسپين پارکی،
پښتو توري

دريم ټوک چاپ يونائيتيد
پريس کوټه ۱۳۸۳ هـ بنسټ
۲۰۰۴ م مخونه ۲۸۸
سرليکونه لومړۍ برخه
نایب تحصیلدار، دسترکت
مجسټريټ، نایب
تحصيلدار کوټه، سپر

د پښتنه ليکونه

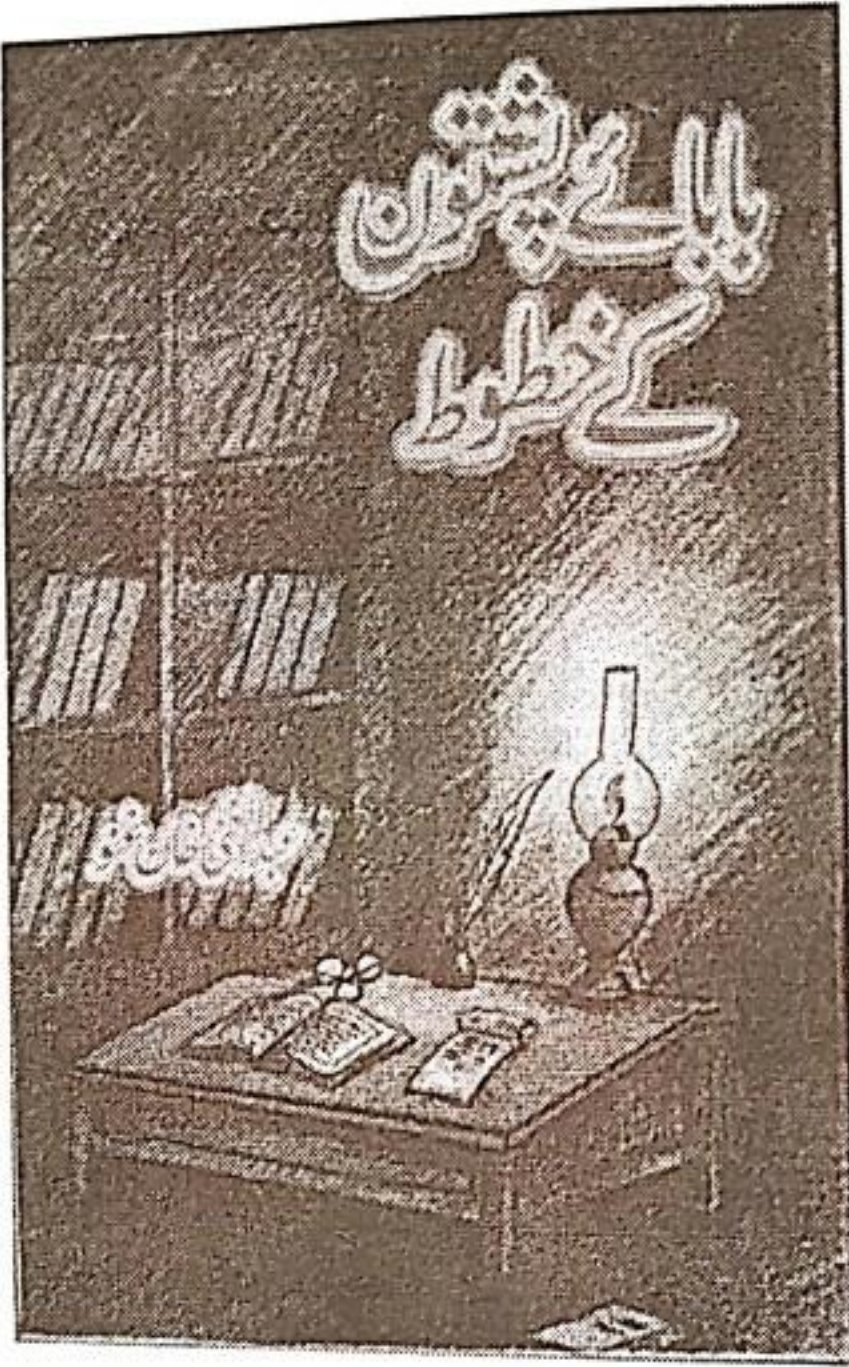
(دريم ټوک)

زېږونځای کورنۍ

پروېسټر اوډول خېل خان خټک

تنهنټ هري پور، ايڄنټ گورنر جنرل، امين الدين خان، ښکارندوی
 گورنر جنرل، د چاپور نامه، پوليتيکل سکرټري، جهانداد خان،
 سپرنټنډنټ جيا، د ښېگري جرگهگهی (ريفارم کمېټی)، صدر
 تربيونل، صدر جرگهگهی، ښاغلی صد، رصدر صاحب
 تربيونل صدر صاحب تربيونل، سپرنټنډنټ، سپرنټنډنټ، پير صاحب
 ، دوهمه برخه (انگلیسي) دريمه برخه غفران الله جاوید
 کا کاخېل، يوه پښتنه بچی، غبرگون، پوهان محمد خان
 اخکزی، کمال پېښور، عزيزالرحمان سوات، عبدالخالق خلیق، ملک
 نیاز محمد ډاکټر حامد خان اخکزی، محمد دين، نعمت الله خان
 اخکزی، عبدالغفور خليل عبدالکریم شورش، گل سردار، قاضي
 غضنفر، جيت ساهني، تاج محمد کالخوايه، منشي حيات
 خان، راز محمد، رحيم گل، باراخان، ملا راز محمد، نصرالله، حاجي
 عبدالحليم، شيخ عبدالصمد، عبدالمنان، سيف الرحيم، چاکر
 بلوخ، پایو خان، حاجي شين خان، جان محمد برېڅی، حاجي
 شیرجان مندو خېل، بسم الله، عبدالمجید خان جعفر، ملا
 عبدالقيوم، عبدالسلام عادل، اشرف خان، محمد اجمل
 قصوري، مفتي ضيا الحسن، غلام حېدر، نامعلوم، عبدالهريز، شاه
 عالم پېښور، محمد بخش لاهور څلورمه برخه عبدالسلام خان، باچا
 ، او پوهاندرشتين

بابا پښتون کې خطوط

(اردو ترجمہ و مرتب)

پروفیسر عبدالغني غنو

لومړی ټوک

چاپ عبدالغفور سٹیشنري مارټ کوټه

۱۹۹۱م مخونه ۱۷۶ مضامین

محمد امین کھوسه کے نام، یوسف ہارون کا خط

بنام کھوسو، ملک فیض محمد خان یوسفزی کے

نام، سارنگزی کے نام، سائین جی ایم

سید کے نام، انتظامیہ کے نام، ازہلش

خطوط، پښتون کوڈ آف آزر (تارن، کریم

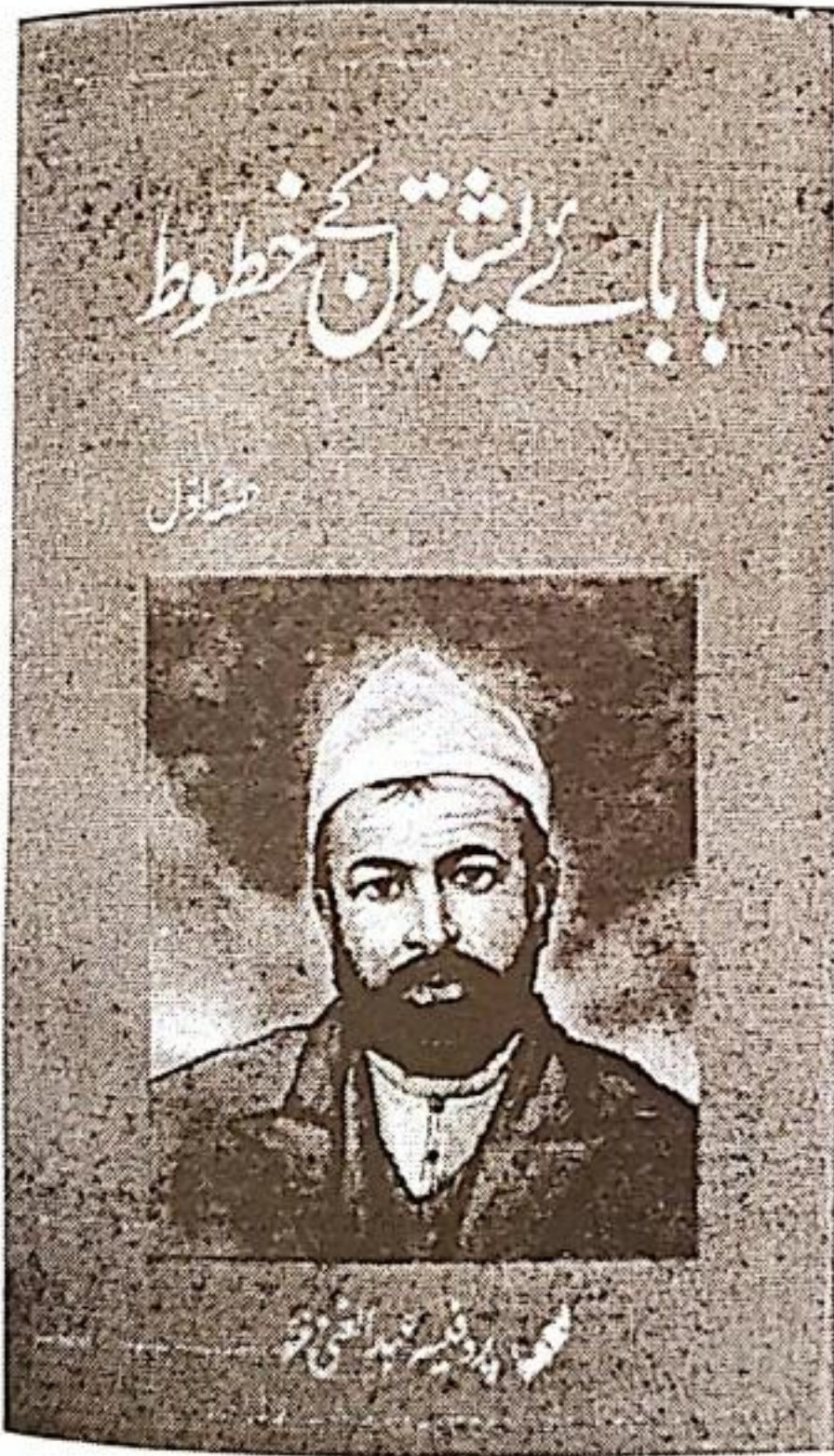
خان، نگ یوسفزی) عصمت اللہ خان

اچکزی کے نام، پښتون بچی کے نام، سیٹیکے نام، نادر خان کے نام، مناف خان کے نام، شیر محمد خان کے نام، حاجی شیر جان مندو خیل کے نام، جناب پرویز کے نام، محمود علی قصوری کے نام، جناب عبدالولی خان کے نام، اجمل خٹکے نام،

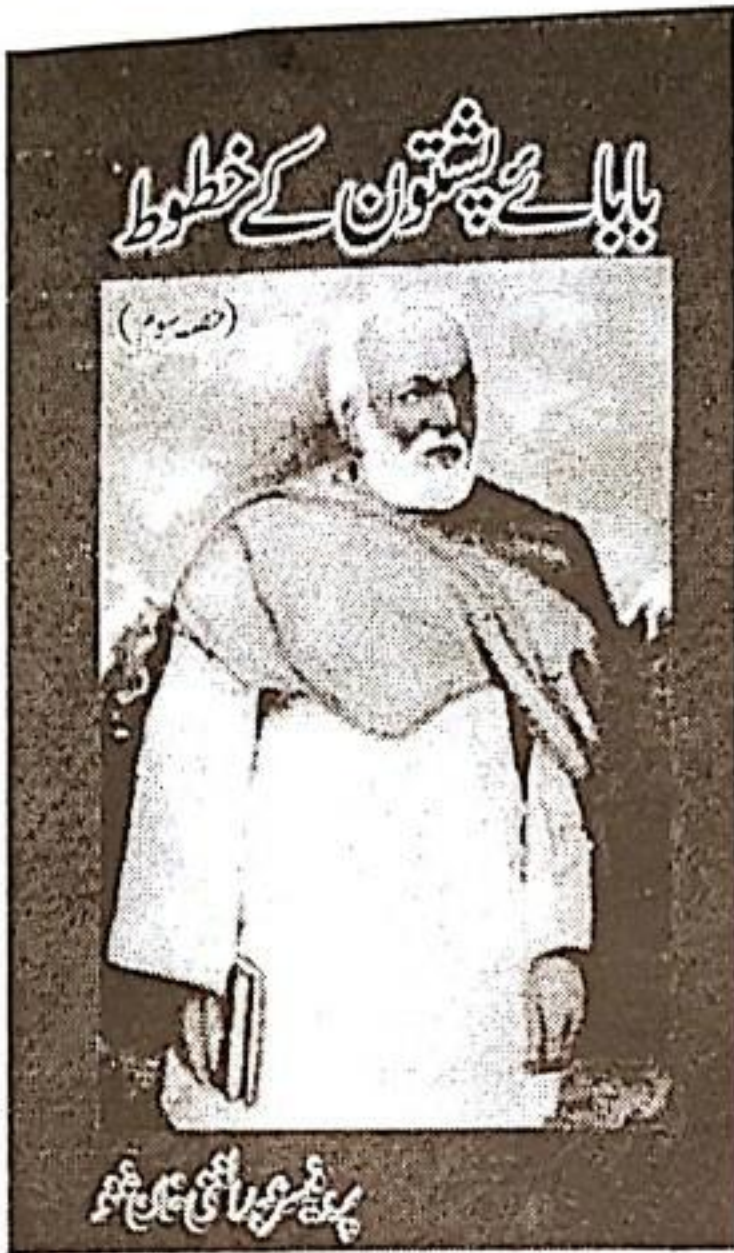
جلد دو چھپ دوست پبلشرز کوټہ ۱۹۹۶م مخونه ۱۰۳، مضامین ملک نیاز محمد خان کے نام، محمود فرزند، ملک نیاز محمد خان کے نام، ڈاکٹر احمد خان اچکزی کے نام فضل احمد غازی کے نام، حاجی شیر جان مندو خیل کے نام، سائین کمال الدین کمال شیرانیکے نام، نامعلوم کے نام، ہمیش خلیل کے نام

جلد سوېچاپ پېنزر پر نثر کواړی روډ کوسه ۲۰۰۰ صفحات ۲۲۴، مضامين غلام محمد خان گورنر جنرل پاکستان کراچی، سپرنٹنډنٹ سنٹرل جیل هري پور، ډاکتر محمود حسين وزير رياست و قبايلي کمیٹی برائے بلوچستان پاکستان، نامعلوم، امین الدین خان اے جی جی، لیجنٹ گورنر جنرل برائے بلوچستان، پولیٹیکل سیکریٹری اے جی جی، رانا جھاندا خان، مشیر حکومت مغربی پاکستان برائے جیل خانہ جات لاهور، مشیر جیل خانہ جات مغربی پاکستان (غالباً)، بجنگورنر جنرل بلوچستان، پیدایه دوست، ډاکتر خان صاحب، ایضاً ډاکتر احمد خان اچکزی، سپرنٹنډنٹ جیل، بنام ساقی، بابا

کے نام ساقی کانله، بنام ساقی، بنام نامعلوم، صدر محمد ایوب خان، بنام باچا، تعلیمی کمیشن کے سوالنامے کے جواب میں، محمود علی قصوری، بابو محمد رفیق لورالای، مولانا غلام غوث هزاروی، جنرل محمد موسی گورنر مغربی پاکستان، صدر و ممبران جیل ریفلد کمپنی، صدر و ممبران ٹریبونل، صدر ٹریبونل و ممبران، صدر و ممبران، صدر ٹریبونل و ممبران، صدر ٹریبونل و ممبران سپرنٹنډنٹ جیل، سپرنٹنډنٹ تحصیل، جناب پیر صاحب، ایڈیٹر روزنامہ مشرق لاهور، مولانا کوثر نیازی کے نام، محمد شفیع کے نام،

پرویز صاحب، من و قران، محترما، بلین باز دوالے، بابا کے نام عزیز الرحمن چارباغ سوات کا خط، بابا کے نام خلیق کا نلہ، ایضاً، ملک نیاز محمد لائل پور (فیصل آباد)،

ډاکټر حامد خان اچکزی، نعمت الله خان
اچکزی، پروفیسر محمد خان اچکزی، محمد دین
ولد مجالدین کولک، نعمت الله خان اچکزی
عبد الغفور خلیل، عبدالکریم شورش، قاضي
غضنفر حسین هل سردار جیت ساهین،

عبدالعزیز تھکال بالا، سیکریټری حیات خان، صدرو
سیکریټری پشتونخوا نیپ سنجای، حاجی عبدالحمیم
ولد حاجی ابوجان، باراخان، نصر الله خاران، دوست
محمد یرہ غازی خان، عبدالمنان سنجای، سیف
الرحان هندو باغ، چاکر بلو ملتان، حاجی شیر جان
مندوخه هل ژوب، بسم الله پشین ډاکټر عبدالحمید

خان جعفر، عبدالسلام خان لورالایی، ملا عبدالقیوم هر دوزی، جان محمد ولد شهباز بڑیچ، ملک انبیا کره
ویا، نامعلوم، حاجی شین خان،

راز محمد سنزر خیل، مولوی ملا سعد دین،

نامعلوم، پایو خان مسعود، مولوی

ملا سعد دین، اشرف خان سرحد عوامی لیگ

محمد اہمل قصوری، عبدالغفور وکیل

در سک، اصغر ضیا الحسن ساھیو دل،

عبدالاکبر اکبر عمرزی، غلام حیدر بغداده

پشتونخوا ضلع مردان، نامعلوم، شاه عالم

پشاور، محمد بخش لاهور، ہمیش خلیل پشاور

پشتون کاروان حصه اول ترتيب و تدوين پروفيسر عبدالغني خان غنو، مطبوعه پشتونخوا ادبي شعبه

دوست پبلشرز کونړه ۲۰۱۶ع صفحات ۲۲۰

— خان شهيد کاموقف پروفيسر عبدالغني خان غنو

چاپ دوست پبلشرز کونړه ۲۰۰۳م

ورور پشتون سياست اور جمهوريت کا ایک اہم سنگ میل از شوکت ترینیر طبع

نیشنل عوامی پارٹی کی

تشکیل نو مین عبدالصمد

خان اچکزی کا کردار از شوکت

ترین غیر مطبوعه

ایوبی امریت اور خان

عبدالصمد خان اچکزی از

شوکت ترینیر غیر مطبوعه

خان عبدالصمد خان

اچکزی ابتدایی سیاسی

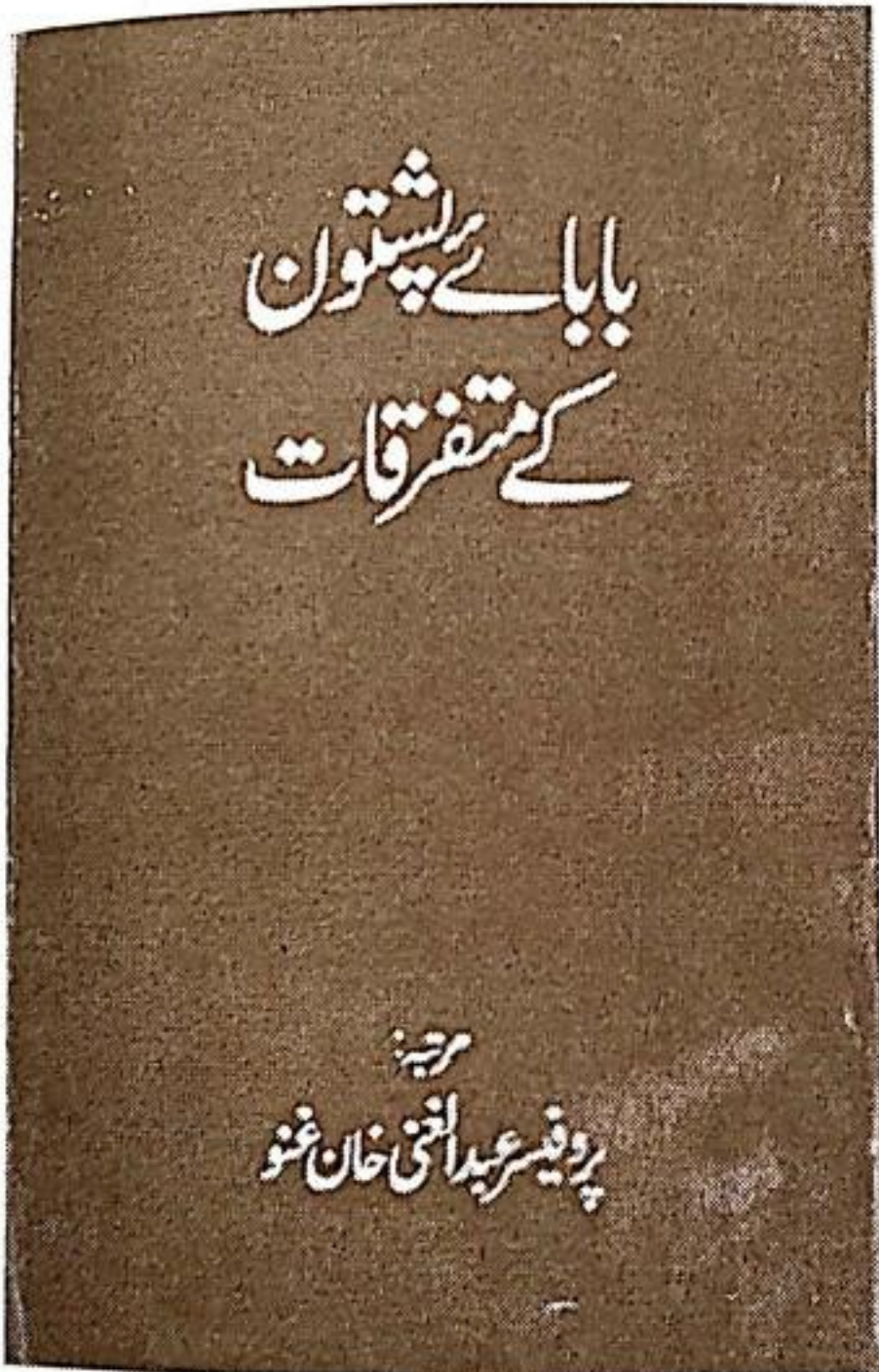
زندگی از شوکت ترین غیر مطبوعه

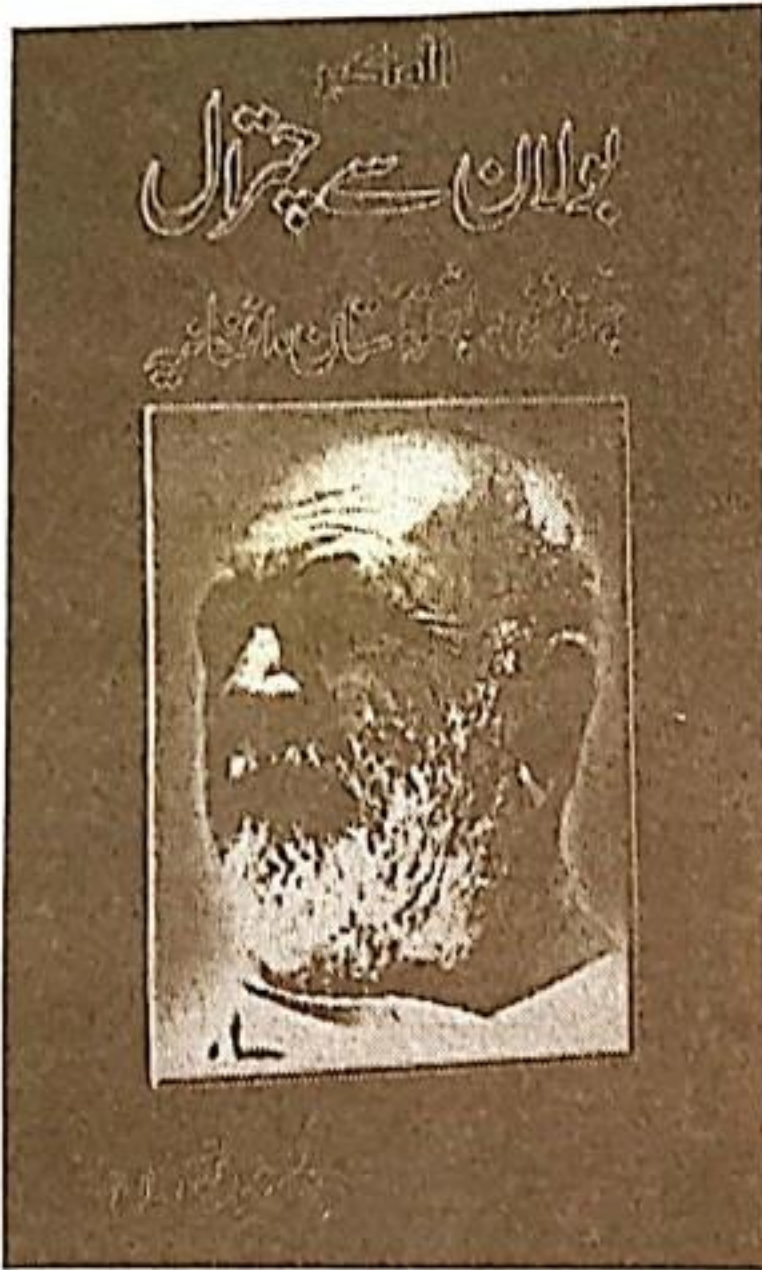
خان عبدالصمد خان اچکزی

کی ابتدایی زندگی از شوکت ترین غیر مطبوعه

بابای پشتون کی متفرقات (اردو) ترتيب و تدوين پروفيسر عبدالغني خان غنو چاپ پشتونخوا ادبي سانگه

کونړه ۲۰۰۵م مخونه ۱۶۷

سرليکونه باباي پښتون کې مقدّمې کې کاروای
انجمن وطن مختصر رپورټ، نقش زندان، عدالت
عاليه مین باباي پښتون کابیان، آخري
بات، همارے دس سوالات، مین نے کابل مین کیا
دیکھا، آئین، صرف اسلامی نظام، بلوچستان، ووٹ
کیا ہے؟، اپنے ووٹ ضرور درج کر آئین، پریس
سینٹ، آئین اور سرداری نظام، بائین بازو
والے، پښتو اکیدمی، باباي صحافت
بولان سي جتړال پښتونخوا، پښتونستان،
افغانیہ ترتیب و تدوین پروفیسر عبدالغنی خان غنو،
مطبوعہ پښتونخوا ادبی شعبہ دوست پبلشرز کوئٹہ

۲۰۱۲ع صفحات ۳۸۱

د باباي پښتون دریخ

— **د باباي پښتون دریخ** (د باباي
پښتون کې متفرقات (اردو) ژباړه
پروفیسر عبدالغنی خان غنو)
لومړی ټوک چاپ دوست پبلشرز
کوئٹہ ۱۰-۲-۱۳۸۹ هـ بنس
مخونه ۳۱۶،

سرليکونه، پاملرنه، باباي
پښتون د دوسي کاروایي، انجمن
وطن لنډ حال، بندنخش (نقش
زندان په ستره محکمہ کې د

ژباړه

پروفیسر اؤ دول غنی خان غنو

باباي پښتون وينا، وستري خبره، همارې، زموږ لس پوښتني او د پاكستاني مشرانو غبرگونونه، ماپه كابل كې څه وليدل، ۱۹۷۱ د وخت آيين يواځي د خدايي د سپين پار كې په رڼا كې جوړول، اتونه (ووت) څه دي؟، خپل ووت او مړوپه لار كې راوړي ۱۹۶۹ م، رسنۍ ليك پريس ستيتمنت، كين اړخي، پښتو ټولنه پښتو اكيډمي، د ژورناليزم بابا باباي صحافت

— مقالات و مکتوبات خان

شهيد ترتيب و تدوين شوکت ترين، مطبوعه ډاکټر اداره تحقيقات ډاکټر رفيقي کاسی روډ کوټه اگست ۲۰۱۱ع

صفحات ۷۴ مضامين

، مقالات ډرپوک بلوچستانو، ياداشت واجمال شهادت، بے بسی کي انتها، استقلال اور محاصره استقلال

سر آبرو ۽ مکاف کے جواب میں، کوټه
کے طلباء کے سرپرستون...، بلوچستان
اور آزادي، انگریزوں کا تازہ اعلان اور
پشتون، مکتوبات سینه کیوں نہ دوں

(چاکر خان بلوچ) ایک پشتون

ليډر کا مکتوب، داناون کی نادانیاں

(چاکر خان بلوچ) پختون ليډر کا مکتوب

ثاني، بلوچستان (جام سهاک)

معروضات، گوہ معین دشت مین لیکر تیرا

پیغام پھرے، سردار پٹیل کا خان

شهيد کے نام مکتوب، خان شهيد کا

سردار پٹیل کے نام مکتوب، سردار پٹیل

مقالات و مکتوبات خان شهيد

کاخان شہید کے نام مکتوب، خان شہید کا سردار پٹیل کے نام مکتوب، جواہر لال نہرو کا خان شہید کے نام مکتوب، خان شہید کا خط بنام جیفری فریر،

Evidence before the joint select committee

خان شہید کی سیاست شوکت ترین،

سرلیکونہ چاپ قلات پبلشرز کوتہ فروری ۲۰۰۷ ممخونہ ۱۲۷ حصہ اول، پریس کانفرنسین، اخباری بیانات، جلسوں سے خطاب، ونیونٹ کو ختم کیا جائے، کونٹ ڈویژن کو سرحد میں شامل کیا جائے، سندھی رہنماؤں کے نام ایک اہم تار، پریس کو اپنا جردار ادا کرنا چاہئے، بلوچستان کے پشتونوں کا الگ صوبہ بنایا جائے، پٹھانوں کے صوبے کا نام پختونستان رکھنا ضروری نہیں، اچکزئی نے ۱۹۵۶ کے آئین کی بحالی کو مسترد کر دیا، ہم پاکستان کے اندر پختونستان قائم کرنا چاہتے ہیں۔ نیپ کونٹ کے عہد داروں کے خلاف عدم اعتماد پروگرام کے مطابق ہو گا، پاکستان کے اندر پختونستان قائم ہو کر رہے گا، سوات میں فساد پر اچکزئی کی تشویش، نیشنل عوامی پارٹی میں شامل سرداروں پر اچکزئی

کی نکتی چینی، دفعہ ۱۴۴ کو فوری طور پر ہٹایا جائے، اچکزئی نے نیپ کا نواب مری کو دعوت نامے کی مخالفت کر دی، نیپ پٹونخوا کا قیام، اچکزئی نے بزنجو کی ملیشیا واپس بلانے کے مطالبے کو مسترد کر دیا، صدر کی منتقلی اقتدار کے بارے میں اپنے وعدے پر قائم ہے، صدر مملکت عبوری آئین کے تحت صوبوں میں عوامی نمائندوں کو اقتدار سونپ دیں، مغربی پاکستان میں پلے اقتدار منتقل کیا جاسکتا ہے، حالات بہتر ہوتے ہی اقتدار منتقل کیا جائے ہم پہلے پٹھان اور پھر مسلمان ہیں، عام معافی کا

اعلان مستحسن اقدام ہے

بھارت مشرقی پاکستان سے اپنی فوجیں واپس بلائے، بلوچستان میں نیپ کو اکثریت کی حمایت حاصل نہیں، پختونستان ایک حقیقت ہے اور یہ قائم ہو کر رہے گا، حکومت بلوچستان پر اچکزئی کے شدید الزامات ولی خان مینگل اور غفلت نیپ کے منشور سے منحرف ہو گئے، بلوچستان کی حکومت پختونوں پر ظلم کر رہی ہے، صدر بھٹو کے ذات کے بارے میں ولی خان کے ریمارکس پختونیت کی منافی ہیں، بزنس گورنمنٹ قلات لیوی کے نام پر پرائیویٹ فوج قائم کر رہی ہے، بلوچستان کے جانبدار گورنر کو الگ کیا جائے، بلوچستان کے عوام اپنی مرضی سے پاکستان میں شامل ہوئے ہیں، بلوچستان کی موجودہ حکومت پٹھانوں کا استحصال کر رہی ہے، حالیہ واقعات نے نیپ حکومت کی جمہوریت پسندی کو بے نقاب کر دیا ہے۔ سردار مینگل تعلیمی اداروں کو سیاسی مقاصد کیلئے استعمال کرنے سے باز آجائیں، ارباب اقتدار اپنے وعدوں سے منحرف ہو چکے ہیں، عوام ووٹ نہ دیں، بلوچستان میں صدر راج قائم کیا جائے

پختونوں کو انصاف نہ ملا تو ہم خود مختار صوبے کا مطالبہ کریں گے، بلوچستان حکومت نے صوبے کو زندہ آتش فشاں میں بدل دیا ہے، بلوچستان میں نیپ اور جمعیت کے کچھ ارکان ہمارے ساتھ شامل ہو جائیں گے، ہم نئے وزیر اعلیٰ کے نہیں ان کی حکومت کے حامی ہیں، ابھی تک پختونوں کو صحیح مقام نہیں ملا، بلوچستان میں غیر یقینی صورتحال کا خاتمہ کیا جائے، پاکستان کے اندر پختونستان کے قیام کی جدوجہد جاری رکھی جائے گی۔ > صد دو ہم، اخبارات کے ادارے، جمہوریت کا قتل، سیاست میں تشدد، اندوہناک، عبدالصمد خان اچکزئی مرحوم، سیاسی قتل قومی المیہ، خان اچکزئی کے قتل کا پس منظر، اچکزئی کی زندگی کی آخری شام آخری باتیں، اچکزئی دشمنوں کے راہ کے پتھر تھے، اچکزئی کا قتل، محب وطن کا قتل، اچکزئی کا قتل، ایک المناک سانحہ، ایک غلیظ حرکت، ایک عظیم بوڑھا شخص تاریخ کا حصہ بن گیا، صد اچکزئی ایک نظر میں، عدم تشدد کا پیروکار تشدد کا شکار ہو گیا، اچکزئی کا بہیمانہ قتل، چند اخباری تراشے

> صد سویم، بلوچستان کے مشہور رہنما عبدالصمد اچکزئی رہا کر دیئے گئے، پختونستان کے محرکین کی نئی جماعت، اچکزئی کی حراست اپیل خار، عبدالصمد اچکزئی ولی خان سے ملیں گے، نوامید اور اچکزئی کے حق میں دستبردار

اچکزئی راولپنڈی میں صدر بھٹو سے ملیں گے، شیخ عبداللہ کے ساتھی کا اچکزئی سے ملاقات، اچکزئی راولپنڈی پہنچ گئے

اچکزئی کی تعزیت میں نئی دہلی میں جلسہ، افغانستان میں خان اچکزئی کا قومی سوگ، اچکزئی کی موت پر پوری قوم کو صدمہ، قومی اسمبلی میں اچکزئی مرحوم کی روح کو ایصال ثواب، بھارتی پارلمنٹ میں اچکزئی کی موت پر اظہار تعزیت، کوئٹہ کی ایک خبر

تحریک آزادی مین انجمن

وطن کا کردار شوکت ترین چاپ سببون

ریسرچ ونٹر کوئٹہ نومبر ۲۰۱۶م

فہرست مضامین

پیش گفتار ۹، چند ضروری اصطلاحات ۱۳

ہفت روزہ اور پندرہ روزہ انشیلجنس رپورٹس ۲۱

سالانہ کنونشن جلسے جلوس اور دیگر سیاسی

سرگرمیاں ۱۶۷

مظالم اور انتقامی کارروایاں ۲۰۷

خان شہید کے چیدہ چیدہ مضامین و خطوط اور

اخباری بیانات ۲۳۷، انجمن وطن اور ہندوستان

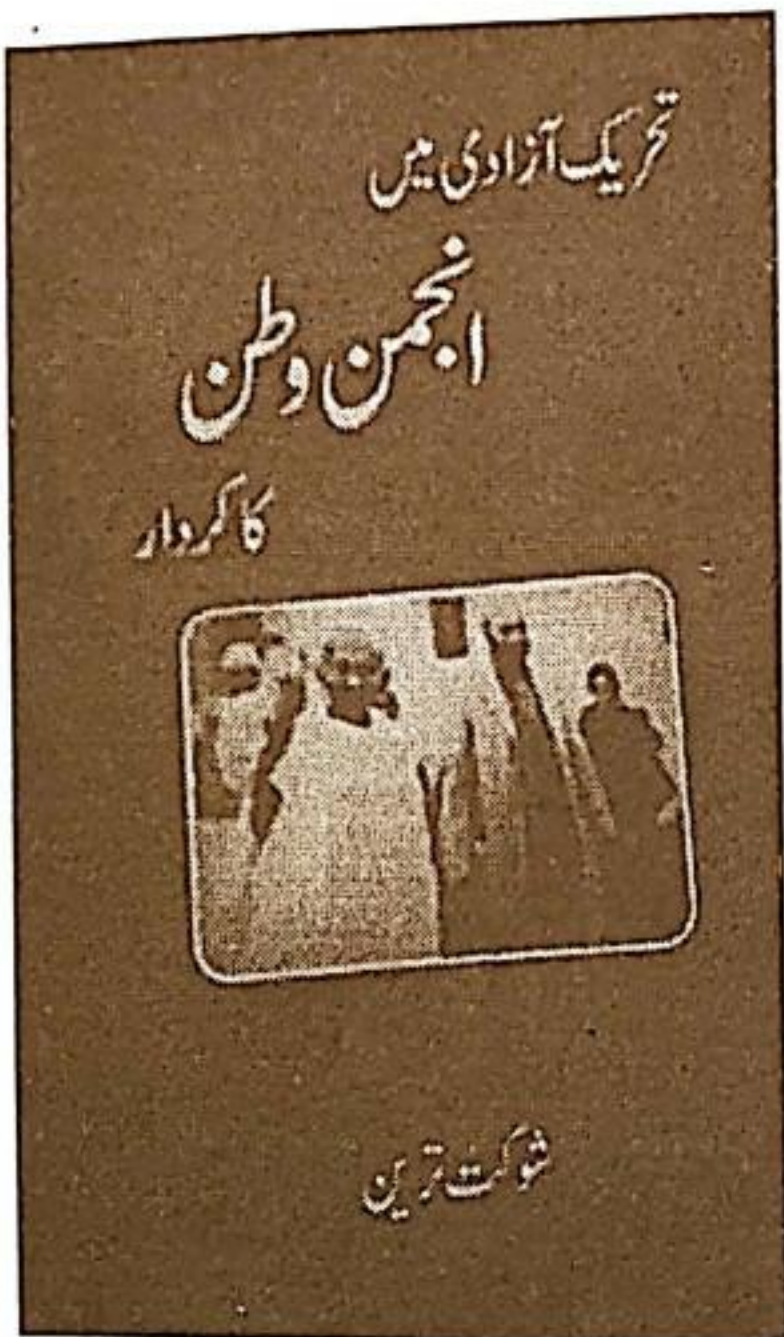
کی دیگر حریت پسند تحریکیں ۲۵۵

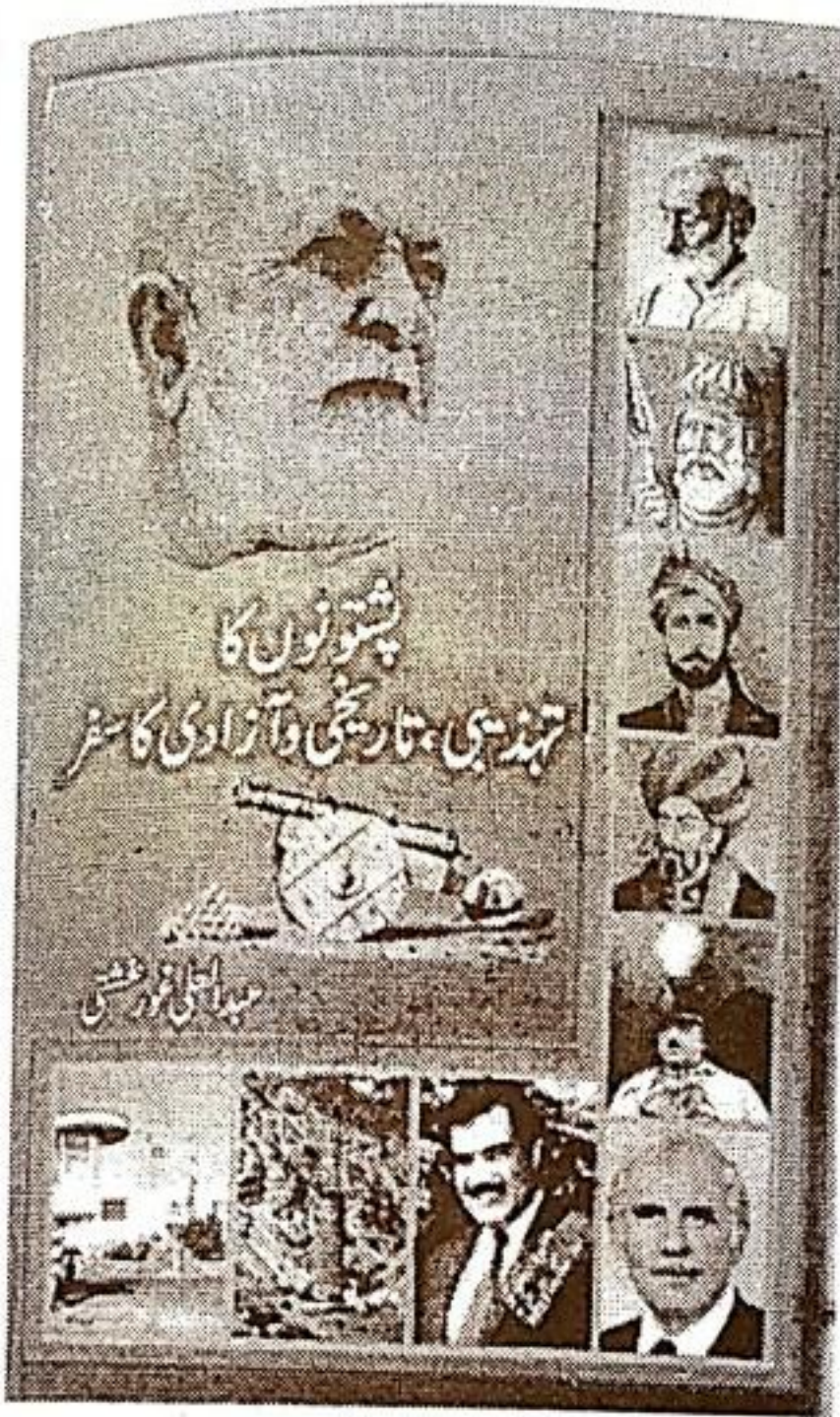
انجمن وطن اور تقسیم ہندوستان ۲۷۷

ہفت روزہ استقلال ۳۸۳

اہم شخصیات ۳۲۳

اشاریہ ۳۵۳، کتابیات ۳۷۸

پښتونونو کي تهذيبی او تاریخي ارثقا از عبد العلي غور غشتي

مطبوعه کونړه

بابای پښتونستان انجینیر ملک اسد

خان ترین چاپ خان شهید لا بهریری اینڈ
اکیڈمی قلعه ملک حاجی محمد ترین دکی ضلع

لورالائی

فهرست

باب اول

۱. انجینیر اسد ترین کی ایک مخلصانه کاوش،

ڈاکٹر فضل رحیم مروت ۱۰

پیش لفظ ۱۰، خاندانی پس منظر ۱، خان شهید اور انگریز کی سامراجی نوآبادیاتی پالیسی ۲، خان شهید کا

نظریہ سیاست ۳۶، خان شهید کی سوانح عمری کا ایک جائزہ ۴۳، خان شهید اور نیشنلزم ۵۰

باب دوم

۱. الہٰی بلوچستان کانفرنس جیکب آباد ۱۹۳۲ع ۵۹، خان شهید کا پشین عدالت میں بیان ۱۹۳۴ع

۶۳، انجمن وطن پارٹی کا قیام ۱۹۳۸ع ۸۰

۲. خان شهید کا انجمن وطن سے صدارتی خطاب ۸۷، انجمن وطن اور جمیوت علمائے ہند کے تعلقات

۹۵، استقلال اخبار ۱۹۳۸ع ۹۹

ہندوستان چھوڑ دو تحریک میں کردار ۱۹۴۲ء ۱۰۴، انین ساز اسمبلی کا انتخاب ۱۰۷، خان شہید اور ریفرنڈم ۱۱۳، خان شہید اور تقسیم پلان ۱۲۰

باب سوم

خان شہید کی کراچی میں برسی کا نفرنس ۱۰ اپریل ۱۹۵۳ء ۱۲۷، ورور پشتون کا قیام ۱۳۰، خان شہید اور پشتور سالہ ۱۳۵، خان شہید کا دورہ پشتونخوا ۱۴۲، لاہور کی عدالت میں تاریخی خطاب ۱۹۵۶ء ۱۵۰

باب چہارم

نیشنل عوامی پارٹی کا قیام ۱۹۵۶ء ۱۶۴، خان شہید اور جرگہ ۱۰۶۹ء ۱۶۹، خان شہید اور پشتونستان ڈے کا بل ۱۷۹، خان شہید کی نیب سے علحدگی کی وجوہات ۱۸۸، باب پنجم پشتونخوا نیشنل عوامی پارٹی کا قیام ۱۹۷۰ء ۱۹۳، خان شہید کا پشتون ہفت روزہ کو انٹرویو ۱۸ اگست ۱۹۷۰ء ۱۹۳، خان شہید کا جمہوریت اور جمہوری اذادی میں کردار ۲۰۲، خان شہید کا جمہوری وائینی خطاب ۱۹۷۱ء ۲۰۸

پشتونستان کی تحریک میں روکاؤٹس ۲۱۲

باب ششم جیل کی بھیانک راتیں ۲۱۸، زنداں

میں منائی گئی عید ۲۲۱، خاموشی یا ہڑتال ۲۲۹، جیل

کے اندر پشتون قومی تحریک کے رہبر ۲۳۰

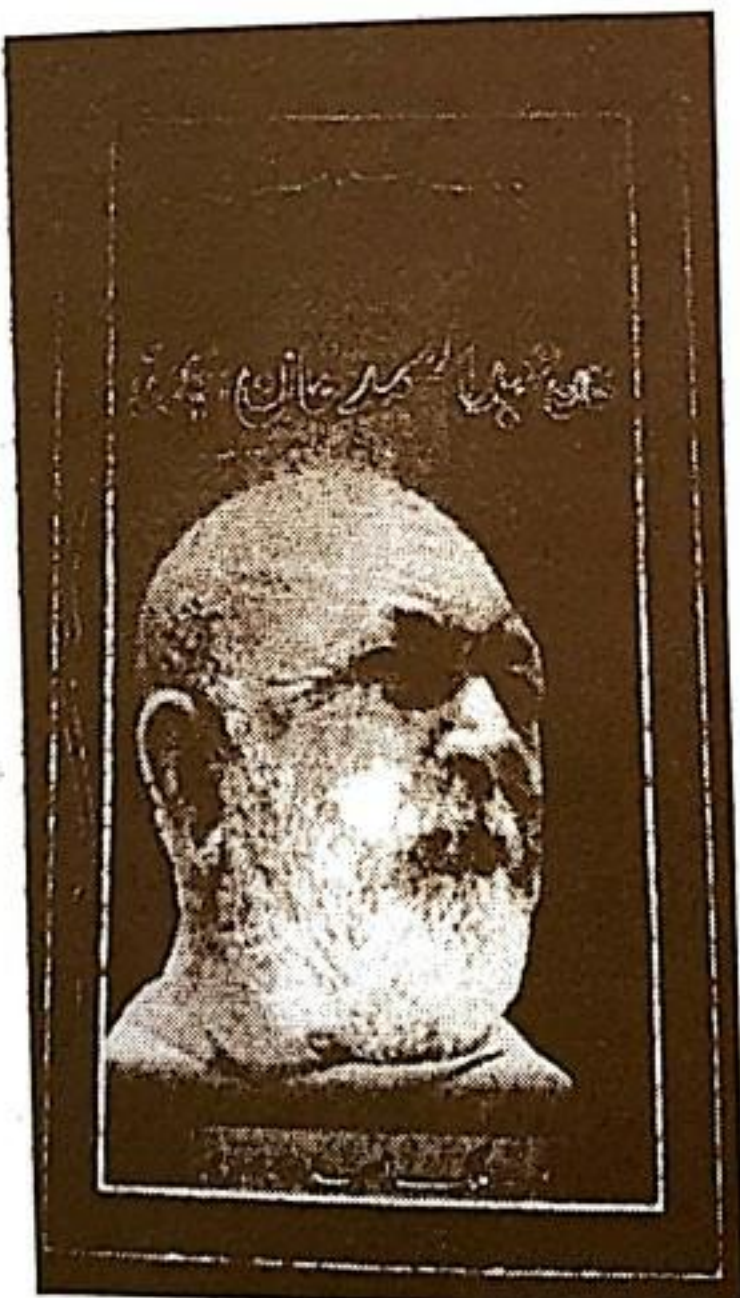
باب ہفتم خان شہید کی انگریز دشمنی ۲۳۱، خان شہید

کی پشتون دوستی ۲۳۷

خان شہید کی علم دوستی ۲۳۹، خان شہید کی قبائلی

نظام میں مخالفت ۲۴۶، خان شہید کی قومی اور سماجی

نظام کے لیے کردار ۲۴۸

مذہبی سیاست اور تعصبات ۲۵۱، بلوچستان میں
سیاسی صورتحال پر تحقیقی نظر ۲۵۳، اختتامیہ

۲۵۹، حوالہ جات او ماخذات ۲۷۸

**Khan Shaheed Abdul
Samad Khan**

**Achakzai the torch
Bearer of the freedom
movement in the**

**Pashtoon khwa and
Sub continent**

Published by ROONA
(GERNAL

Pashtoon Khwa

Students

Organization (p.S.O).

2nd December 1984

Pages 15

THE GREAT PASHTOON

(COMPILED BY

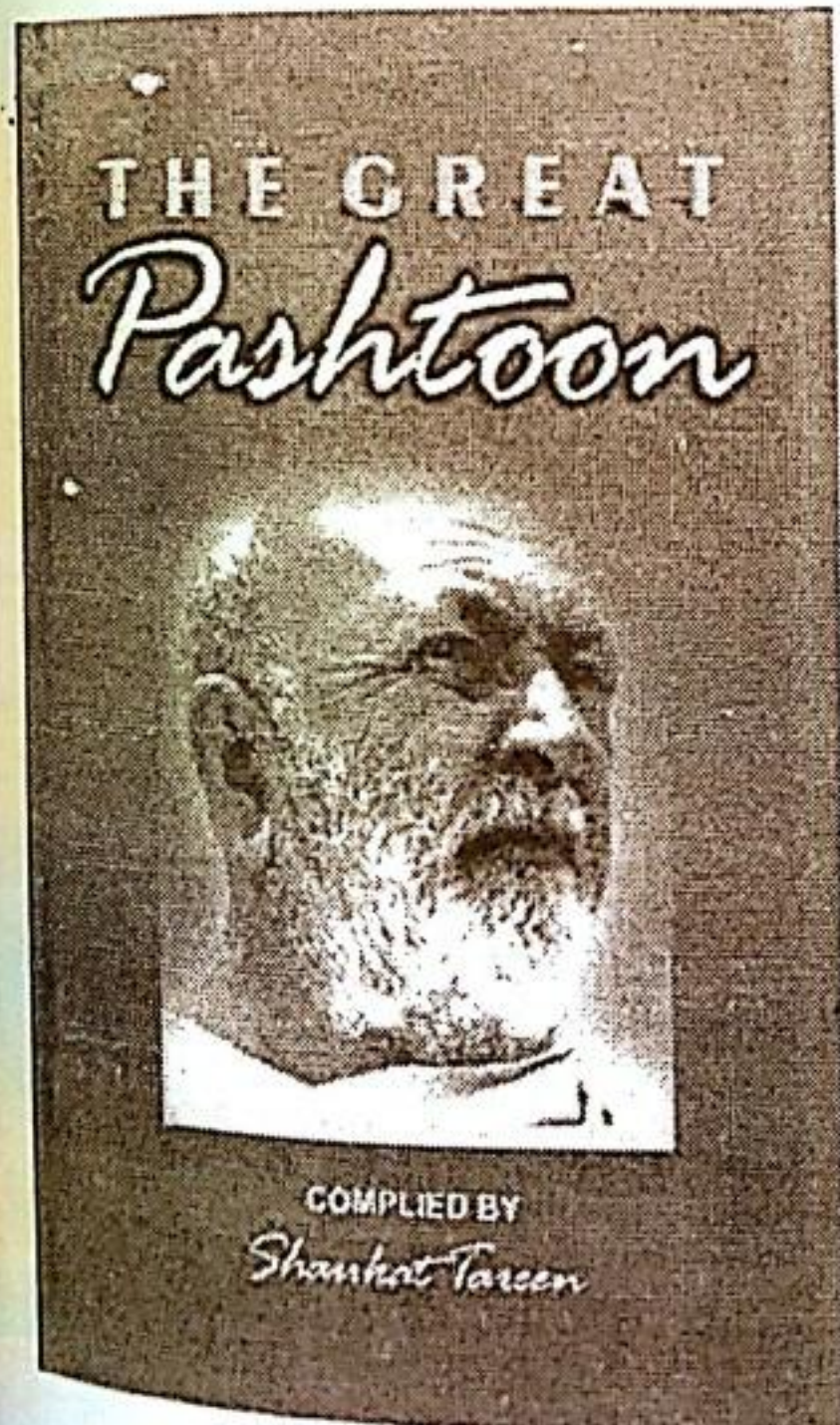
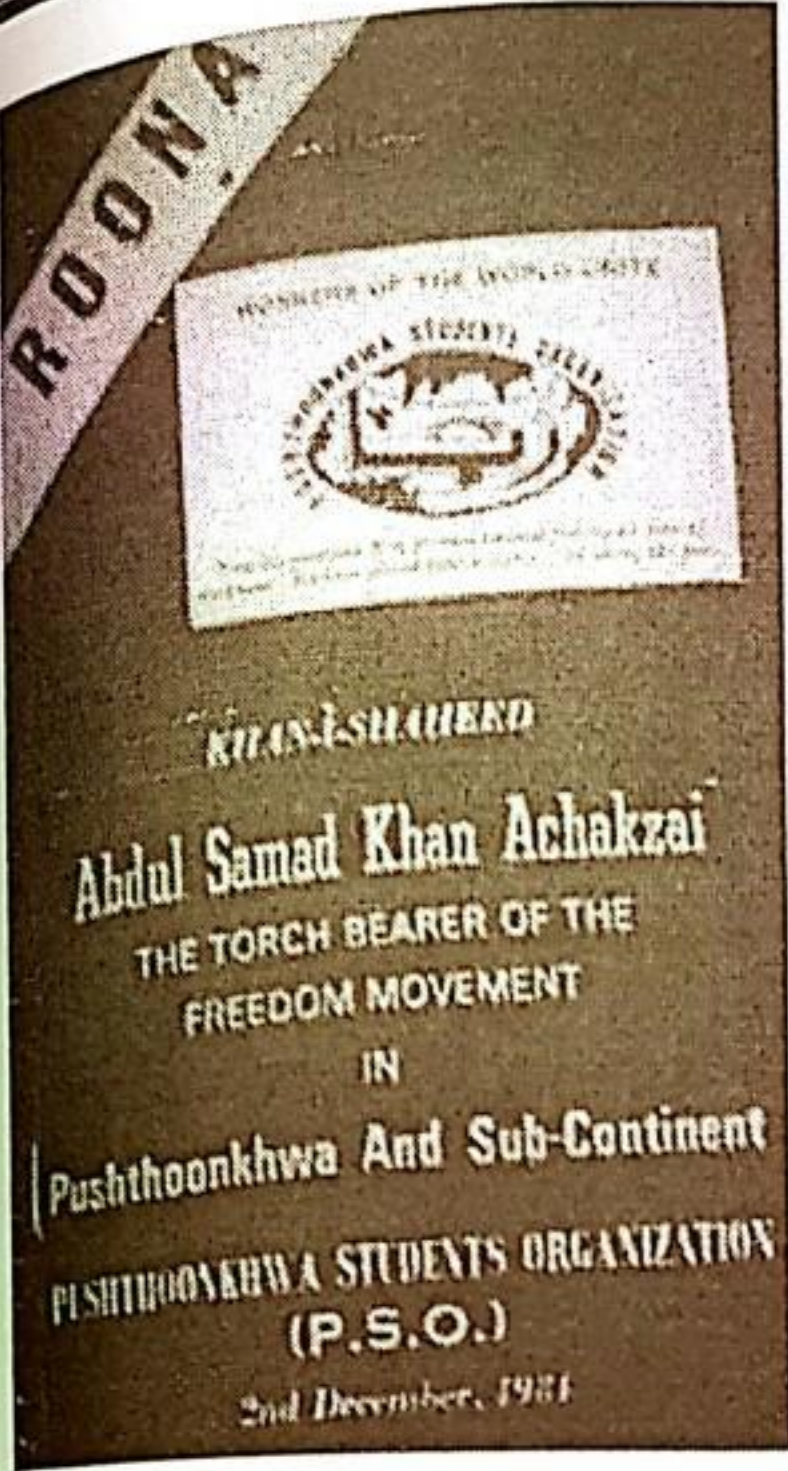
SHOWKAT TAREEN)

GHAZNI PUBLISHER

SWISS PLAZA JINNAH

ROADQUETTA MAY 2007

PAGES 140

CONTENTS PART 1 (PRESS CONFERENCES, PUBLIC
MEETINGS, PRESS STATEMENTS, INTERVIEWS)
BALOCHISTAN AUTONOMOUS REPUBLIC
GOVERNMENT STRENGTH LIES IN PEOPLE'S
PARTICIPATION
DISSOLVE ONE UNIT, ACHAKZAI DEMANDS
PLEA TO MERGE QUETTA DIV WITH N. W. F. P
PAKHTOONSITAN AREA
OBJECTIVE ROLE BY PRESS
SEPARATE PROVINCE FOR PUKHTOONS OF BALCOCHISTAN
URGED
LINGUSTIC PROVINCE IN BALUCHISTAN
AUTONOMOUS HOMEELAND FOR PATHANS
ACHAKZAI OPPOSES RESTRATION OF 1956 CONSTITUTION
ACHAKZIA HAILS GUIDELINES
NAP PROGRAMME PROPAGATION
ACHAKZAI FRO STRICT ENFORCEMENT OF MLR 60
CALL FOR MEETING
REMOVAL OF SECTION 144
SPLITIN QUETTA NAP

- QUETTA NAP WALI GROUP SPLITS ACHAKZAI OPPOSES NAP
INVITATION TO NAWAB MARRI
VIOLENCE IN SWAT
ACHAKZAI CRITICS KHAN OF KALAT
ACHAKZIA GROUP OF NAP TO CHANGE NOMENCLATURE
POLLS UNDER ARMY SUPERVISION
ACHAKZAI AIMS AT UNITING PAKHTONS INTO ONE PROVINCE
ACHAKZAI URGES JUDICIOUS CASTING OF VOTES
ACHKZAI'S PLEA TO GOVERNOR
ACHAKZAI SLATES BIZENJO
BHUTTO LEADER OF W. WING
YAHAYA COMMITTED TO TRANSFER OF POWER
ACHAKZAI FOR TRANSFER OF POWR IN W WING
APPOINTMENT OF RAISANI MOST DEMOCRATIC
PASHTONISTAN WITH IN PAKISTAN DEMANDED
NAP NOT PPP IS MAKING OFFERS
NAP MAJORITY IN BALOCHISTAN CHALLENGE
TOURIST'S MURDER NEWS SUPPRESSED
ACHAKZAI BACKS BHUTTO
PLEA FOR PAHTOONISTAN PROVINCE
ACHAKZAI SEEKS CENTER'S PROTECTION FOR ASHTOONS

- POSITVIE STEPS NOT TAKEN TO UNDO SARDARI
PASHTOONSITAN WITH IN PAKISTAN
ACHAKZAI REBUFFS CHATTAK
ACHAKZIA CALLS TO SUPPORT BHOTTO
ACHAKZAI CALLS FOR EFFECTIVE CENTER
ACHAKZAI DEMANDS BIZENJU'S REMOVAL
ACHAAKZIA CALLS FOR STRONG CENTER
ACHAKZAI ACCUSES BALOCHISTAN GOVT OF CORRUPTION
ACHAKZAI GREETES BHOTTO
BALUCH GOVT SWING SEEDS OF SISCORDS
ACHAKZAI ASKS MANGAL TO FREE DETENUS
ACHAKZAI'S PLEA FOR RELEASE WORKERS STUDENT IN
QUETTA
ACHAKZAI CONDEMNS ATTACK ON MASHRIQ OFFICE
ACHAKZAI SLATES BALUCHISTAN MINING ORDINGANCE
ACHAKZAI URGES FULL CONFIDENCE IN RESIDENT
CHKZAI WANTS CENTER'S RELE IN BALOCHISTAN
ACHAKZAI URGES NEUTRAL GOVERNOR
ACHAKZAI URGES SEPARATE ADMINISTRATION
ACHAKZAI ALLGES DISCRIMINATION AGAINST
PASHTOONSITAN STRUGGLE TO CONTINUE

ACHKZAI DEMANDS SAFE GUARDING OF PASHTOONS RIGHTS

PASHTOON CALL FOR RIGHTS IN BALCOCHISTAN

ACHAKZAI HOPES

BALUCHISTAN BEHIND BHTTO

ACHAKZIA PLEA TO NAP MPA

ACHAKZAI'S PLEA

BALUCHISTAN CABINET TO BE FORMED SOON

CHAKZAI SLATES NAP REMARKS AGAINST SHAH

PASHTOONS NOT GIVEN DUE SHARES

ACHAKZAI FOR DUE RECOGNITION TO PAKHTOONS

STERN ACTION AGAINST TERRORISTS URGED

PAKHTOON KHOWA CONVENTION OF 1ST

MURDER OF A PATROIT

MURDER OF ACHAKZAI

A TRAGIC EVENT

A FOUL DEED

THE GRAND OLD MAN PASSED INTO HISTORY

SAMAD ACHAKZAI AN OBITUARY

DETEBTION OF ACHAKZAI

CALL TO INVITE GHAFAR AND ACHAKZAI

SEDITION CASE AGAINST ACHAKZAI WITH DRAWN

ACHAKZAI IN KABUL

AFGHANISTAN IN KABUL

AFGHAN GOVERNOR RECEIVES ACHAKZAI

ACHAKZAI TO GO DELHI WITH GHAFAR

ACHAKZAI MAY VISIT INDIA

ACHKZAI CALLS ON ZAHIR SHAH

ACHAKZAI TO CONTEST FOR NA AND P A SEAT

NOMINATION OF 3 CHALLENGED

ACHAKZAI'S PETTION ADMITTED

ACHAKZAI URT IN ROAD MISHAP

ACHAKZAI WILL SIT IN OPPOSITIONS

ACHAKZAI CALLS ON GOVERNOR RAIZ

ACHAKZAI CALLS ON PRESIDENT

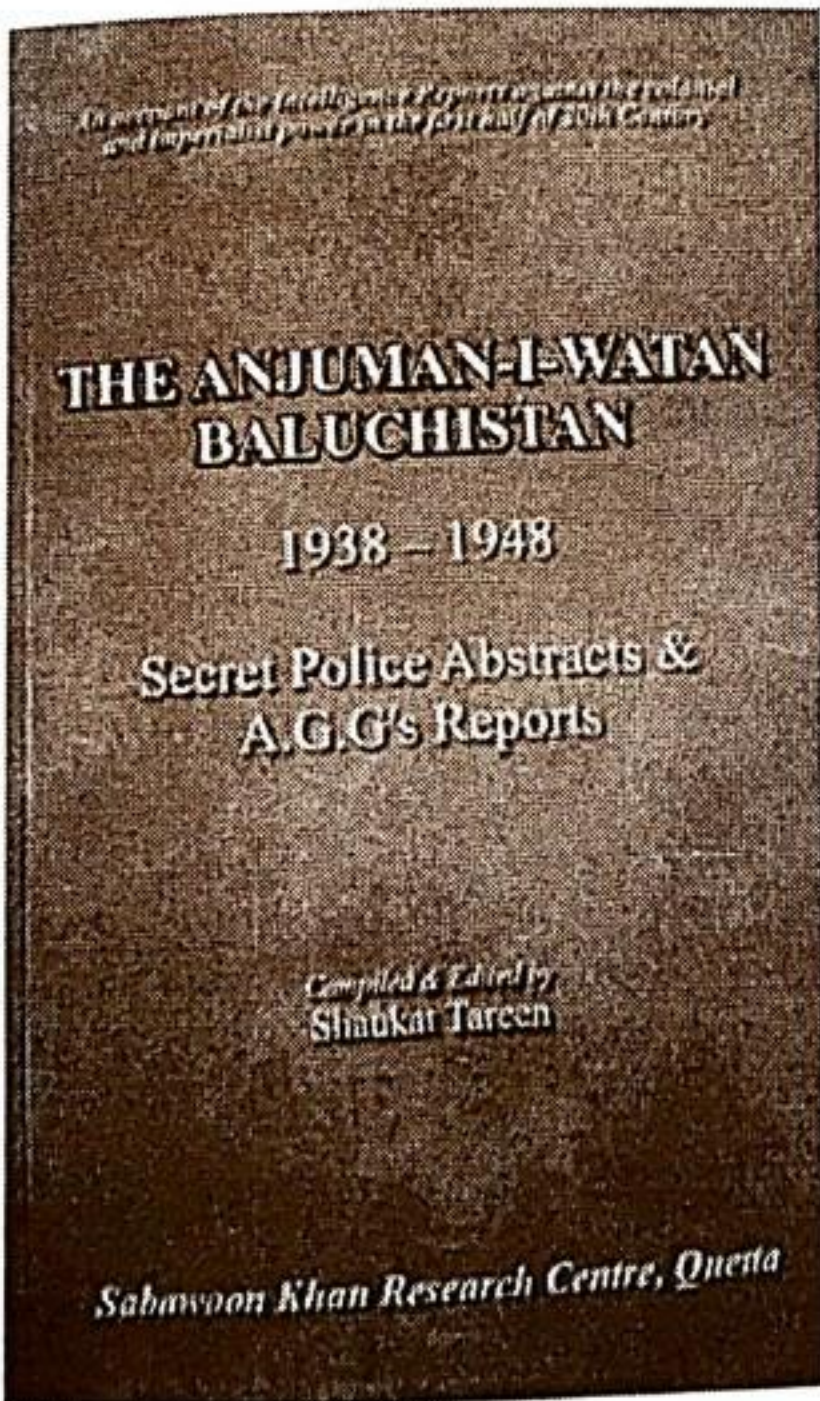
ACHAKZAI TALKS WITH BHUTTO

LOK SABA'S HOMAGE TO ACHKZAI

THE ANJUMAN-I-WATAN BALUCHISTAN

1938—1948

Sectert Police Abstracts & A.G.G's Reports Compiled & Edited BY
SHOWKAT TAREEN) Published by Sabawoon Khan R esearch Centre
Quetta 2014 PAGES228

CONTENTS Preface v

Khan Abdul Samad Khan
Achakzai xv

PART 1

Year 1938

1 Weekly Summary No. 19 dated
13th May 1938, 2

2 Weekly Summary No. 21 dated
27th May 1938, 3

3 Weekly Summary No. 22 dated 3rd
Jun 1938, 6

4 Weekly Summary No. 25 dated

24th Jun 1938, 6

5 Weekly Summary No. 26 dated 1st July 1938, 7

6 Weekly Summary No. 27 dated 8th July 1938, 7

7 Weekly Summary No. 28 dated 15th July 1938, 8

- 8 Weekly Summary No. 29 dated 22nd July 1938, 9
- 9 Weekly Summary No. 31 dated 5th August 1938, 9
- 10 Weekly Summary No. 32 dated 12th August 1938, 9
- 11 Weekly Summary No. 33 dated 19th August 1938, 10
- 12 Weekly Summary No. 34 dated 26th August 1938, 10
- 13 Weekly Summary No. 35 dated 2nd September 1938, 10
- 14 Weekly Summary No. 36 dated 9th September 1938, 11
- 15 Weekly Summary No. 37 dated 16th September 1938, 11
- 16 Weekly Summary No. 38 dated 23rd September 1938, 13
- 17 Weekly Summary No. 39 dated 30th September 1938, 14
- 18 Weekly Summary No. 40 dated 7th October 1938, 14
- 19 Weekly Summary No. 41 dated 14th October 1938, 15
- 20 Weekly Summary No. 42 dated 21st October 1938, 15
- 21 Weekly Summary No. 43 dated 28th October 1938, 16
- 22 Weekly Summary No. 44 dated 4th November 1938, 18
- 23 Weekly Summary No. 45 dated 11th November 1938, 18
- 24 Weekly Summary No. 46 dated 18th November 1938, 19
- 25 Weekly Summary No. 47 dated 25th November 1938, 19
- 26 Weekly Summary No. 48 dated 2nd December 1938, 20
- 27 Weekly Summary No. 49 dated 9th December 1938, 20
- 28 Weekly Summary No. 50 dated 16th December 1938, 22

Year 1939

- 29 Weekly Summary No. 1 dated 6th January 1939, 23
- 30 Weekly Summary No. 2 dated 13th January 1939, 24
- 31 Weekly Summary No. 3 dated 20th January 1939, 26
- 32 Weekly Summary No. 4 dated 27th January 1939, 26
- 33 Weekly Summary No. 5 dated 3rd February 1939, 27
- 34 Weekly Summary No. 6 dated 10th February 1939, 29
- 35 Weekly Summary No. 7 dated 17th February 1939, 30
- 36 Weekly Summary No. 9 dated 3rd March 1939, 32
- 37 Weekly Summary No. 10 dated 10th March 1939, 33
- 38 Weekly Summary No. 11 dated 17th March 1939, 33
- 39 Weekly Summary No. 12 dated 24th March 1939, 34
- 40 Weekly Summary No. 13 dated 31th March 1939, 34
- 41 Weekly Summary No. 14 dated 7th April 1939, 37
- 42 Weekly Summary No. 14 dated 14th April 1939, 38
- 43 Weekly Summary No. 16 dated 21th April 1939, 40
- 44 Weekly Summary No. 17 dated 28th April 1939, 40
- 45 Weekly Summary No. 18 dated 5th May 1939, 40
- 46 Weekly Summary No. 19 dated 12th May 1939, 41
- 47 Weekly Summary No. 20 dated 19th May 1939, 42
- 48 Weekly Summary No. 21 dated 26th May 1939, 42

- 49 Weekly Summary No. 23 dated 9th June 1939,43
- 50 Weekly Summary No. 24 dated 16th June 1939,44
- 51 Weekly Summary No. 25 dated 23rd June 1939,44
- 52 Weekly Summary No. 27 dated 7th July 1939,54
- 53 Weekly Summary No. 28 dated 14th July 1939,54
- 54 Weekly Summary No. 29 dated 21st July 1939,54
- 55 Weekly Summary No. 30 dated 28th July 1939,56
- 56 Weekly Summary No. 31 dated 4th August 1939,58
- 57 Weekly Summary No. 32 dated 11th August 1939,59
- 58 Weekly Summary No. 33 dated 18th August 1939,59
- 59 Weekly Summary No. 34 dated 25th August 1939,60
- 60 Weekly Summary No. 35 dated 1st September 1939,61
- 61 Weekly Summary No. 37 dated 15th September 1939,62
- 62 Weekly Summary No. 38 dated 22nd September 1939,62
- 63 Weekly Summary No. 39 dated 29th September 1939,64
- 64 Weekly Summary No. 40 dated 6th October 1939,70
- 65 Weekly Summary No. 41 dated 13th October 1939,72
- 66 Weekly Summary No. 42 dated 20th October 1939,73
- 67 Weekly Summary No. 43 dated 27th October 1939,75
- 68 Weekly Summary No. 44 dated 3rd November 1939,76
- 69 Weekly Summary No. 45 dated 10th November 1939,76

70 Weekly Summary No. 46 dated 17th November 1939, 77

71 Weekly Summary No. 47 dated 24th November 1939, 77

72 Weekly Summary No. 48 dated 1st December 1939, 79

73 Weekly Summary No. 49 dated 8th December 1939, 79

74 Weekly Summary No. 50 dated 15th December 1939, 80

75 Weekly Summary No. 51 dated 22nd December 1939, 80

Year 1940

76 Weekly Summary No. 1 dated 5th January 1940, 82

77 Weekly Summary No. 2 dated 12th January 1940, 83

78 Weekly Summary No. 3 dated 19th January 1940, 83

79 Weekly Summary No. 4 dated 26 January 1940, 83

80 Weekly Summary No. 5 dated 2nd February 1940, 84

81 Weekly Summary No. 6 dated 9th February 1940, 87

82 Weekly Summary No. 7 dated 16th February 1940, 87

83 Weekly Summary No. 8 dated 23rd February 1940, 91

84 Weekly Summary No. 9 dated 1st March 1940, 91

85 Weekly Summary No. 10 dated 8th March 1940, 92

86 Weekly Summary No. 11 dated 15th March 1940, 92

87 Weekly Summary No. 12 dated 22nd March 1940, 93

88 Weekly Summary No. 13 dated 29th March 1940, 94

89 Weekly Summary No. 14 dated 5th April 1940, 94

- 90 Weekly Summary No. 15 dated 12th April 1940, 96
- 91 Weekly Summary No. 16 dated 19th April 1940, 97
- 92 Weekly Summary No. 17 dated 26th April 1940, 99
- 93 Weekly Summary No. 18 dated 3rd May 1939, 100
- 94 Weekly Summary No. 19 dated 10th May 1940, 100
- 96 Weekly Summary No. 20 dated 17th May 1940, 101
- 96 Weekly Summary No. 21 dated 24th May 1940, 101
- 97 Weekly Summary No. 22 dated 31st May 1940, 102
- 98 Weekly Summary No. 23 dated 7th June 1940, 103
- 99 Weekly Summary No. 24 dated 14th June 1940, 106
- 100 Weekly Summary No. 25 dated 21st June 1940, 106
- 101 Weekly Summary No. 26 dated 28th June 1940, 107
- 102 Weekly Summary No. 27 dated 5th July 1940, 107
- 103 Weekly Summary No. 28 dated 12th July 1940, 108
- 104 Weekly Summary No. 29 dated 19th July 1940, 108
- 105 Weekly Summary No. 30 dated 26th July 1940, 109
- 106 Weekly Summary No. 31 dated 2nd August 1940, 110
- 107 Weekly Summary No. 32 dated 9th August 1940, 110
- 108 Weekly Summary No. 33 dated 16th August 1940, 113
- 109 Weekly Summary No. 34 dated 23rd August 1940, 114
- 110 Weekly Summary No. 35 dated 30th August 1940, 115

- 111 Weekly Summary No. 36 dated 6th September 1940, 116
- 112 Weekly Summary No. 37 dated 13th September 1940, 118
- 113 Weekly Summary No. 38 dated 20th September 1940, 119
- 114 Weekly Summary No. 39 dated 27th September 1940, 120
- 115 Weekly Summary No. 40 dated 4th October 1940, 122
- 116 Weekly Summary No. 41 dated 11th October 1940, 125
- 117 Weekly Summary No. 42 dated 18th October 1940, 126
- 118 Weekly Summary No. 43 dated 25th October 1940, 127
- 119 Weekly Summary No. 44 dated 1st November 1940, 128
- 120 Weekly Summary No. 45 dated 8th November 1940, 129
- 121 Weekly Summary No. 46 dated 15th November 1940, 129
- 122 Weekly Summary No. 47 dated 22nd November 1940, 132
- 123 Weekly Summary No. 48 dated 29th November 1940, 133
- 124 Weekly Summary No. 49 dated 6th December 1940, 133
- 125 Weekly Summary No. 50 dated 13th December 1940, 134
- 126 Weekly Summary No. 51 dated 20 December 1940, 135

Year 1941

- 127 Weekly Summary No. 1 dated 3rd January 1941, 137
- 128 Weekly Summary No. 2 dated 10th January 1941, 138
- 129 Weekly Summary No. 3 dated 17th January 1941, 139
- 130 Weekly Summary No. 4 dated 24th January 1941, 139

- 131 Weekly Summary No. 5 dated 31st January 1941, 140
- 132 Weekly Summary No. 6 dated 7th February 1941, 141
- 133 Weekly Summary No. 7 dated 14th February 1941, 141
- 134 Weekly Summary No. 8 dated 23rd February 1941, 141
- 135 Weekly Summary No. 10 dated 7th March 1941, 142
- 136 Weekly Summary No. 14 dated 4th April 1941, 143
- 137 Weekly Summary No. 15 dated 11th April 1941, 143
- 138 Weekly Summary No. 17 dated 25th April 1941, 143
- 139 Weekly Summary No. 19 dated 9th May 1941, 143
- 140 Weekly Summary No. 20 dated 16th May 1941, 144
- 141 Weekly Summary No. 21 dated 23rd May 1941, 144
- 142 Weekly Summary No. 22 dated 30th May 1941, 144
- 143 Weekly Summary No. 23 dated 6th June 1941, 145
- 144 Weekly Summary No. 28 dated 11th July 1941, 145
- 145 Weekly Summary No. 29 dated 18th July 1941, 145
- 146 Weekly Summary No. 30 dated 15th August 1941, 146
- 147 Weekly Summary No. 46 dated 14th November 1941, 146

Year 1942

- 148 Weekly Summary No. 7 dated 13th February 1942, 147
- 149 Weekly Summary No. 8 dated 20th February 1942, 147
- 150 Weekly Summary No. 10 dated 6th March 1942, 148

- 151 Weekly Summary No. 32 dated 7th August 1942, 148
 152 Weekly Summary No. 34 dated 21st August 1942, 148
 153 Weekly Summary No. 35 dated 28th August 1942, 149
 154 Weekly Summary No. 36 dated 4th September 1942, 150

Year 1943

- 155 Weekly Summary No. 17 dated 23rd April 1943, 151
 156 Weekly Summary No. 42 dated 16th October 1943, 151
 157 Weekly Summary No. 43 dated 23rd October 1943, 151

Year 1944

- 158 Weekly Summary No. 5 dated 31st January 1944, 152
 159 Weekly Summary No. 8 dated 23rd February 1944, 152
 160 Weekly Summary No. 9 dated 1st March 1944, 152
 161 Weekly Summary No. 10 dated 8th March 1944, 152
 162 Weekly Summary No. 43 dated 25th October 1944, 152
 163 Weekly Summary No. 45 dated 8th November 1944, 153
 164 Weekly Summary No. 48 dated 29th November 1944, 153
 165 Weekly Summary No. 49 dated 6th December 1944, 153

Year 1945

- 166 Weekly Summary No. 5 dated 31st January 1945, 154
 167 Weekly Summary No. 10 dated 7th March 1945, 154
 168 Weekly Summary No. 12 dated 21st March 1945, 155

- 169 Weekly Summary No. 14 dated 4th April 1945, 155
- 170 Weekly Summary No. 17 dated 25th April 1945, 155
- 171 Weekly Summary No. 24 dated 13 June 1945, 155
- 172 Weekly Summary No. 25 dated 20th June 1945, 155
- 173 Weekly Summary No. 26 dated 27th June 1945, 156
- 174 Weekly Summary No. 27 dated 4th July 1945, 156
- 175 Weekly Summary No. 33 dated 15th August 1945, 156
- 176 Weekly Summary No. 39 dated 20th September 1945, 156
- 177 Weekly Summary No. 42 dated 17th October 1945, 157
- 178 Weekly Summary No. 44 dated 31st October 1945, 157
- 179 Weekly Summary No. 46 dated 14th November 1945, 157
- 180 Weekly Summary No. 47 dated 21st November 1945, 158
- 181 Weekly Summary No. 48 dated 28th November 1945, 158
- 182 Weekly Summary No. 50 dated 12th December 1945, 158

Year 1946

- 183 Weekly Summary No. 2 dated 9th January 1946, 159
- 184 Weekly Summary No. 7 dated 13th February 1946, 159
- 185 Weekly Summary No. 8 dated 20th February 1946, 160
- 186 Weekly Summary No. 9 dated 27th February 1946, 160
- 187 Weekly Summary No. 10 dated 6th March 1946, 160
- 188 Weekly Summary No. 13 dated 27th March 1946, 161

- 189 Weekly Summary No. 14 dated 3rd April 1946, 161
- 190 Weekly Summary No. 15 dated 10th April 1946, 161
- 191 Weekly Summary No. 16 dated 17th April 1946, 161
- 192 Weekly Summary No. 17 dated 24th April 1946, 162
- 193 Weekly Summary No. 18 dated 1st May 1946, 162
- 194 Weekly Summary No. 23 dated 5th June 1946, 162
- 195 Weekly Summary No. 24 dated 12th June 1946, 162
- 196 Weekly Summary No. 27 dated 3rd July 1946, 163
- 197 Weekly Summary No. 28 dated 10th July 1946, 164
- 198 Weekly Summary No. 29 dated 17th July 1946, 164
- 199 Weekly Summary No. 32 dated 7th August 1946, 164
- 200 Weekly Summary No. 33 dated 14th August 1946, 164
- 201 Weekly Summary No. 34 dated 21st August 1946, 165
- 202 Weekly Summary No. 36 dated 4th September 1946, 165
- 203 Weekly Summary No. 38 dated 18th September 1946, 166
- 204 Weekly Summary No. 39 dated 25th September 1946, 166
- 205 Weekly Summary No. 40 dated 2nd October 1946, 166
- 206 Weekly Summary No. 41 dated 9th October 1946, 167
- 207 Weekly Summary No. 42 dated 16th October 1946, 167
- 208 Weekly Summary No. 43 dated 23rd October 1946, 167
- 209 Weekly Summary No. 47 dated 20th November 1946, 168

Year 1947

- 210 Weekly Summary No. 1 dated 1st January 1947, 169
- 211 Weekly Summary No. 2 dated 8th January 1947, 170
- 212 Weekly Summary No. 3 dated 15th January 1947, 179
- 213 Weekly Summary No. 4 dated 22nd January 1947, 179
- 214 Weekly Summary No. 5 dated 29th January 1947, 170
- 215 Weekly Summary No. 9 dated 26th February 1947, 170
- 216 Weekly Summary No. 10 dated 5th March 1947, 170
- 217 Weekly Summary No. 11 dated 12th March 1947, 170
- 218 Weekly Summary No. 14 dated 2nd April 1947, 171
- 219 Weekly Summary No. 18 dated 30th April 1947, 171
- 220 Weekly Summary No. 21 dated 21st May 1947, 171
- 221 Weekly Summary No. 22 dated 28th May 1947, 171
- 222 Weekly Summary No. 23 dated 4th June 1947, 172
- 223 Weekly Summary No. 24 dated 11th June 1947, 172
- 224 Weekly Summary No. 25 dated 18th June 1947, 172
- 225 Weekly Summary No. 26 dated 25th June 1947, 173

PART-11

Year 1939

- 226 Fortnightly Report for the second half of June 1939, 175
- 227 Fortnightly Report for the second half of August 1939, 175

- 228 Fortnightly Report for the second half of September 1939,175
 229 Fortnightly Report for the second half of September 1939,175
 230 Fortnightly Report for the second half of October 1939,177
 231 Fortnightly Report for the second half of October 1939,178
 232 Fortnightly Report for the second half of November 1939,178
 233 Fortnightly Report for the second half of November 1939,179
 234 Fortnightly Report for the second half of December 1939,179
 235 Fortnightly Report for the second half of December 1939,179

Year 1940

- 236 Fortnightly Report for the second half of January 1940,180
 237 Fortnightly Report for the second half of February 1940,180
 238 Fortnightly Report for the second half of February 1940, 181
 239 Fortnightly Report for the second half of March 1940,181
 240 Fortnightly Report for the second half of March 1940,181
 241 Fortnightly Report for the second half of April 1940,182
 242 Fortnightly Report for the second half of May 1940,182
 243 Fortnightly Report for the second half of May 1940,183
 244 Fortnightly Report for the second half of June 1940,183
 245 Fortnightly Report for the second half of June 1940,184
 246 Fortnightly Report for the second half of July 1940,184
 247 Fortnightly Report for the second half of July 1940,184
 248 Fortnightly Report for the second half of August 1940,185
 249 Fortnightly Report for the second half of August 1940,185

250 Fortnightly Report for the second half of September 1940, 185

251 Fortnightly Report for the second half of October 1940, 186

252 Fortnightly Report for the second half of October 1940, 187

253 Fortnightly Report for the second half of November 1940, 187

Year 1942

254 Fortnightly Report for the second half of January 1942, 188

255 Fortnightly Report for the second half of January 1942, 188

256 Fortnightly Report for the second half of May 1942, 188

257 Fortnightly Report for the second half of May 1942, 189

258 Fortnightly Report for the second half of August 1942, 189

259 Fortnightly Report for the second half of August 1942, 189

260 Fortnightly Report for the second half of September 1942, 190

261 Fortnightly Report for the second half of December 1942, 191

262 Fortnightly Report for the second half of December 1942, 191

Year 1943

263 Fortnightly Report for the second half of January 1943, 192

264 Fortnightly Report for the second half of January 1943, 192

265 Fortnightly Report for the second half of February 1943, 192

266 Fortnightly Report for the second half of May 1943, 192

267 Fortnightly Report for the second half of August 1943, 192

268 Fortnightly Report for the second half of October 1943, 193

Year 1944

269 Fortnightly Report for the second half of February 1944, 194

270 Fortnightly Report for the second half of March 1944,194

271 Fortnightly Report for the second half of May 1944, 194

Year 1945

272 Fortnightly Report for the second half of April 1945,195

273 Fortnightly Report for the second half of May 1945,195

274 Fortnightly Report for the second half of June 1945,195

275 Fortnightly Report for the second half of July 1945,195

276 Fortnightly Report for the second half of September 1945,195

277 Fortnightly Report for the second half of December 1945,196

278 Fortnightly Report for the second half of December 1945,196

Year 1946

279 Fortnightly Report for the second half of January 1946,197

280 Fortnightly Report for the second half of February 1946,197

281 Fortnightly Report for the second half of March 1946,197

282 Fortnightly Report for the second half of March 1946,198

283 Fortnightly Report for the second half of April 1946,198

284 Fortnightly Report for the second half of April 1946,198

285 Fortnightly Report for the second half of June 1946,199

286 Fortnightly Report for the second half of July 1946,199

287 Fortnightly Report for the second half of August 1946, 199

288 Fortnightly Report for the second half of October 1946,200

289 Fortnightly Report for the second half of October 1946,200

290 Fortnightly Report for the second half of November 1946,200

291 Fortnightly Report for the second half of November 1946, 200

292 Fortnightly Report for the second half of December 1946, 201

Year 1947

293 Fortnightly Report for the second half of January 1947, 202

294 Fortnightly Report for the second half of January 1947, 202

295 Fortnightly Report for the second half of March 1947, 202

296 Fortnightly Report for the second half of April 1947, 202

297 Fortnightly Report for the second half of April 1947, 203

298 Fortnightly Report for the second half of May 1947, 203

299 Fortnightly Report for the second half of July 1947, 203

PART III

300 Visit of Khan Abdul Ghaffar Khan., 205

301 Half Monthly Reports of Political Agent Loralai. 206

302 Activities of Anjuman-i- watan. 207

INDEX 212

مقالې

اريانا دائره المعارف کابل

اخکزي عبدالصمد خان، دوهم چاپ اول ټوک ۲۲۱-۲۲۲

- پاڅون مردان

- خان شهيد او پښتون قامي ژبه، سيد مراد علي باچا، جنوري

فروري ۲۵/۲۰۰۶

- خان شهيد قامي قهرمان، ډاکټر رحيم داد خان ژباړه اداره نومبر

دسمبر ۲۰۰۸

پالنه کوټه

- د خان شهيد عبدالصمد خان د ادبي علمي او صحافتي خدمتونو

په لړ کي خيرنغونده، اداره، اپريل مۍ ۲۰۰۲/۸۹

پښتو کوټه

- په پښتو کي د پردو ژبو توري ماستر عبدالکريم ته د عبدالصمد

خان اخکزي خط دسمبر ۱۹۵۳-۲۱

پښتونايگسپريس قلعه سيف الله

- شهيد کي سووین سالگره کابل مي تين روز خان شهيد عالمي

سيمینار، پايند خان خروټی ستمبر ۲۰۰۷/۱۲۷

- خان شهيد عبدالصمد خان اچکزی کي ادبي او صحافتي خدمات

، عبدالوهاب کاميار ستمبر ۲۰۰۷/۱۳-۱۴

- بابائے پښتون خان عبدالصمد خان اچکزی شهيد کي سياسي

جدوجهد، پروفيسر اخونزاده عبدالزاق، دسمبر ۲۰۰۷ م ۵-۸

- بابائے پښتون خان عبدالصمد خان اچکزی شهيد کي ۳۴ وین برسي، حاجي حکيم خان مندو خيل، دسمبر ۲۰۰۷ م ۹-۱۲
- بابائے پښتون خان عبدالصمد خان اچکزی شهيد بحیثیت صحافي، پایند خان خروټی دسمبر ۲۰۰۷ م ۱۳-۱۵
- بابائے پښتون خان عبدالصمد خان اچکزی شهيد او قید و هند شوکت ترین دسمبر ۲۰۰۷ م ۱۵

لو يا خدايه مه با با غوندي
ملنگ کرے
ما مين د پښتو په نامو
ننگ کرے
بڼه پښتو مينه عزت او
غيرت را کرے
ماده درست نرے وه مخته
لوي گرنګ کرے

- بابائے پښتون خان عبدالصمد خان اچکزی شهيد کي سياسي بصيرت اور وژن شوکت ترين دسمبر ۲۰۰۷ م ۹-۱۰
- عظيم رهنما بابائے پښتون خان شهيد عبدالصمد خان اچکزی شهيد، رمضان ارمني دسمبر ۲۰۰۷ م ۱۹-۲۱
- خان شهيد عبدالصمد خان اچکزی ياد گیرنه، ډاکټر سيد عالم محسود دسمبر ۲۰۰۷ م ۲۲-۲۷
- خان شهيد او د پښتوليک دود، حاجي حکيم خان مندو خيل ۲۹-

- بابائے پښتون او د پښتونخوا خان شهيد کي فن اور شخصيت پر
ایک روزه سیمینار، زمان همزولی جنوري ۲۰۰۹ / ۱۰ - ۱۲
- خان عبدالصمد خان اچکزی کي یاد مين، اجمل خټک کشر
دسمبر ۲۰۰۷ / ۱۱ - ۱۲

- خان عبدالصمد خان اچکزی شهيد بحیث ادیب، پروفیسر نظر
پانیزی دسمبر ۲۰۰۷ م ۱۲ - ۱۵

- خان شهيد کي صحافتي جدوجهد، پاینده خان

خروټی دسمبر ۲۰۰۷ م ۱۶ - ۱۸

- خان شهيد عبدالصمد خان اچکزی یاد گیرنه سيد عالم محسود
دسمبر ۲۰۰۷ م ۲۳ - ۲۸

- د خان شهيد غږ (شعر) ساگر تنقيدي دسمبر ۲۰۰۷ م ۴۴

ای! د وطن شهيد (شعر) زیار کبند دسمبر ۲۰۰۷ م ۲۳

پښتون پېښور

- خان شهيد عبدالصمد خان شهيد شود پښتو د ملي شناخت په

تلاش کي، ډاکټر فضل رحيم مروت جولای ۲۰۰۷ / ۳۱ - ۱۷

- د خان شهيد عبدالصمد خان اچکزی د پیدائش سلمه کلوزه دسمبر
اکتوبر ۲۰۰۷ / ۲۹ - ۳۳

پلوشه کراچي

- د خان عبدالصمد خان سياسي پېژندگلوي، ملک شسوار خان
مروت فروري مارچ ۲۰۰۰ / ۴ -

نکته کوته

د خان شهيد يو تحريک يو
تاريخ، محمد عثمان توبه
وال جنوري

جون ۲۰۱۰ م ۴۳-۵۹

د خان عبدالصمد خان
اخکزي دليکدود تنقيدي
خپرنه، ډاکتر نصرالله وزير
ډاکتر فيص الله خان

جنوري جون ۲۰۱۴ م ۱۱۲-

۱۱۸

جرگه کابل

د عبدالصمد خان اخکزي

د خلويښتم تلين په اړه کابل کې اوه ورځنۍ سيمينار جوړ شولیندی

مرغومی ۱۳۹۰ هـ ش ۱۸-۱۹

د خان شهيد عبدالصمد خان اخکزي پر ژوند يوه لنډه کتنه،

عبدالرحيم مندوخیل، لیندی مرغومی ۱۳۹۰ هـ ش ۵۸-۶۷

حسني پښين

د عبدالصمد خان اخکزي ځانگړي ليک دود، عبدالهادي داوي
می جولای ۲۰۰۹ م ۶۱-۶۲. د خان شهيد د ژور ناليزم بله کرېډيوه له
موږه نن څه غواړي، ډاکتر لياقت تابان نومبر جنوري ۲۰۰۹ م ۳۵-۴۲

د خپلواکۍ تړون کابل

- د جنوبي پښتونخوا ايالتي حکومت لومړۍ ګڼه ۱۳۳۴ هـ ش ۳۹، ۳۸
- د ونيونټ په خلاف د کراچي د لومړني اجلاس راپور، د خان شهيد د
- کراچي تګ او بيا دمچ وجيل ته تګ پنځمه ګڼه ۱۳۳۵ هـ ش ۶۴، ۶۷
- د ونيونټ مخالف محاذ پنځمه ګڼه ۱۳۳۵ هـ ش ۱۶۷
- د خان شهيد او مولانا عبدالمجيد سنډهي ګډ انځور، پنځمه ګڼه ۱۳۳۵ هـ ش ۱۱۹

- د ۲۴ فروري ۱۹۵۶ م د پېښور په چوک يادگار کي جلسې ته د خان
- شهيد پنځمه ګڼه ۱۳۳۵ هـ ش ۱۲۳
- د ۲۷ فروري ۱۹۵۶ م د مردان د خلگو په بلنه د يو يونټ د مخالفې ډلې
- د غړو د مردان دوره او د مرحوم قاضي عطا الله خان پر قبر حاضري، د خان
- شهيد وينا او انځور پنځمه ګڼه ۱۳۳۵ هـ ش ۱۲۳، ۱۳۲
- په کوهات کي د خان شهيد وينا، پنځمه ګڼه ۱۳۳۵ هـ ش ۱۳۶، ۱۳۷
- محکوم جنوبي پښتونستان لومړی څپرکی ورور پښتون، پنځمه ګڼه
- ۱۳۳۵ هـ ش ۱۵۵، ۱۵۸

- د خان شهيد وينا او انځورونه، پنځمه ګڼه ۱۳۳۵ هـ ش ۱۶۳، ۱۵۹
- د خان شهيد وينا، پنځمه ګڼه ۱۳۳۵ هـ ش ۱۷۱، ۱۷۲
- په چمن کي د مولوي محمد نور صاحب د مسجد مخ ته د خان
- شهيد وينا او انځور، پنځمه ګڼه ۱۳۳۵ هـ ش ۱۷۳، ۱۷۷
- په قلعه عبدالله کي د ورور پښتون جلسې ته د خان شهيد وينا، پنځمه
- ګڼه ۱۳۳۵ هـ ش ۱۸۴، ۱۸۰
- د ورور پښتون د بلوچستان د لورلايي د دورې سرسري جائزه، د خان
- شهيد وينا او انځور، پنځمه ګڼه ۱۳۳۵ هـ ش ۱۹۳، ۱۸۷

- د محکوم جنوبي پښتونستان نيول، پنځمه گڼه ۵۱۳۳۵ ش ۱۹۷، ۱۹۴
- د باچا خان او خان شهيد گل انځور، او نور انځورونه او د خان شهيد
د نيول کيدو خبرونه، شپږمه گڼه ۵۱۳۳۶ ش ۲۸۷، ۲۸۱
- محکوم جنوبي پښتونستان د لاهور په عدالت کي د خان عبدالصمد
خان اڅکزي بيان، او انځور، شپږمه گڼه ۵۱۳۳۶ ش ۴۱۰، ۳۷۸
- محکوم پښتونستان د خان شهيد د بند خبرونه او انځور، اتمه گڼه
۵۱۳۳۹ ش ۴۴۳، ۴۴۴
- د خان شهيد انځور، يولسمه گڼه ۵۱۳۴۲ ش ۱۹
- کروئولوژيکل خبرونه ۲۶ ثور په بند کي د خان شهيد په باب خبرونه او
انځور، ۹ وږي گڼه ۵۱۳۴۴ ش ۲۶۲
- د پښتونستان د خلکو کوشش د ښاغلي غمخور مقاله او د خان شهيد
يادونه او انځور، ۹ وږي گڼه ۵۱۳۴۶ ش ۳۵۹
- په جنوبي پښتونستان کي د ملي ټولنو سياسي تحريکد انجمن وطن او
ورور پښتون تفصيلي يادوني ۹ وږي گڼه ۵۱۳۴۷ ش ۴۲۸، ۴۲۳
- د پښتونستان په باب د خان عبدالصمد خان د خيالو څرگندونه، ۹ وږي
گڼه ۵۱۳۴۷ ش ۴۷۰، ۴۷۱
- د پښتونستان اخبارونه مقاله کي د خان شهيد د اخبارونو استقلال او
اتحاديه بلوچستان پېژندگلوي ۹ وږي گڼه ۵۱۳۴۷ ش ۴۸۷، ۴۸۶
- په جنوبي پښتونستان کي د واقعاتو د تکرار اندېښمن صورتحال د خان
شهيد د بند خبرونه او انځور، ۹ وږي گڼه ۵۱۳۴۷ ش ۵۲۷، ۵۲۵

- د خان شهيد انځور سره د دې کيپشنه بڼا غلى عبدالصمد خان اخکزی
چي وړم کال د بلوڅو او پښتنو د دښمنانو له خوا په خپل کور کي شهيد
کړای شو، ۹ وږی گڼه ۱۳۵۴ هـ ش ۱۸۴

- د خان شهيد انځور سره د دې کيپشنه مرحوم شهيد خان عبدالصمد خان
اخکزی د پښتنو يولوی مشر او مجاهد چي د ژوندانه لويه برخه يي د خپل
کام په خدمت کي تيره کړې ده

۹ وږی گڼه ۱۳۶۵ هـ ش ۴۴۷

وفاکوته

- خان شهيد نمبر خان عبدالصمد
خان اخکزی شهيد ايک تحريک

ايک تاريخ (يوه اوږده اردو
خپرنيزه ليکنه)، ۲ دسمبر

۱۹۸۵ م مخونه ۵۴

زېږی کابل

- د اروښاد عبدالصمد خان

اخکزي په ياد شعر، گل باچا

الفت ۱۳۵۲ هـ بن ۳۸ گڼه

- د پښتونستان مشر خان عبدالصمد خان ولي بندي شو، حبيب الله رفيع

۱۳۴۷ هـ بن

- خان عبدالصمد خان اخکزی شهيد شو، محمد دين ژواک گڼه ۱۳۵۴ هـ بن

۳۷ گڼه

- پښتونستان به آزاد شي اخک به راشي، هاشم ورور ۱۳۵۳ هـ بن ۲۳ گڼه

سهار کوټه

خان شهيد عبدالصمد خان اچکزی کي جدوجهد رمضان ارمانې جنوري
۲۰۰۲م ۱۴-۱۶

خان شهيد عبدالصمد خان اچکزی شوکت تريالی، جنوري ۲۰۰۲م ۳۳-
۲۸

خان شهيد عبدالصمد خان اچکزی شهيد، رمضان ارمانې دسمبر
۲۰۰۲م ۱۰-۱۲

دسمبر ۲۰۰۳م ۳۴-۳۵

مسلسل جدوجهد کړنې والې عظيم رهنما خان شهيد عبدالصمد خان
شهيد اچکزی، رمضان ارمانې دسمبر ۲۰۰۳م ۵۱-۵۶
دسمبر ۲۰۰۶م ۲۲-۲۴

بې حس قوم کا حساس رهنما خان شهيد، سلطان محمد صابر دسمبر
۲۰۰۵م ۱۰-۱۲

خان عبدالصمد خان شهيد، پروفيسر اخونداده عبدالرزاق دسمبر
۲۰۰۵م ۱۳-۱۷

برصغير کي آزادي کي عظيم سالار خان عبدالصمد خان شهيد، رمضان
ارمانې دسمبر ۲۰۰۵م ۱۸-۱۹

عظيم رهنما خان شهيد عبدالصمد خان اچکزی، داود شاه دسمبر
۲۰۰۵م ۲۱-۲۰

دسمبر ۲۰۰۶م ۲۵-۲۸

په مسلم باغ کي د شهيد عبدالصمد خان اچکزی د شهادت ۳۲ کليزه
ولمانخل شوه سميع الله شمشير دسمبر ۲۰۰۵م ۵۴-۵۵

- د آزادي د قافلې ملي سالار خان شهيد عبدالصمد خان اڅکزی،

نذر محمد بريځی دسمبر ۲۰۰۵م ۵۶-۶۱

- دسمبر ۲۰۱۱م ۲۲-۲۸

- عظيم رهنما خان عبدالصمد خان شهيد اچکزی، رمضان ارمني

دسمبر ۲۰۰۷م ۹-۱۱

- عبدالصمد اڅکزی شهيد کي گران قدر صحافتي خدمات پاينده خان

خروتي دسمبر ۲۰۰۷م ۱۷-۱۹

- ستر سالار ستر شهيد عبدالصمد خان اڅکزی رمضان ارمني دسمبر

۲۰۰۷م ۴۷-۴۷

- خان عبدالصمد خان شهيد، جنت گل ملا خيل دسمبر ۲۰۰۹م ۷۶

- افکار خان شهيد اور موجوده چيلنجز، پاينده خان خروتي

دسمبر ۲۰۱۱م ۳-۴

- خان شهيد عبدالصمد خان اچکزی کي سياسي ملي خدمات ترير جان

دسمبر ۲۰۱۱م ۵-۷

- بابائے پښتون خان عبدالصمد خان اڅکزی شهيد کي زندگي اور

خدمات، ډاکټر محمد عثمان توبه وال دسمبر ۲۰۱۲م ۳-۷

- آزادي کي سپه سالارون کو سلام، عبدالغني شاهين دسمبر ۲۰۱۲م ۱۰-

۱۴

- خان شهيد عبدالصمد خان اڅکزی د ۳۹ تلين په حقله دسمبر ۲۰۱۲

۴۰-۴۲

- خان شهيد کي علمي وادبي خدمات کي حوالی سره ايک تحقيقي مقاله

عثمان توبه وال جون ۲۰۰۶/۱۷-۲۰

- خان شهيد عبدالصمد خان اڅکزی کا ایک تاریخي اتمريو
 ۱۹۶۹ محمود شام ترتيب جهاترب اڅکزی دسمبر ۲۰۰۶م ۱۶-۲۱
 د خان شهيد د تلين په وياړ، بايزيد جان روښان، دسمبر ۲۰۰۶م ۴۶-۴۸
 جنوري ۲۰۰۷م ۴۸-۵۳
 فروري ۲۰۰۷م ۴۵-۴۷
 خان بابا شهيد عبدالصمد خان اڅکزی، شیر بهادر خان اڅکزی دسمبر
 ۲۰۰۶م ۳-۴
 خان بابا شهيد عبدالصمد خان اڅکزی ته د عقيدت گلونه (نظم) شهر
 بهار خان اڅکزی دسمبر ۲۰۰۶م ۵۴
 خان شهيد کي صد ساله يوم ولادت کے حوالے سے کابل مين سه روز
 عالمي سيمناړ، پاينده خان خروتي ستمبر ۲۰۰۷م ۷-۱۱
 خان شهيد عبدالصمد خان اچکزی کي صد ساله يوم ولادت عبدالوهاب
 کاميار ستمبر ۲۰۰۷م ۱۵-۱۶
 افکار خان شهيد اور موجوده چيلنجز، پاينده خان خروتي جنوري
 ۲۰۱۱م ۲-۳
 خان نيته عبدالصمد خان اچکزی کي سياسي و ملي خدمات نذير جان
 جنوري ۲۰۱۱م ۵-۷
 د آزادي ملي سالار خان شهيد عبدالصمد خان اڅکزی نذر محمد بريچ
 جنوري ۲۰۱۱م ۲۲-۲۸
 خان بابا شهيد عبدالصمد خان اڅکزی او شهيدان رحيم کليوال او اولس
 يار (شعر) شیر بهادر خان اڅکزی جنوري ۲۰۱۱م ۲۹

گوربت پېښور

-ميرني دي چي ياديري عبدالصمد خان اڅکزی دسمبر / ۲۰۰۰ جنوري
۶۷-۶۶ / ۲۰۰۱

لمبه کوټه

-د خان شهيد بابا د ليک دود پارکی او د همعصرو ليکونکو نيوکي
خليل باور، تله مرغومی ۱۳۸۲ هـ ش ۳۵-۴۸
-د خان شهيد د ليکونو سياسي ادبي او تاريخي ارزښت، شوکت ترين تله
مرغومی ۱۳۸۶ هـ بنس ۴۹-۵۸
-د اروښاد عبدالصمد خان شهيد د علمي ادبي او صحافتي خدمتونو په
ياد کي لمانځغونډه، احمد شاه اعظمي تله مرغومی ۱۳۸۶ هـ بنس ۱۰۹-

۱۱۰

-خان شهيد د هغه علمي او ادبي زيار، پروفيسر نظر محمد پانيزی،
سلواغه کب ۱۳۸۲ هـ بنس / ۲۵-۳۱
-خدایي خدمتگار او خان عبدالصمد خان، سر محقق عبدالله بختاني
خدمتگار ۱۳۸۵ پر له پسې ۲۴-۱۰-۱۶

ليکني کوټه

-د خان شهيد درهنمايي خصوصيات، ډاکتر نصيب الله سيماب اکتوبر
دسمبر ۲۰۱۴ م ۱۱۷-۱۱۳
د خان شهيد د ژوند ليک زما ژوند او ژوندون علمي ادبي او تاريخي څېړنه، -
برکت شاه کاکړ، اپريل جون ۲۰۱۴ م ۹۱-۱۰۶

ليکوال پېښور

د آزادۍ د قافلې ملي سالار خان شهيد عبدالصمد خان اچکزی، نظر محمد

بريخ دسمبر ۲۰۰۹م ۳۱

د خان شهيد عبدالصمد خان صاحب بيانونه، اداره، دسمبر ۱۹۹۶م ۶-۱۲

د اجمل خټک په نوم د خان شهيد د يوليک څه برخي دسمبر ۱۹۹۶م ۱۳

د عبدالولي خان په نوم د خان شهيد د ليک متن دسمبر ۱۹۹۶م ۱۴

د پښتني يووالي اتل، هميش خليل دسمبر ۱۹۹۶م ۱۴-۱۵

د عدالتي بيان دسمبر ۱۹۹۶م ۱۸

د ملي قهرمان او پښتون اتل خان شهيد عبدالصمد خان اټکزی ملي

مبارزه، محمد مختار خان يوسفزی دسمبر ۱۹۹۶م ۱۹-۲۰

لار د خان شهيد لار د انقلاب او آزادۍ، محمد اسحاق، دسمبر ۱۹۹۶م ۲۸-

۳۴

د انقلابي سر شيندونکو سالار عبدالصمد خان اټکزی، ارباب مجيب

الرحمن ۴۰ دسمبر ۱۹۹۶م ۴۸-

هرکه مردان

د خان شهيد د تلين ورځ، اداره، ستمبر اکتوبر ۲۰۱۴م ۲

ننگيالي پېښور

د سعي گلستان په پښتو کي، فضل احمد غازي اپرېل ۱۹۵۸، ۴، ۷

خوږده

د خان شهيد عبدالصمد خان اخکزي
د خپل لاس ليکل شوی ليک

کړنه ها پېره

به ماړی -
تاسی خبر یا ست هی زه پوهیت نه یح نه می مکه پوهیت وېلی دی
رو حینی وېلی می پېښت کړی دی - دردی نه خوځه یه درېښ مه -
د شېخ سادی د گولستان مغه مسوی (مثنوی) دی هی زه یا که کی (کتیاب)
په لویه پېلا (سبب تالیف) کی ررغلی دی -
تاسی خپل ویاړ کی ورکېږد رو چا لوی په نوښته به دردی هی یاړی په
سره چاپ کړ - هی د پېښتو خوند رو د - ژبی ودرېږی خړکنده سی هی خنله
ی زې پگل کړن رو درر نه توړی په پېښتو کی ررغلی دی رو رر تده سی

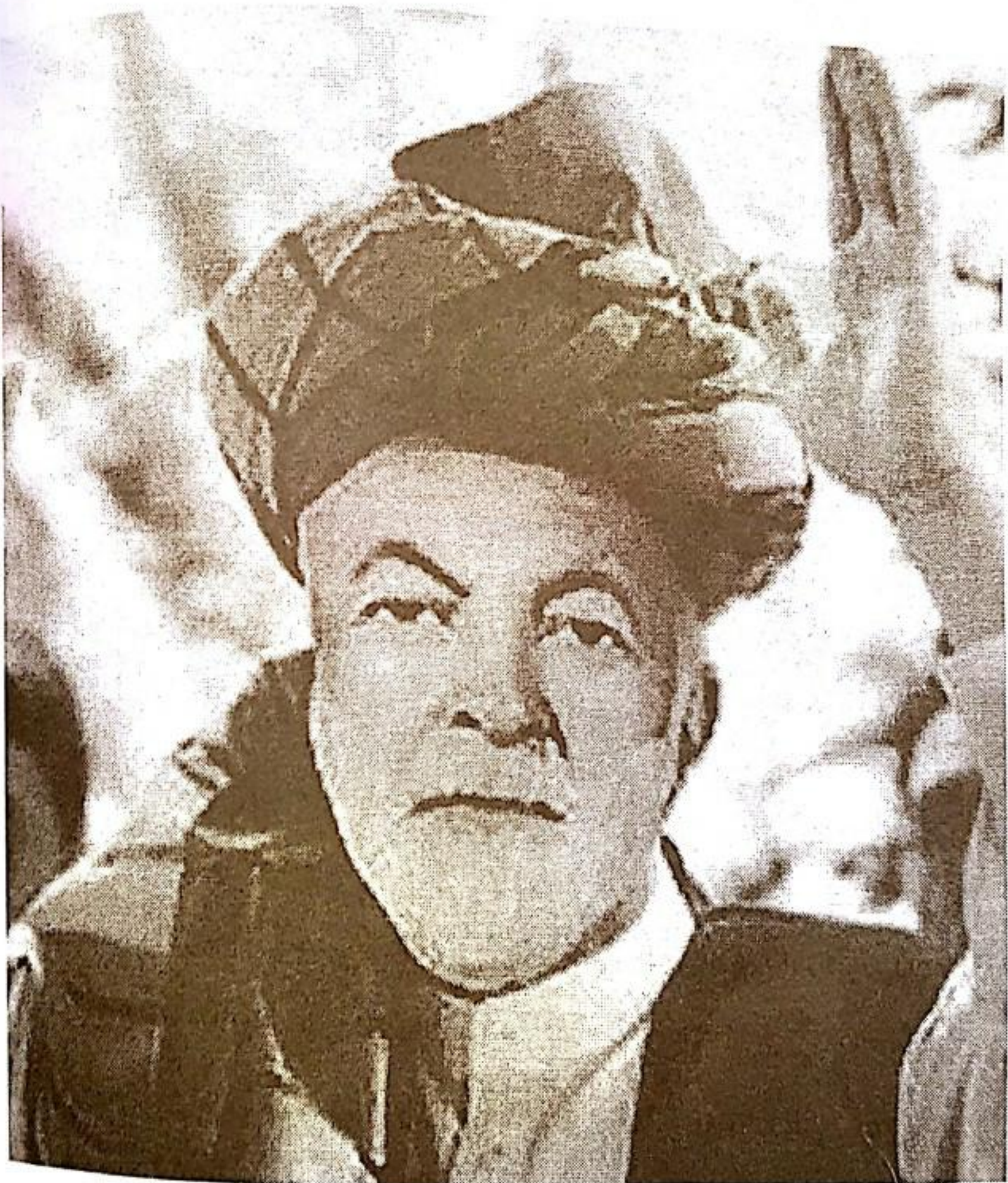
ستاسی

بل - مخ - وگورید

رو دول سیمه

د کسې گلانو (تذکره) د پاره د خان شهيد عبدالصمد خان
اخکزي ليک د حافظ خان محمد پانيزي کاکړپه نوم

تصويري البم

چي دستار تړي هزاردي

د دستار سړي په شمار دي

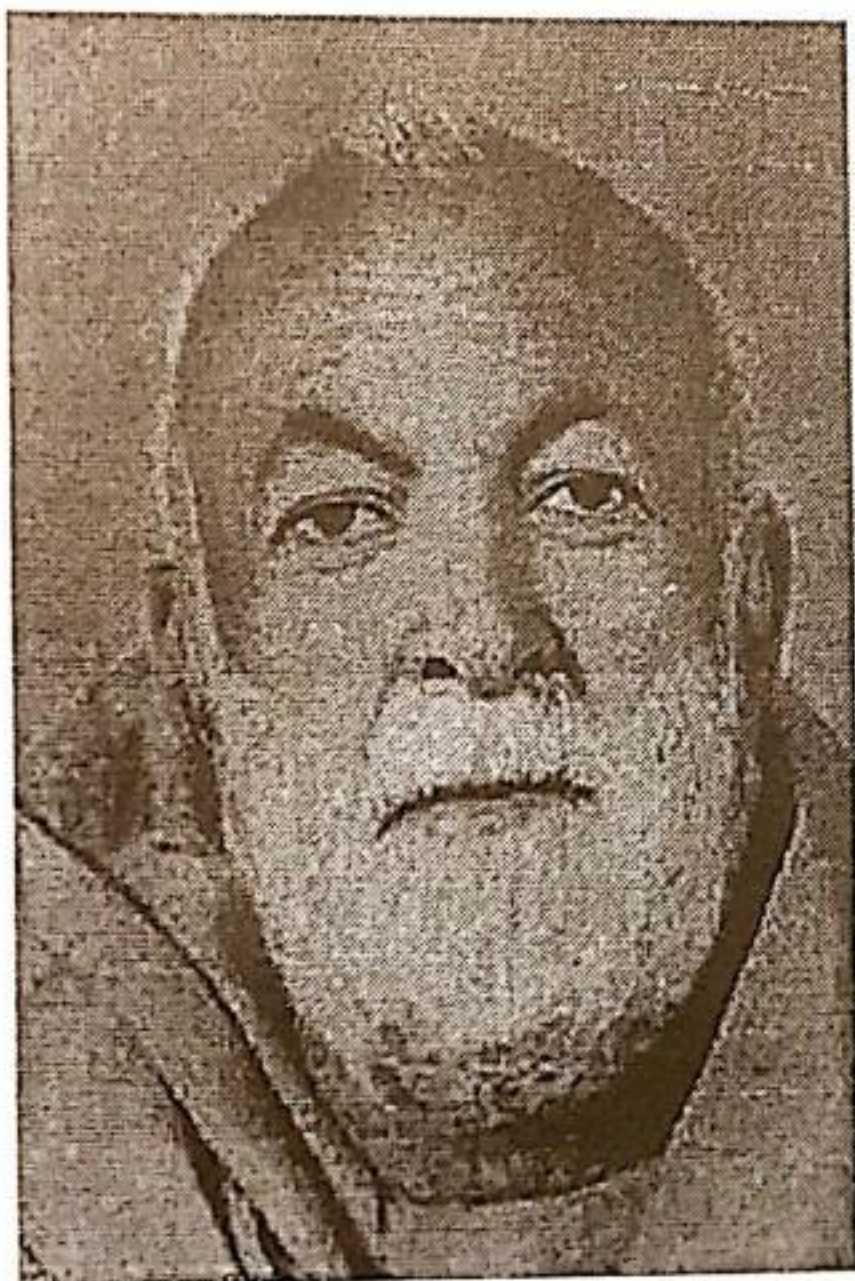
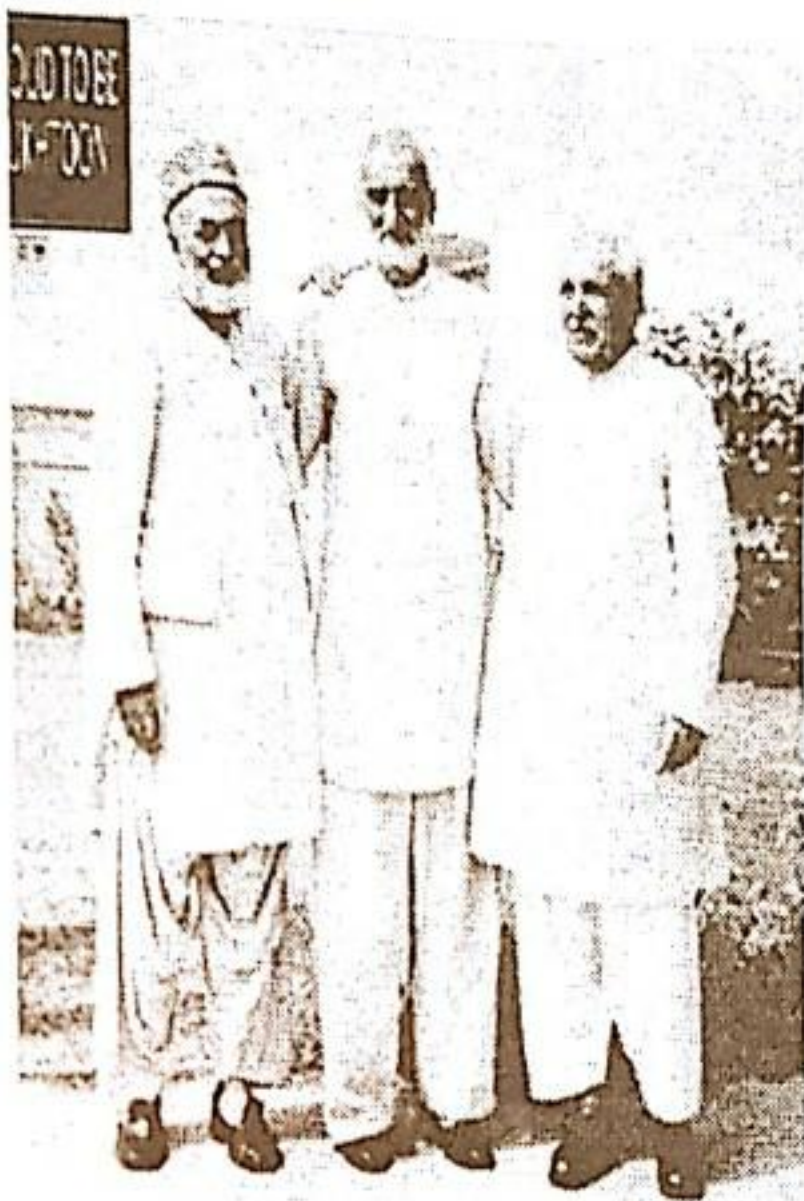
شیرین عمر چی قیرېري

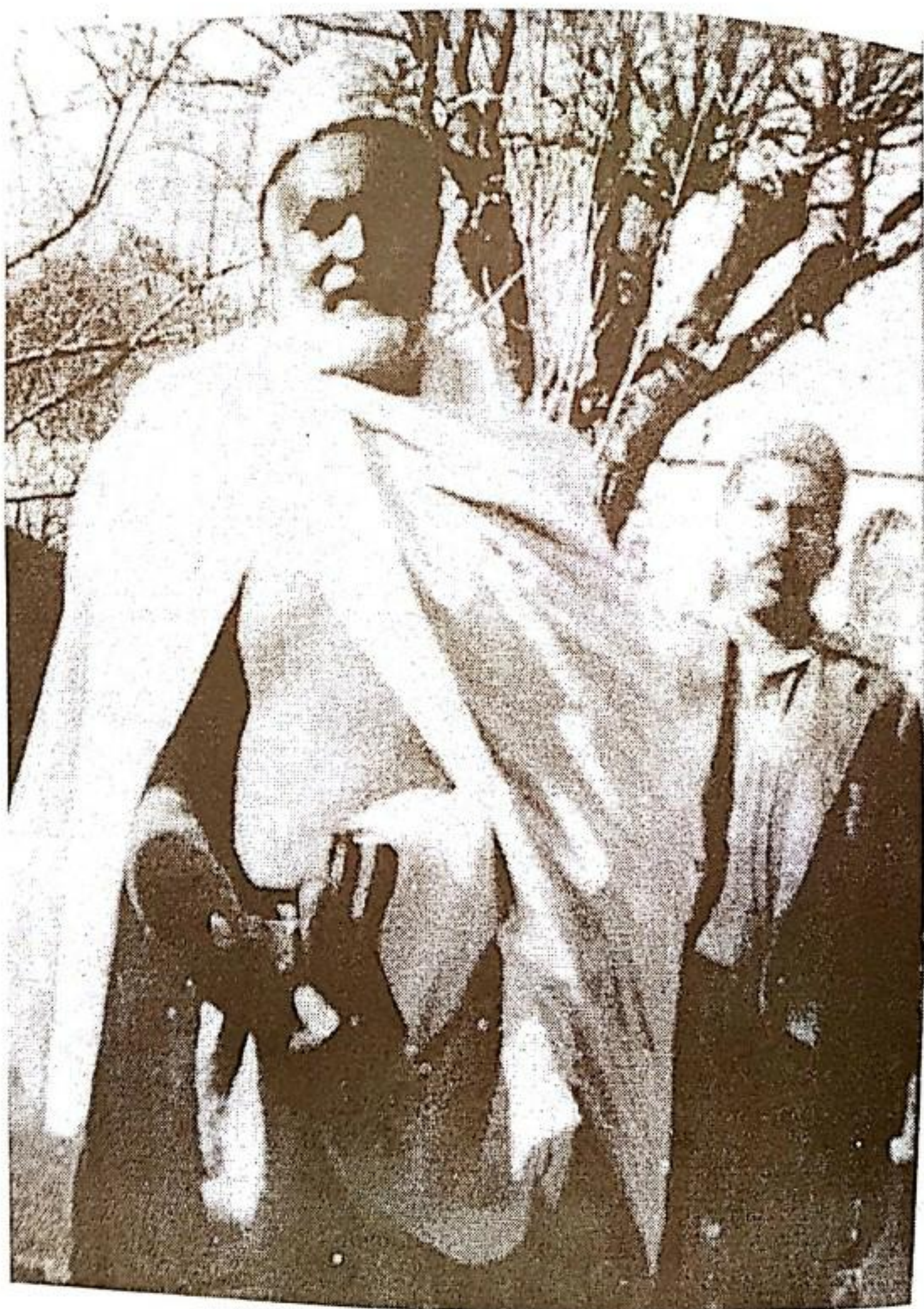

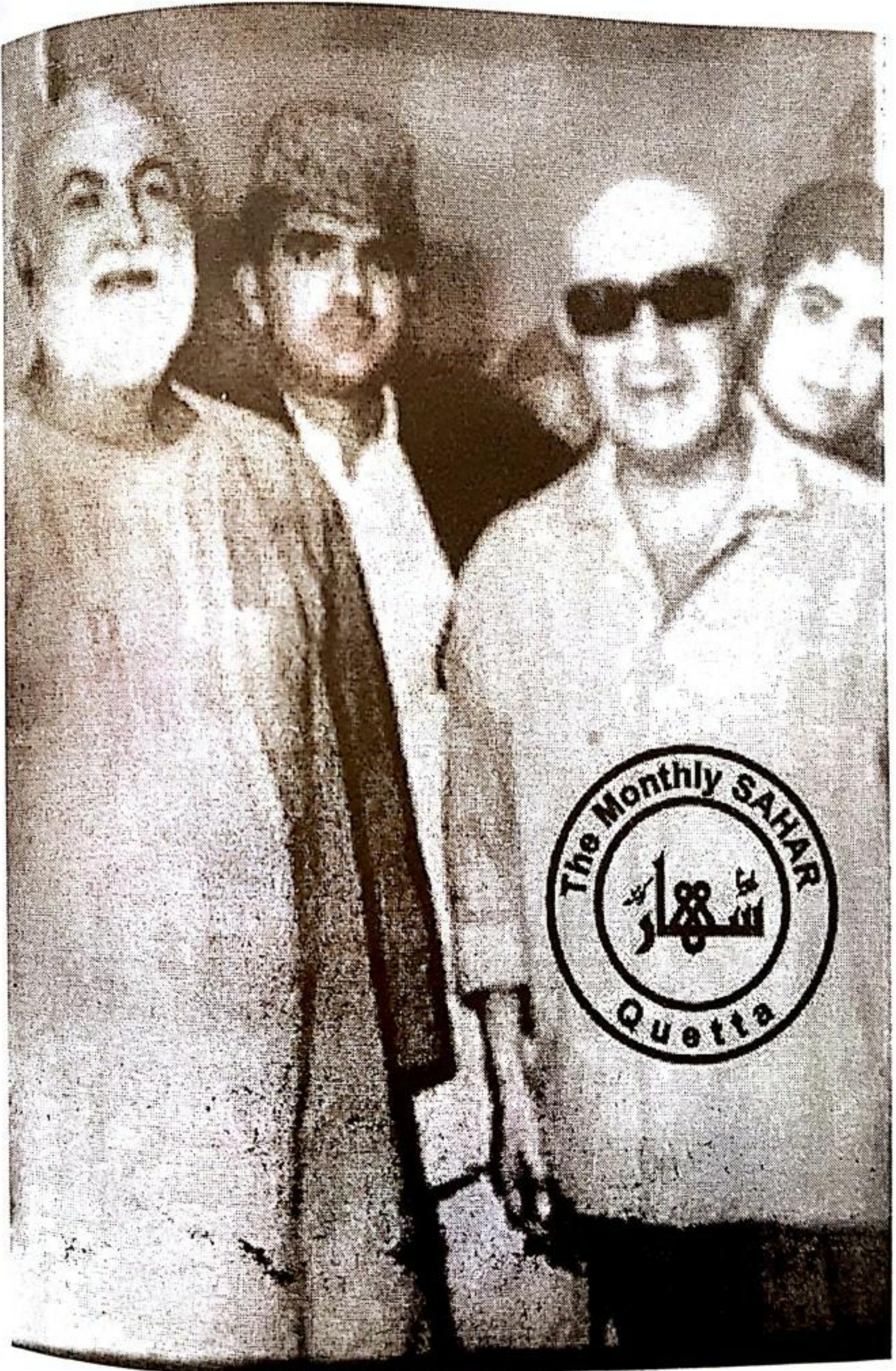
د
رېغه
درې
غه

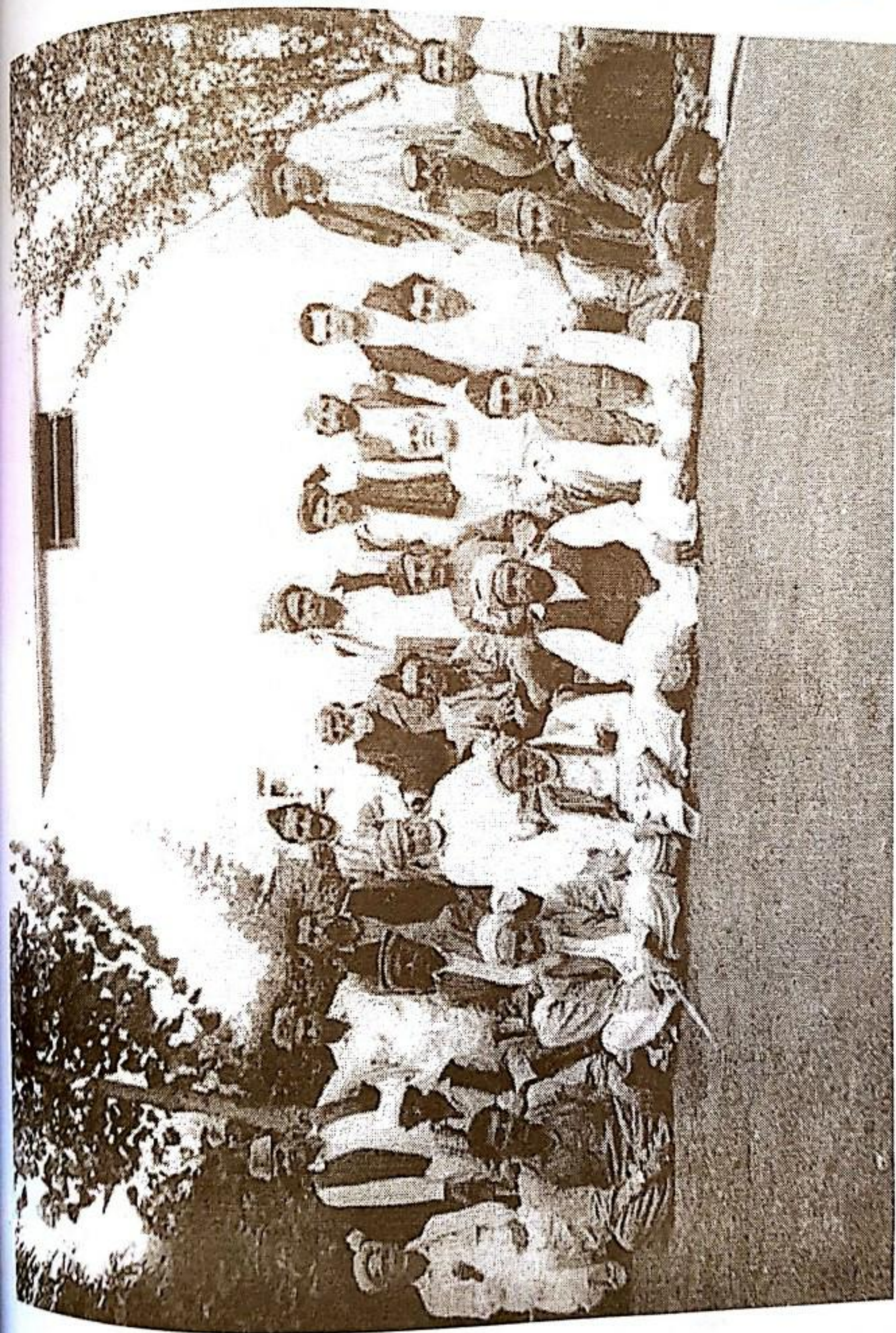
خان شهيد اوباجا خان

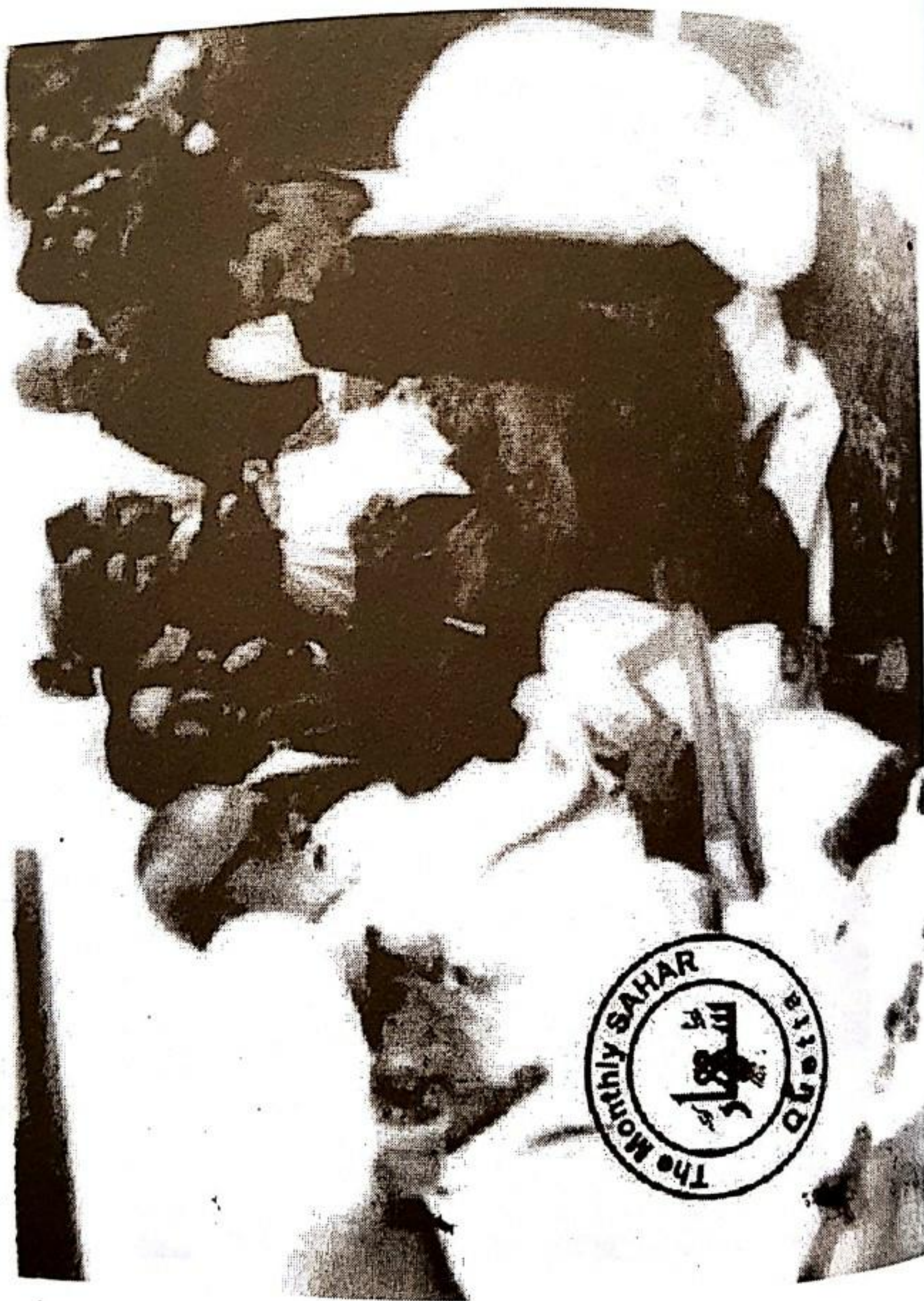

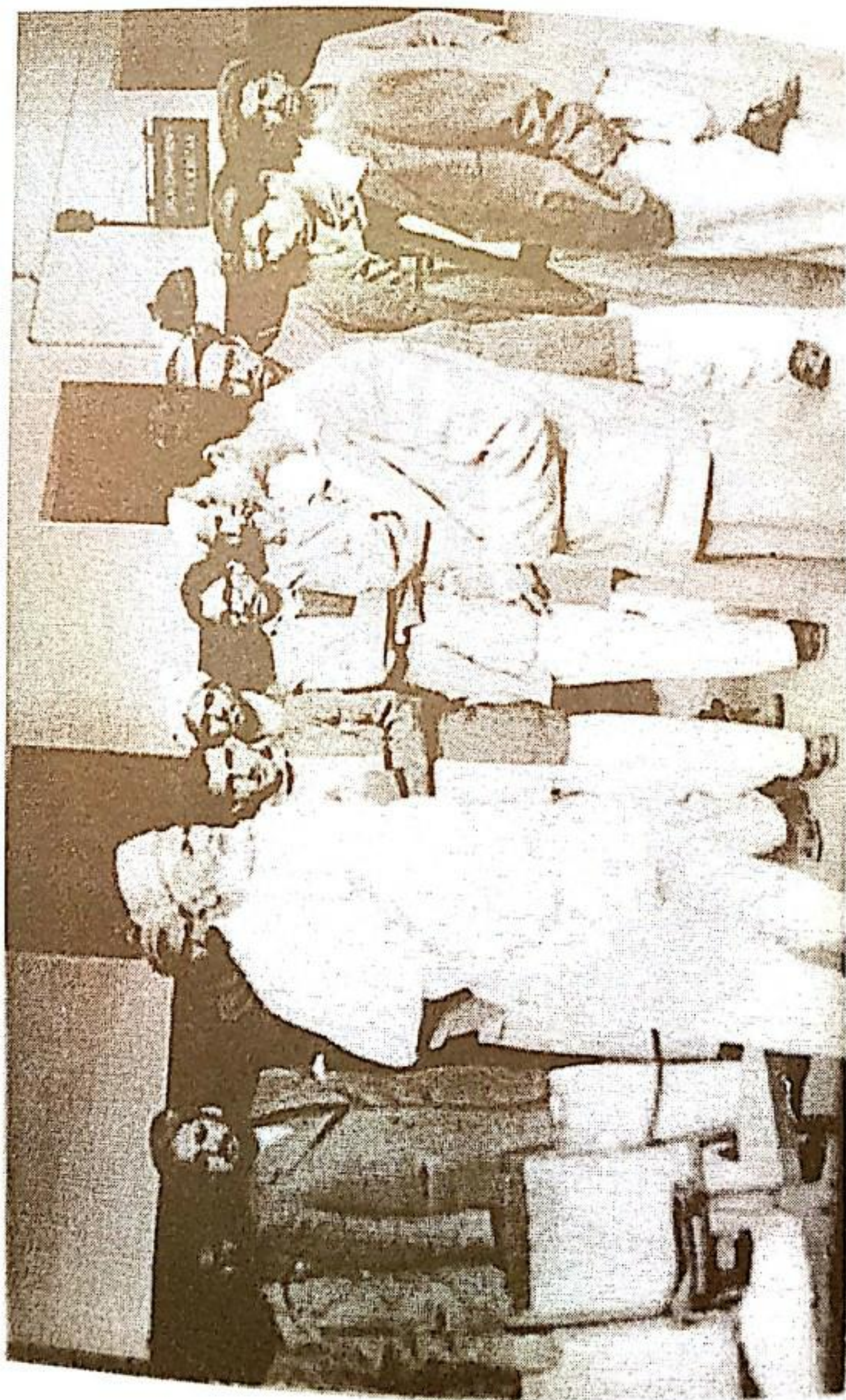

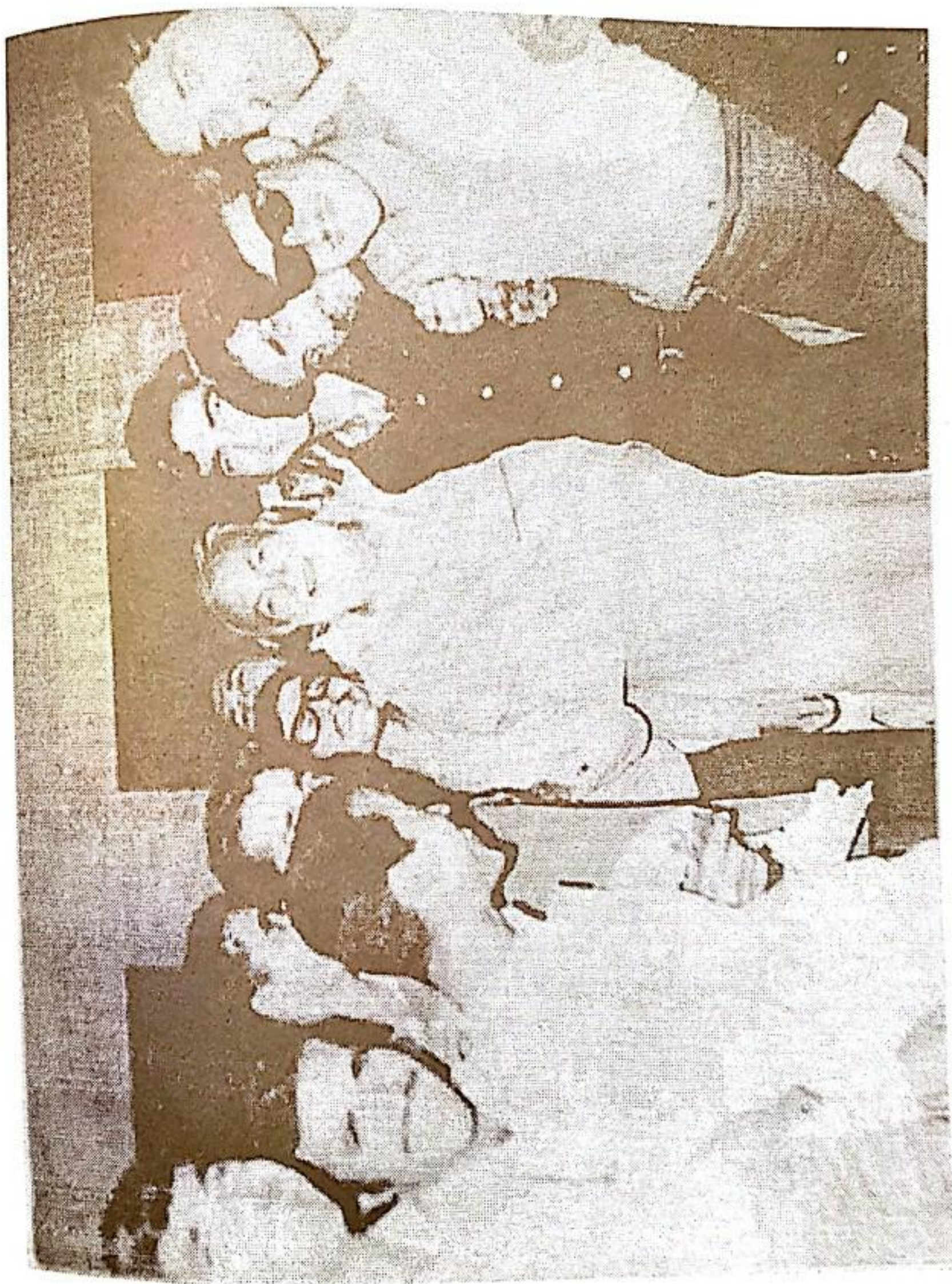

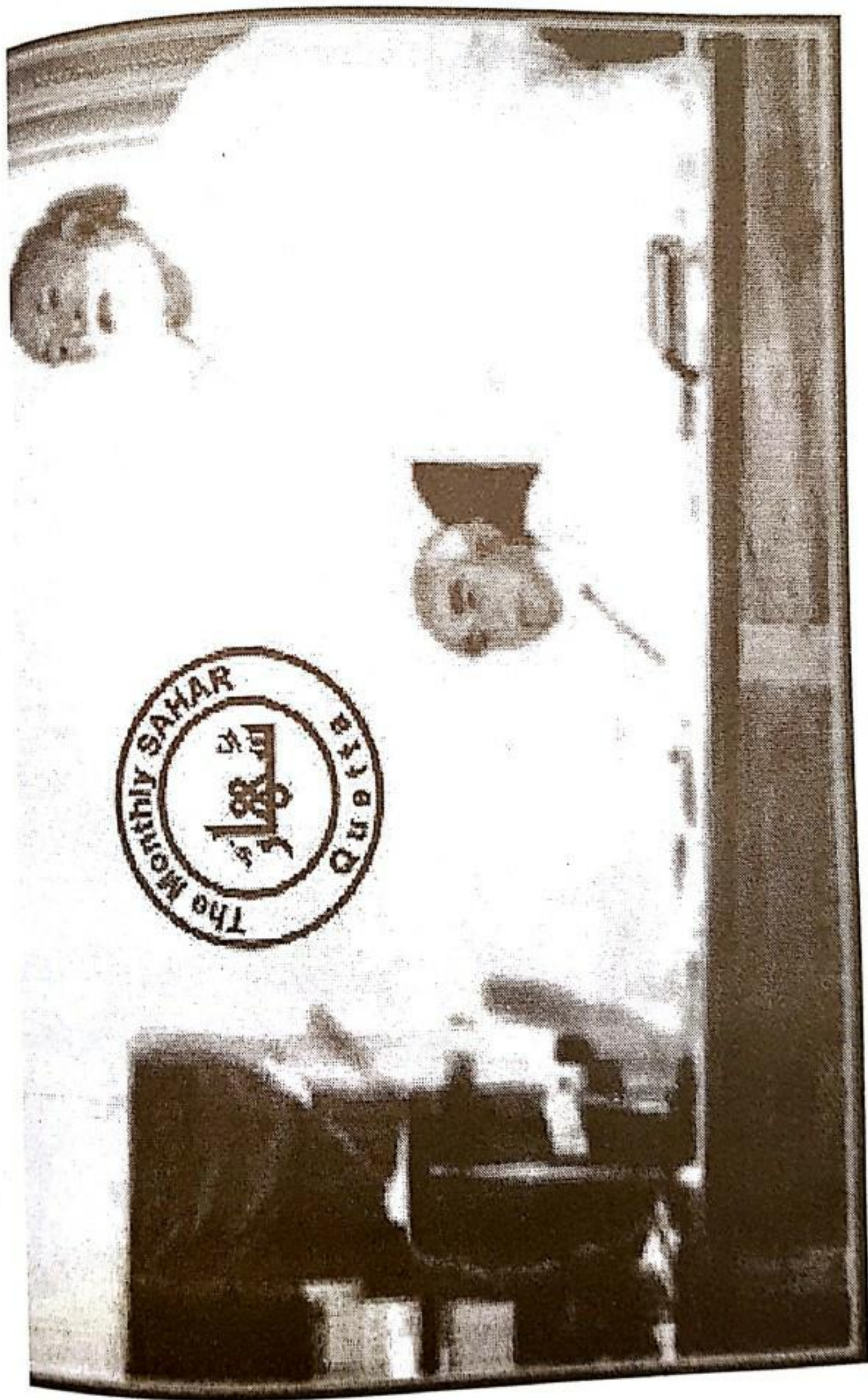

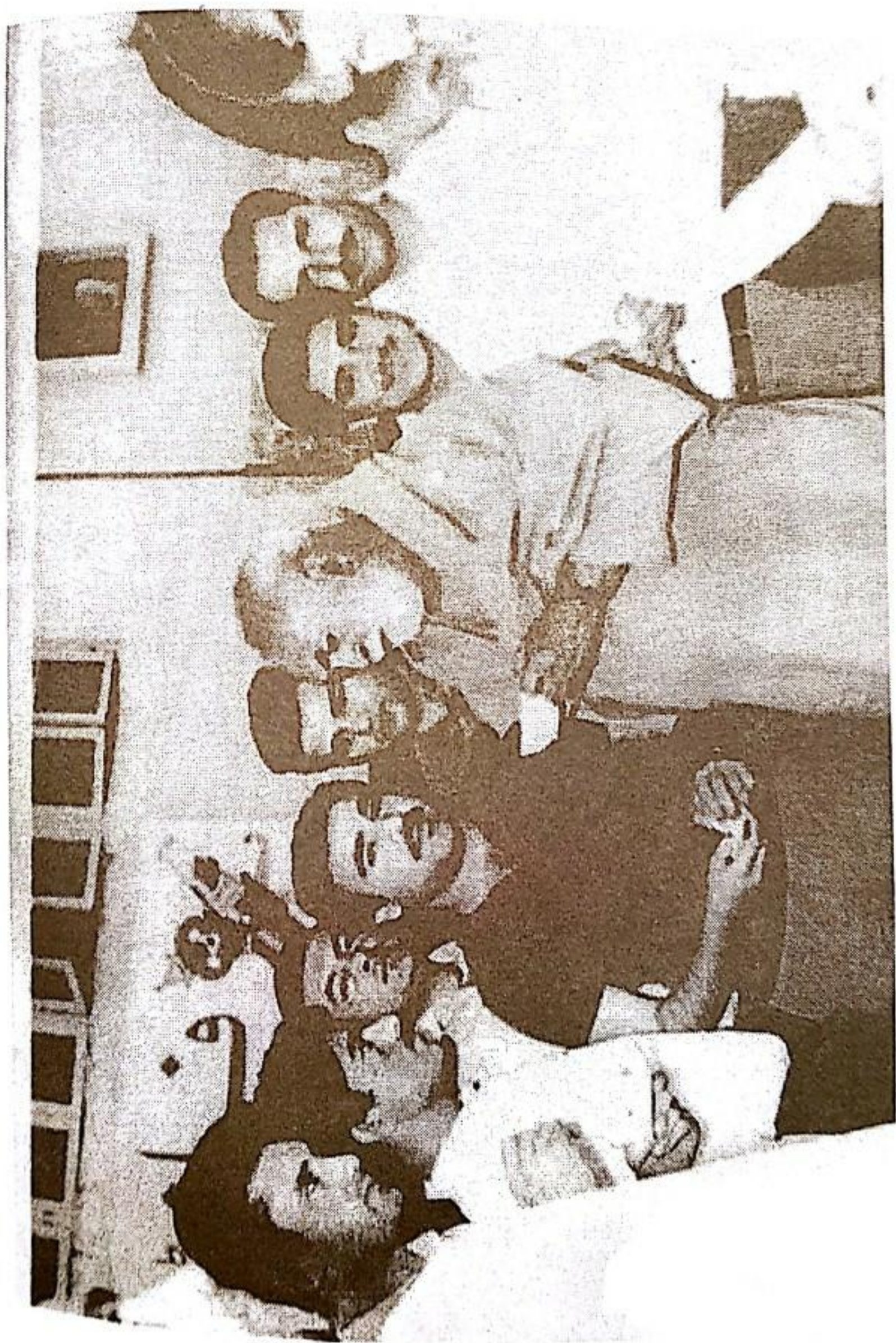

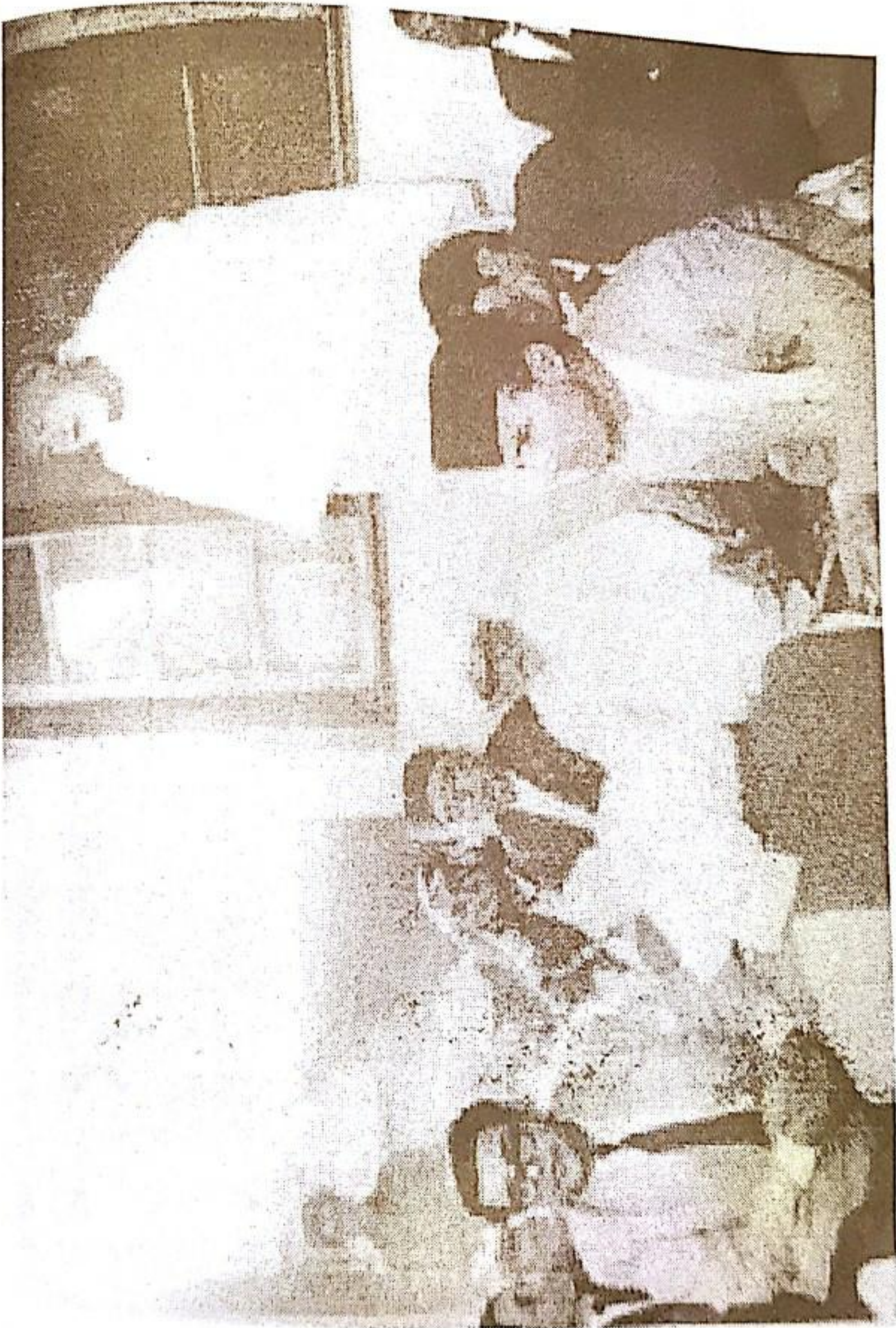

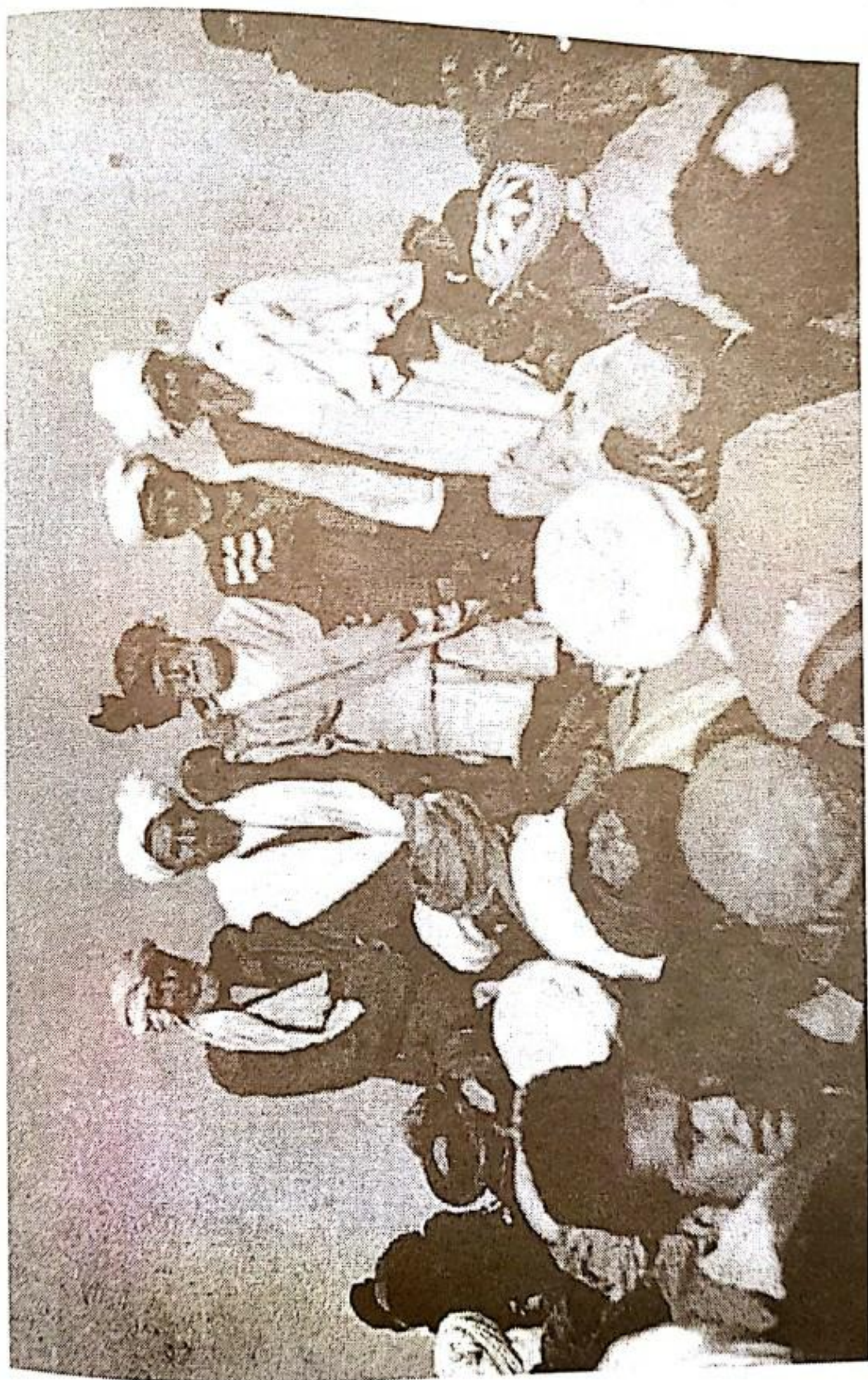

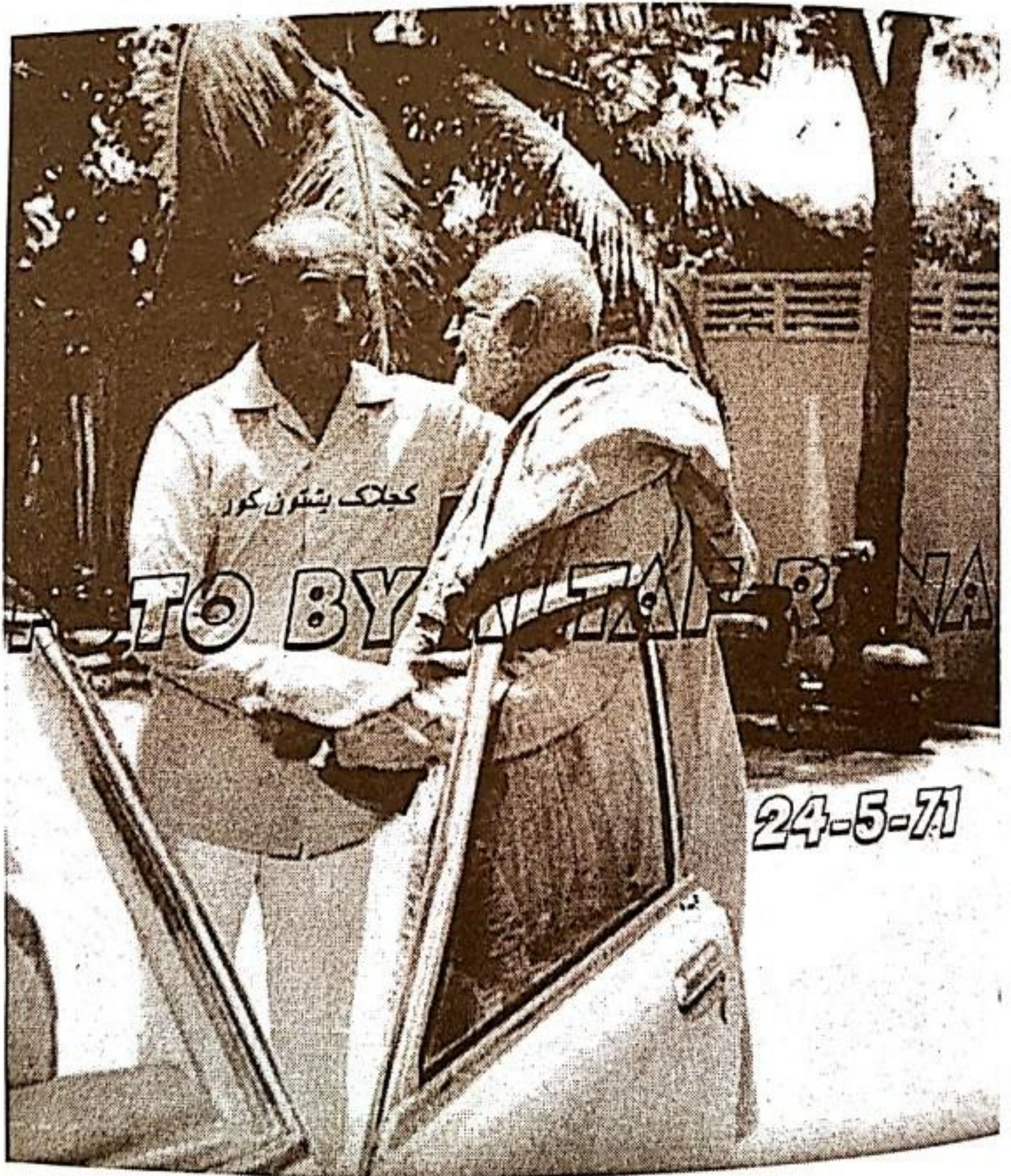

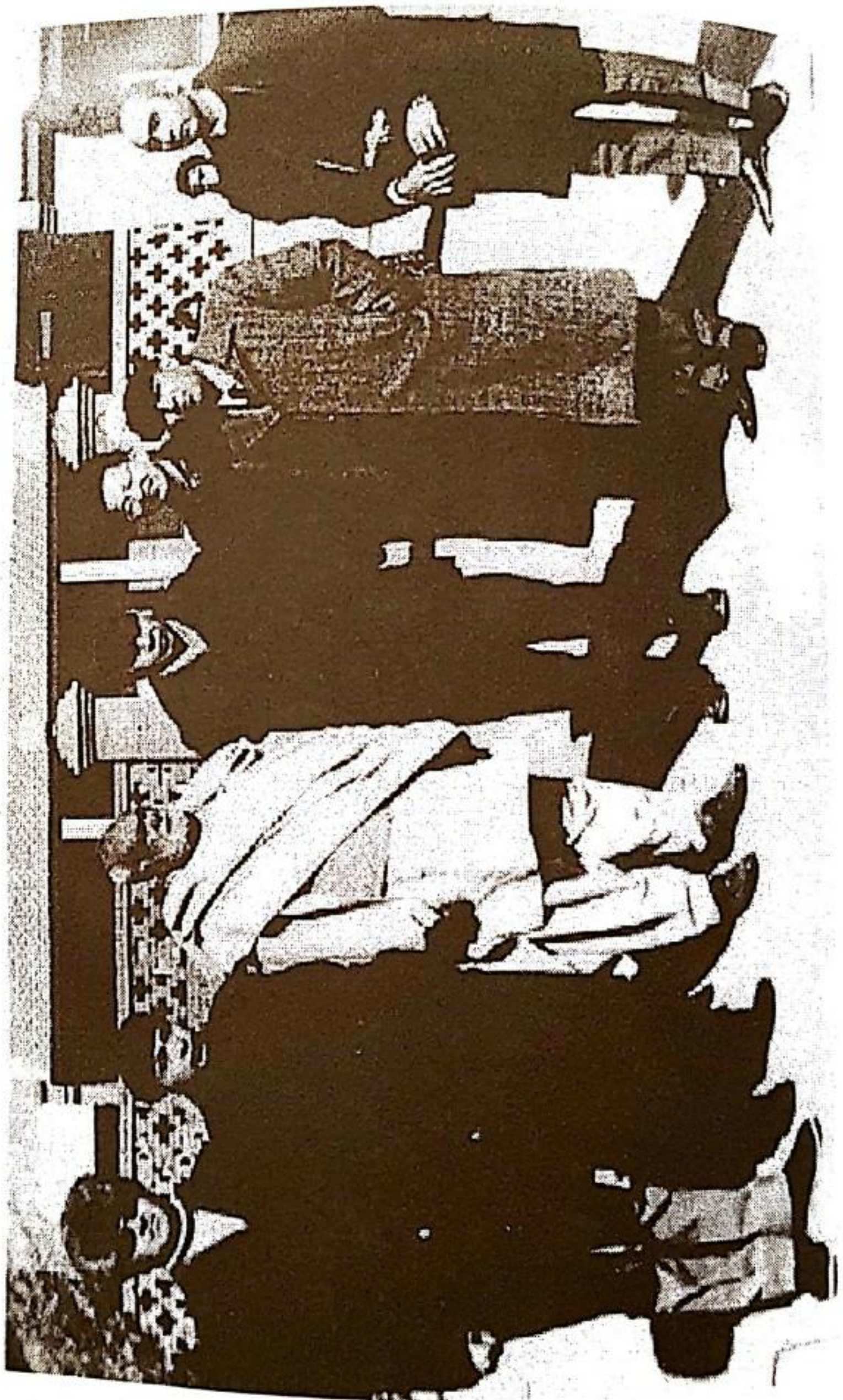

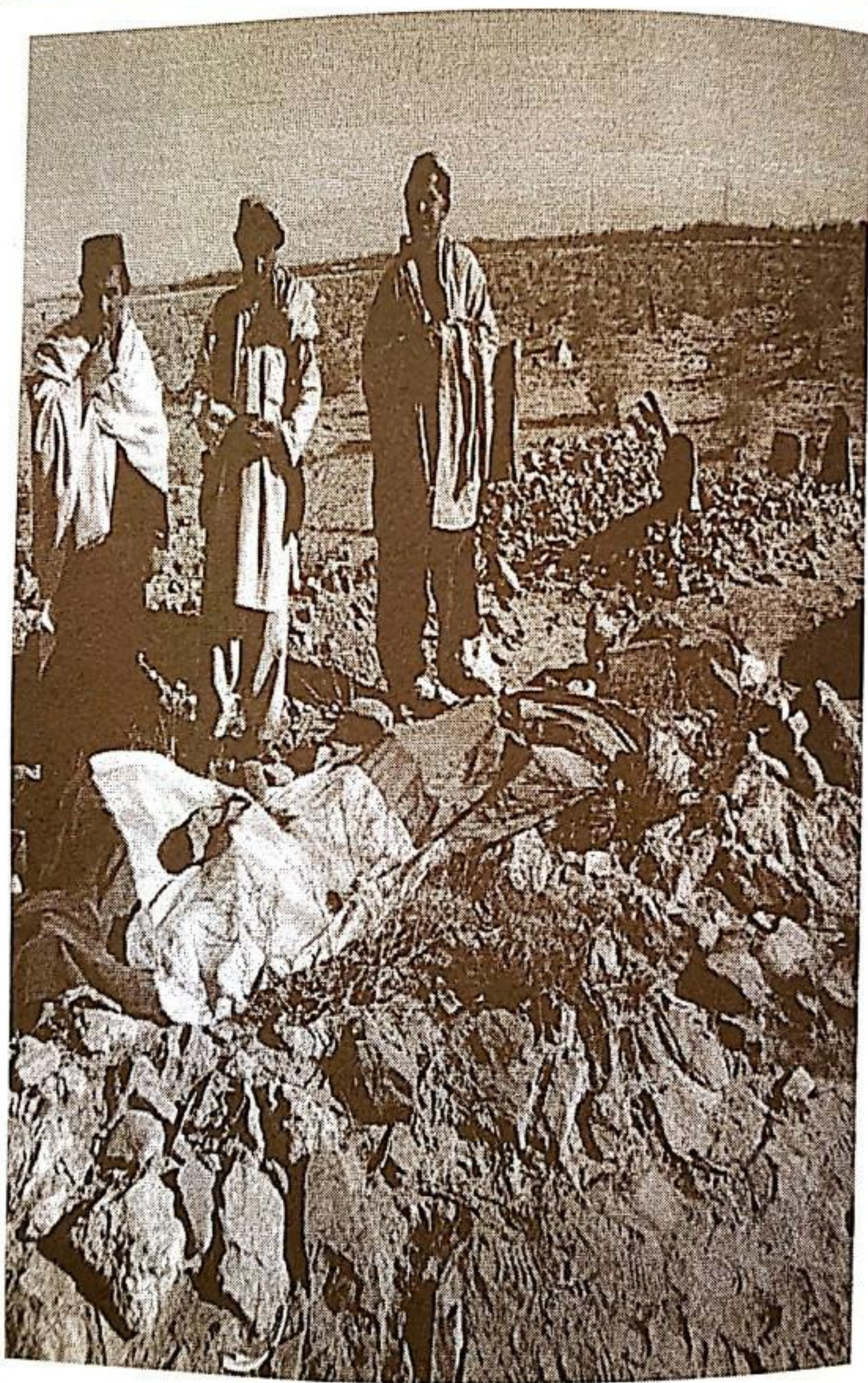

ماخذونه

کتابونه

اړيانا دايرة المعارف پښتو دوهم چاپ دايرة المعارف ټولنه کابل

۱۳۸۸ هـ ش

پښتو پانگه حبيب الله رفيع لومړی ټوک چاپ پښتو ټولنه کابل

۱۳۵۴ هـ ش

پښتو کتابښود حبيب الله رفيع چاپ بهيقي کتاب موسسه کابل

۱۳۵۶ هـ ش

د قلم خاوندان هميش خليل چاپ پښتو اکيډمي پېښور يونيورسټي

۱۹۹۹ م

د کسې د لمنې پښتانه ليکوال پروفيسر سيال کاکړ دوهم ټوک

چاپ ۱۹۸۱ م

د کسې گلان (تذکره) حافظ خان محمد بلوچستان بکډپو کوټه

۱۹۸۹

پښتو او پښتانه په سهيلي پښتونخوا کي پروفيسر سيال کاکړ

لومړی ټوک چاپ کوټه ۱۹۷۶

پښتو او پښتانه په سهيلي پښتونخوا کي پروفيسر سيال کاکړ دوهم

ټوک چاپ کوټه ۱۹۸۱

فرهنگ ادبيات پښتو سرمحقق زلمی هېوادممل دوهم ټوک چاپ

پښتو ټولنه کابل ۱۳۶۵ هـ ش

نوميالي پوهان او غازيان صديق الله رشتين چاپ يونيورسټي بک

ايجنسي پېښور ۱۹۸۸

مجلې

- پاڅون مردان ، جنوري فروري ۲۰۰۶ع
- پاڅون مردان نومبر دسمبر ۲۰۰۸ع
- پالنه کوټه اپريل می ۲۰۰۳ع
- پښتو کوټه دسمبر ۱۹۵۲ع
- پښتون ایکسپریس قلعه سیف الله ستمبر ۲۰۰۷ع
- پښتون ایکسپریس قلعه سیف الله دسمبر ۲۰۰۷ع
- پښتون ایکسپریس قلعه سیف الله جنوري ۲۰۰۹ع
- پښتون پېښور جولای ۲۰۰۷ع
- پښتون پېښور دسمبر اکتوبر ۲۰۰۷ع
- پلوشه کراچی فروري مارچ ۲۰۰۰ع
- تکتو کوټه جنوري جون ۲۰۱۰ع
- تکتو کوټه جنوري جون ۲۰۱۴ع
- جرگه کابل لیندی مرغومی ۱۳۹۰هـ ش
- حسنی پښین جولای ۲۰۰۹م
- حسنی پښین نومبر جنوري ۲۰۰۹م
- د خپلواکۍ تړون کابل لومړۍ گڼه ۱۳۳۴هـ ش
- د خپلواکۍ تړون کابل پنځمه گڼه ۱۳۳۵هـ ش
- د خپلواکۍ تړون کابل ، شپږمه گڼه ۱۳۳۶هـ ش
- د خپلواکۍ تړون کابل ، اتمه گڼه ۱۳۳۹هـ ش
- د خپلواکۍ تړون کابل - یولسمه گڼه ۱۳۴۲هـ ش
- د خپلواکۍ تړون کابل ، ۹وږی گڼه ۱۳۴۴هـ ش
- د خپلواکۍ تړون کابل ۹وږی گڼه ۱۳۴۷هـ ش

د خپلواکۍ تړون کابل، ۹ وېږي گڼه ۱۳۵۴ هـ ش

د خپلواکۍ تړون کابل ۹ وېږي گڼه ۱۳۶۵ هـ ش

رڼا کوټه ۲ دسمبر ۱۹۸۵ م

زيری کابل ۳۸ گڼه ۱۳۵۲ هـ بن

زيری کابل ۱۳۴۷ هـ بن

زيری کابل ۲۳ گڼه ۱۳۵۳ هـ بن

زيری کابل ۱۳۵۴ بن ۳۷ گڼه

سهار کوټه جنوري ۲۰۰۱ ع

سهار کوټه جنوري ۲۰۰۲ ع

سهار کوټه دسمبر ۲۰۰۳ ع

سهار کوټه دسمبر ۲۰۰۵ ع

سهار کوټه جون ۲۰۰۶ ع

سهار کوټه - دسمبر ۲۰۰۶ ع

سهار کوټه جنوري ۲۰۰۷ ع

سهار کوټه فروري ۲۰۰۷ ع

سهار کوټه ستمبر ۲۰۰۷ ع

سهار کوټه دسمبر ۲۰۰۷ ع

سهار کوټه جنوري ۲۰۱۱ ع

سهار کوټه دسمبر ۲۰۱۱ ع

سهار کوټه دسمبر ۲۰۱۲ ع

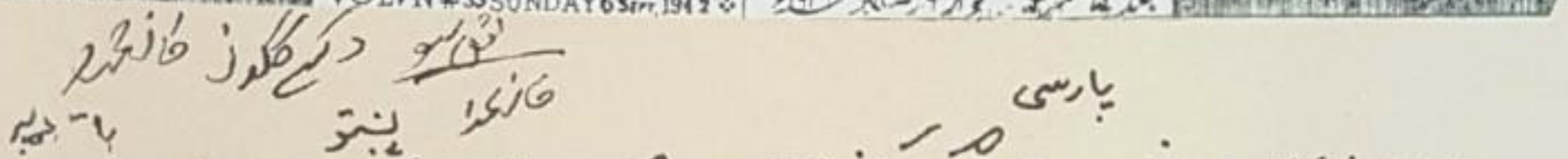
گوربت پېښور دسمبر / ۲۰۰۰

لمبه کوټه تله مرغومي ۱۳۸۲ هـ ش

دخان شهيد

پېژندنې لارښود

- لمبه کوټه مرغومی ۱۳۸۶ هـ بن
- لمبه کوټه سلواغه کب ۱۳۸۲ هـ بن
- لمبه کوټه پرله پسي ۱۳۸۵ هـ ش
- ليکني کوټه اکتوبر دسمبر ۲۰۱۴ ع
- ليکني کوټه اپريل جون ۲۰۱۴
- ليکوال پېښور دسمبر ۲۰۰۹ ع
- مرکه مردانستمبر اکتوبر ۲۰۱۴ ع
- تنگيالي پېښور اپريل ۱۹۵۸ ع

سادہ عیش و آرامی نشیمن است + تا بقدریج میر و دی گشت - آجلہ زندہ دلان پور نشین دیکھو سری + جی میں رحوں رحوں زندہ
 مگر بہ بند و خانک بنیاد + مرد دل از عمر بربندہ شاید - کہ سی درسی تپ جی بیانیہ رورنبری + کہ دژوندہ بسی بنیر
 دور + کونست از عبات دنیا + کہ رورن سورجی پھ نہ کہہ نہ تر + دژوندہ قلبہ کہہ
 عینہ رورن بونہ باجم فز - خلور کومے قلبہ جی اوسر کمنہ + یو خود خدہ سرور
 شہرین ہر تیر اقبال - کہ د - دے خلور و خوروسی پور قلب + دخورے سادہ جی
 ہر سر عبات دنیا دل - قلبہ دلکے خورک جی بنہ پوروسی بابا + صوفیہ زیرہ بہ
 نکس کہ گوی سلی سرد - جی ہیم محسی مری کہہ بیٹھلی + بنہ صوفیہ سول جی دربر
 س نہ یار دژلس تو پیش - فہ دلاری خوری کولہ کہ بار + قلبہ یہ نصرو روی دجہ
 نہ اند کے ماند و خور عجز بنوز - ژوند و دل اور کمر دوزی خنک + نزدیکیانہ اور کہہ

Dr. Abdul Rauf Rafiqi
پیرا کہ عز روح خود بخود بخود + وقت فرستش خدمت با پیچہ بی فیل کر یہ خیر یہ غیلہ و بی + در خود بخود وقت
پندر سہ ہفت ہوش دل بشنو + رہنمیں استا خود بخود برو - د - سادی ویل و بی خود بخود - زولہ + در شاہی سہ

ABDUL SAMAD KHAN ACHAKZAI
SHAHEED CHAIR
UNIVERSITY OF BALOCHISTAN, QUETTA.

